



LAHTI

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS

1.12.2017

Y-204

Uudenkylän
osayleiskaava

KV 12.3.2018 § 10
D/2815/10.02.02.00.04/2017

lahti.fi

Lahden kaupunki

Uudenkylän osayleiskaava Kaavaselostus

Päiväys 1.12.2017

TYÖRYHMÄ

Kaavanlaatija Sanna Suokas

Suunnittelijat Niina Ahlfors, Ramboll Finland Oy
Markus Hytönen, Ramboll Finland Oy
Matti Kautto, Ramboll Finland Oy
Annu Tulonen, Ramboll Finland Oy

Kaavaselostus koskee 1. päivänä joulukuuta 2017 päivättyä karttaa.

Vireilletulo

Uudenkylän osayleiskaavan laatimisesta on päätetty Nastolan kunnan kaavoituskatsaus 2009 ja kaavoitusohjelma 2010 - 2013 yhteydessä (kh 14.12.2009 § 246).

Uudenkylän osayleiskaava on tullut vireille yleiskaavoittajan päätöksellä 21.6.2012 § 2.

Sisältö

1. PERUSTIEDOT	9
1.1 Kaava-alueen sijainti ja rajaus	9
1.2 Kaavan tarkoitus	9
1.3 Osayleiskaavan vaiheet ja osallistuminen	10
2. LÄHTÖKOHDAT KAAVOITETTAVALLA ALUEELLA	11
2.1 Alueen yleiskuvaus	11
2.2 Luonnonympäristö	11
2.2.1 Maisemarakenne ja maisemakuva	11
2.2.2 Luonnonolot	11
2.2.3 Vesistöt ja vesitalous	13
2.2.4 Maa- ja metsätalous	16
2.2.5 Luonnonsuojelu	16
2.2.6 Ekologiset yhteydet	16
2.3 Rakennettu ympäristö	17
2.3.1 Väestön rakenne ja kehitys	17
2.3.2 Yhdyskuntarakenne	19
2.3.3 Asuminen	19
2.3.4 Palvelut	21
2.3.5 Työpaikat ja elinkeinotoiminta	21
2.3.6 Virkistys	21
2.3.7 Liikenne	21
2.3.8 Rakennettu kulttuuriympäristö	24
2.3.9 Muinaismuistot	34
2.3.10 Tekninen huolto	36
2.3.11 Erytystoiminnot	37
2.3.12 Maanomistus	37
3. SUUNNITTELUTILANNE	38
3.1 Maakuntakaava	38
3.2 Yleiskaava	42
3.3 Voimassa olevat asemakaavat	43
3.4 Ranta-asemakaavat	44
3.5 Rakennusjärjestys	44
3.6 Valtatien 12 suunnitelmat	44
3.7 Muut aluetta koskevat oleelliset suunnitelmat	44
3.8 Pohjakartta	44
3.9 Selvitykset	44
4. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	45
4.1 Osayleiskaavan suunnittelun tarve	45
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	45
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	45
4.4 Osayleiskaavan tavoitteet	45
4.5 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	45
4.6 Valtatien 12 yleissuunnitelma	47
4.7 Vt 12 eritasoliittymän ympäristö ja kierrätyspuistohanke	50
5. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	52
5.1 Kaavan rakenne ja mitoitus	52
5.1.1 Mitoitus	52
5.1.2 Asumisen alueet	52
5.1.3 Rantarakentaminen	52
5.1.4 Kylä- ja haja-asutusalueet	53
5.1.5 Maa- ja metsätalousalueet ja maisemallisesti arvokkaat peltoalueet	54
5.1.6 Kaupan ja palvelujen alueet	54
5.1.7 Työpaikkojen ja teollisen toiminnan alueet	54
5.1.8 VT 12 eritasoliittymän ympäristö	54
5.1.9 Erytysalueet	54
5.1.10 Tavaraliikenteen terminaali-alue	54
5.1.11 Liikenne	55
5.1.12 Valtatie 12	55
5.1.13 Virkistysalueet ja -reitit	55
5.1.14 Luonto	56
5.1.15 Kulttuuriympäristö	56
5.1.16 Arkeologiset kohteet	57

6.	OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	58
6.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	58
6.2	Vaikutukset kulttuuriympäristöön	58
6.3	Vaikutukset kuntatalouteen	58
6.4	Vaikutukset palvelujen saatavuuteen	58
6.5	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	58
6.6	Vaikutukset vesistöihin	60
6.7	Vaikutukset pohjaveteen	60
6.8	Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan	60
6.9	Liikenteelliset vaikutukset	61
6.10	Sosiaaliset vaikutukset	62
6.11	Vaikutukset terveellisyyteen	62
6.12	Vaikutukset turvallisuuteen	62
6.13	Vaikutukset maanomistajien tasapuoliseen kohteluun	62
6.14	Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden toteutuminen	62
7.	VALTATIEN 12 MAANKÄYTTÖRATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	65
7.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elin ympäristöön	65
7.2	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ilmaan ja ilmastoon	66
7.3	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	67
7.4	Alue ja yhdyskuntarakenteeseen	67
7.5	Vaikutukset liikenteeseen	68
7.6	Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	68
7.7	Yhteenveto	70
8.	TOTEUTTAMINEN	71
8.1	Osayleiskaava-alue suhteessa muuhun taajamaan	71
8.2	Sisäinen toteuttamisjärjestys	71

Selostuksen Liiteasiakirjat

Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Liite 2 Tavoite- ja mitoituspäätöseräraportti, 2013

Osayleiskaavaa varten laaditut selvitykset

Nastolan Uudenkylän osayleiskaava-alueen ympäristöselvitys, Ramboll, 2013

Tärinäselvitys, raideliikennetärinä, Ramboll, 2013

Nastolan Uudenkylän osayleiskaava-alueen luontoselvitys, FCG, päivitetty 2014

Hulevesiselvitys Kouvola-Lahti radan ja vt 12 välisellä uudella teollisuusalueella, Ramboll, 2014

Meluselvitys, Ramboll, 2014

Rakennettavuusselvitys, Ramboll, 2014

Hiekkatien ja Hietatien alueen pölylausunto, Ramboll, 2014

Arkeologinen inventointi, Päijät-Hämeen maakuntamuseo, 2014

Nastolan Uudenkylän osayleiskaavan rantarakennusoikeuslaskelma, Ramboll, 2015

Sylvöjärven viitasammakkoselvitys, Ramboll 2015

Sammalsillansuon luontoselvitys, Ramboll, 2015

Uudenkylän osayleiskaavan liikenneselvitys, Ramboll, 2015

Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista:

Maakuntakaava

- Päijät-Hämeen kokonismaakuntakaava 2006 (YM vahv. 11.03.2008)
- Päijät-Hämeen kokonismaakuntakaava 2014 (Maakuntahallitus 20.2.2017)

Strategiset suunnitelmat

- Nastolan kuntastrategia 2010-2015
- Nastolan kunnan palveluverkkoselvitys, Ramboll, 2013
- Yhdistymissopimus Lahti Nastola, 15.12.2014

Yleiskaavat

- Nastolan nauhataajaman osayleiskaava, Nastolan kunta, 1991

Luonto-, maisema- ja pohjavesiselvitykset

- Päijät-Hämeen ekologinen verkosto, Sito Oy, Päijät-Hämeen liitto, 2006
- Päijät-Hämeen maisemaselvitys, Lahden ammattikorkeakoulu, Päijät-Hämeen liitto, Hämeen ympäristökeskus, 2006
- Valtakunnallinen harjijensuojeluohjelma, Geologian tutkimuskeskus, 1984
- Hollolan, Lahden ja Nastolan kunnanmaiden METSO-inventointi, Luontoselvitys Metsänen, Ilpo Kekki ja Anita Muuronen, 2011
- Pohjavesialueen geologisen rakenteen selvitys Nastonharju-Uusikylän ja Villähteen pohjavesialueilla, Geologian tutkimuskeskus, 2011
- Vedenjohtavuusmittausraportti Nastolan Villähteen, Nastonharju-Uusikylä A:n ja B:n pohjavesialueilla, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2013
- Nastolan Villähteen ja Nastonharju – Uudenkylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelma, Riitta Molarius ja Jari Rintala, Nastolan kunta ja Pirkanmaan ympäristökeskus, 1999
- Sylvöjärven Sammalsilta –Uudenkylän luontoa, Sari Dufva, Markku Sakari Meriluoto, Matti Oijala, Sammalsilta-hanke, 2004
- Koontiraportti pohjavesiselvityksistä Salpausselällä Nastolassa, FCG, 2014:
- Pohjavesiselvitykset Salpausselällä Nastolassa, FCG, 2013
- Geofysikaaliset kallonpintaselvitykset Nastolan Pohjavesialueilla, GTK, FCG, 2013
- Vedenjohtavuusmittausraportti Nastolan Villähteen, Nastonharju-Uusikylä A:n ja B:n pohjavesialueilla, PÖYRY, FCG, 2013
- Pohjavesiselvitykset Salpausselällä Nastolassa: isotooppitutimukset, FCG, 2013
- Täydentävät pohjavesiselvitykset Salpausselällä Nastolassa, FCG, 2014
- Veden laadun kartoitus Nastonharju-Uusikylä B pohjavesialueella, FCG, 2014

- Nastolan kierrätyspuistoalueen luontoselvitys, Ramboll Finland Oy, 2015
- VT 12 Uusikylä-Tillola yleissuunnitelman luontoselvitys, Luontoselvitys Kotkansiipi, 2015

Kulttuuriympäristö- ja arkeologiset selvitykset

- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY 2010
- Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö –julkaisu, Päijät-Hämeen liitto, 2006
- Nastolan rakennusinventointi, Hämeen Ympäristökeskus, 2005
- Ympäristökeskuksen julkaisu 101/2005, Nastolan rakennusinventointi, Teija Ahola, 2005
- Uudenkylän rakennuskulttuuri, Tieokas, Markku Meriluoto, 2011
- Päijät-Hämeen kiinteät muinaisjäännökset, Päijät-Hämeen liitto ja Lahden kaupunginmuseo, Riikka Vaden, 2008
- Nastolan kunnan arkeologinen inventointi, Lahden kaupunginmuseo, Hannu Poutiainen, 2008
- Nastolan kulttuuriympäristöselvitys, Lahden kaupunki, 2016-2017 (luonnoksen aineistoja)

Liikenne

- Valtatien 12 parantaminen välillä Uusikylä-Mankala yleissuunnitelma, ELY-keskus, Sito, 2016
- Lahden kaupunkiseudun liikennemalli, Uudenmaan ELY-keskus, Lahden kaupunki, Asikkalan kunta, Hollolan kunta, Nastolan kunta, Orimattilan kaupunki, Päijät-Hämeen liitto, 2010
- Lahden kaupunkiseudun liikennemallin tarkistus, Uudenmaan ELY-keskus, Lahden kaupunki, Asikkalan kunta, Hollolan kunta, Nastolan kunta, Orimattilan kaupunki, Päijät-Hämeen liitto, työ käynnissä
- Raideliikenteen kehittämisen vaikutukset Lahden kaupunkiseudun elinkeinoelämälle ja yhdyskuntarakenteeseen, Pöyry, 2010
- Valtatein 12 parantaminen välillä Joutjärvi, Uusikylä, Lahti, Nastola, Orimattila, Ympäristövaikutusten arviointiselostus, Tiehallinto 2008
- Valtatein 12 parantaminen välillä Joutjärvi - Uusikylä, Lahti, Nastola, Orimattila, Yleissuunnitelma, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2010
- Valtatein 12 parantaminen välillä Uusikylä – Tillola, Nastola, Orimattila, liitti, Yleissuunnitelma, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2010
- Päijät-Hämeen lähijunaliikenteen edellytykset, esiselvitys, Sito, 2013

Kaupalliset selvitykset

- Vähittäiskaupan palvelujen ja markkinoiden kehitysselvitys, Lahti-Asikkala-Heinola-Hollola-Nastola-Orimattila, Tuomas Santasalo Ky 2010
- Päijät-Hämeen kaupan palvelurakenne, Päijät-Hämeen liitto, 2012

Muut selvitykset, ohjeet ja suunnitelmat

- Nastolan palveluverkkoselvitys (Ramboll, 2013)
- Nastolan nauhataajaman kokonaisvaltainen katsaus, Diplomityö Panu Heinonen, Tampereen Teknillinen Yliopisto, 2011
- Päijät-Hämeen vesihuollon yleissuunnitelma, Päijät-Hämeen liitto, PAKETTI-projekti, 2012
- Päijät-Hämeen vapaa-ajanasunnot 2009, Päijät-Hämeen liitto, 2010
- Hämeen tiepiirin maa-ainesten ottolupapäätös, Soramaa RN:O 13:0, Ympäristölautakunta 143 § 16.12.2003
- Lohja Rudus Oy AB:n maa-ainesten ottolupapäätös, Nastamäki 532-409-1-1172, 122 § 19.10.2004
- Uutelan Maansiirto Oy:n maa-ainesten ottolupapäätös, Sorapesä II RN:O 1:1104, Sorapesä III RN:O 1:1239, Soramäki RN:O 1:908, 61 § 15.6.2004
- Dynaamisen strategian osa-alue: Raideliikenteeseen tukeutuva kehittäminen. Tieokas. 2014
- Kierrätyspuisto, ympäristövaikutuksien arviointi, Nastolan kunta, 2015
- Lahden seudun kierrätyspuisto selvitys, Päijät-Hämeen liitto, 2017 (luonnos)

1. PERUSTIEDOT

1.1 Kaava-alueen sijainti ja rajaus

Uusikylä on Salpausselän reunamuodostuman suuntaisesti kulkevan Nastolan nauhataajaman itäpäässä sijaitseva kylä, jonne matkaa Lahden keskustasta on noin 20 km ja Nastolan kirkonkylästä on noin 6 km. Uudenkylän taajama sijoittuu Lahti-Kouvola rautatien molemmin puolin, sekä radan ja valtatie 12 väliin. Uudessakylässä on toiminnassa oleva rautatien tavara-asema, sekä oma vuonna 2010 avattu henkilöliikenneasema.

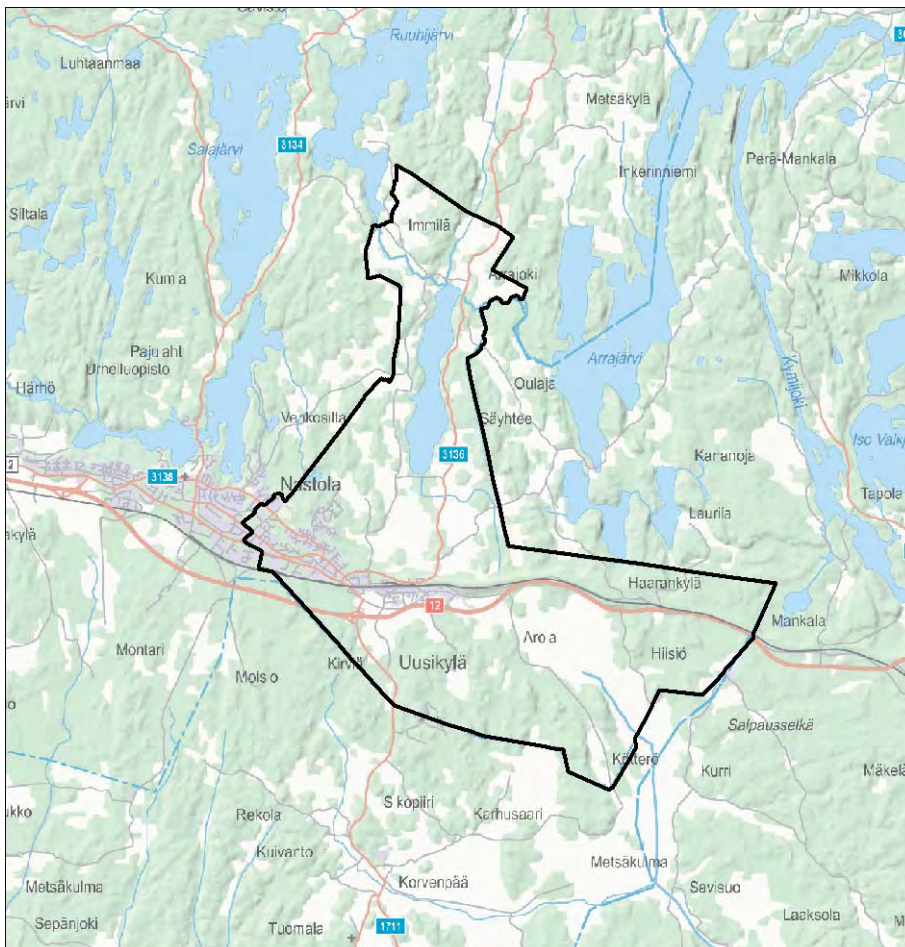
Kaava-alue käsittää Uudenkylän alueen kokonaisuudessaan sekä Sylvöjärven ja Immilänjoen ranta-alueen ja Immilänkylän kyläalueita Immilän ja Arrajoen kylissä. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu teollisuusalue Nastolan kirkonkylän puolella Rakokiven kauppakeskuksen läheisyydessä. Kaava-alueen rajaus ei perustu Lahden kaupungin kaupunginosaan.

Kaava-alue rajoittuu etelästä Orimattilan kaupungin rajaan ja idästä Iitin kunnan rajaan. Kaava-alueen koko on n. 5860 ha.

1.2 Kaavan tarkoitus

Nastolan nauhataajaman osayleiskaava on vanhentunut, eikä vastaa nykyisiä tavoitteita. Nastolan nauhataajaman osayleiskaava on oikeusvaikutukseton. Uudenkylän osayleiskaavalla on tarkoitus kehittää Uudenkylän asemaa osana nauhataajamaa, vahvistaa Rakokiven roolia Nastolan kaupallisena keskuksena ja ohjata Sylvöjärven ja Immilänjoen rantavyöhykkeen rakentamista.

Uudenkylän osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.



Kuva 1-1 Uudenkylän osayleiskaava-alueen rajaus

1.3 Osayleiskaavan vaiheet ja osallistuminen

Uudenkylän osayleiskaavan laatiminen on ollut pitkä prosessi ja siihen ovat vaikuttaneet mm. Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan yhdistyminen 1.1.2016 alkaen uudeksi Lahden kaupungiksi, sekä muut alueen suunnitelmat.

Nastolan kierrätyspuistohankkeen ympäristövaikutuksien arviointi valmistui joulukuussa 2015 ja hanketta on jatkettu Lahden seudun kierrätyspuistoselvityksellä, jonka loppuraportti valmistuu joulukuussa 2017. Uudenkylän osayleiskaavaa, Päijät-Hämeen maakuntakaavaa 2014 ja valtatie 12 yleissuunnitelmaa välillä Uusikylä-Tillola on laadittu samanaikaisesti yhteistyössä. Valtatie 12 yleissuunnitelma on valmistunut 2016 ja suunnitelman mukainen linjaus on esitetty sekä Uudenkylän osayleiskaavassa, että Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014. Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto on hyväksynyt maakuntakaavan 2.12.2016 ja kaava on tullut voimaan 10.3.2017. Uudenkylän osayleiskaavaa ei ole voinut hyväksyä ennen maakuntakaavan voimaantuloa.

Vaihe	Aika
Päätös kaavan laatimisesta	14.12.2009
Vireilletulo	21.6.2012
Aloitusvaiheen yleisötilaisuus	22.8.2012
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	28.8.2012
Alustavat kaavaluonnokset nähtävillä	11.9. - 14.10.2013
Alustavan kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus	18.9.2013
Kaavaluonnos nähtävillä	29.10. - 1.12.2014
Kaavaluonnoksen yleisötilaisuus	4.11.2014
Kaavoittajan vastaanottopäivä	5.11.2014
Kaavaehdotus nähtävillä	20.11. - 21.12.2015
Ehdotusvaiheen yleisötilaisuus	3.12.2015
Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu	24.1.2017
Kaupunginvaltuuston hyväksyminen	

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin yleiskaavan vuorovaikutusmenettely (liite 1).

2. LÄHTÖKOHDAT KAAVOITETTAVALLA ALUEELLA

2.1 Alueen yleiskuvaus

Nastolan taajama muodostuu kolmesta Salpausselän suuntaisesta kylästä, Villähde, Nastolan kirkonkylä ja Uusikylä. Uusikylä on Nastolan nauhataajaman itäisin kylä. Uudenkylän taajama on keskittynyt Salpausselän päälle ja sen etelärinteelle.

Maisema muodostuu voimakkaasti ympäristöstään kohoavasta Salpausselän reunamuodostumasta, jonka laelle ja rinteille asuminen, tiestö ja teollisuus ovat sijoittuneet. Salpausselältä aukeaa laajoja näkymiä niin etelään kuin pohjoiseen. Reunamuodostuman eteläpuolella on laajoja peltoalueita ja pohjoispuolella pohjois-eteläsuuntaisten järvien ja selänteiden poimua.

Alueella on valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä Toivonojan kartano ja Immilän mylly, sekä maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja kulttuuriympäristöjä joita ovat Uudenkylän, Immilänjoen ja Arrajoen kulttuuriympäristöt. Viljelymaisemalla on osin pitkät perinteet, mutta ne ovat kasvamassa umpeen, kun perinteistä toimintaa ei enää harjoiteta.

Rakentaminen ja tiestö ovat keskittyneet Salpausselälle ja sen loivimmille rinteille vuosisatojen ajan. Viime vuosikymmeninä rakentamisen painopiste on kuitenkin Nastolassa keskittynyt enemmän länsiosaan ja Uudenkylän kehittyminen on pysähtynyt ja kyläkuva näyttää nuhjuiselta. Lisäksi lukuisat itä-länsisuuntaiset tiet ja junarata jakavat rakennettua aluetta pieniin suikaleisiin, joiden maankäytöllinen kehittäminen on haasteellista.

2.2 Luonnonympäristö

2.2.1 Maisemarakenne ja maisemakuva

Ensimmäinen Salpausselkä muodostaa Uudessakylässä maisemaraajan, joka kohoaa osayleiskaava-alueella parhaimmillaan noin 130 metriä merenpinnan yläpuolelle. Salpausselän eteläpuoliset alueet kuuluvat valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa Eteläisen rantamaan Eteläiseen viljelyseutuun. Reunamuodostelman pohjoispuoliset alueet kuuluvat puolestaan Itäisen järvi-Suomen Lounais-Savon järwiseutuun (OIVA 2012). Metsäkasvillisuus on Salpausselän harjualueella lähinnä talouskäytössä olevaa, harvako mäntykangasmetsää, mutta harjualueen pohjois- ja eteläpuolilla metsät ovat melko reheviä ja sekapuustoisia. Salpausselän pohjoispuolella Sylvöjärvi ja Heinolantie liittävät toisiinsa neljä maakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisema-alueita: Uudenkylän, Toivonojan,

Immilän ja Arrajoen. Seutua luonnehtivat vanhojen kartanoiden kulttuurimiljööt, viljelykäytössä olevat pellot sekä Sylvöjärvelle avautuvat järvimaisemat. Maastonmuodoltaan selvitysalue on Salpausselän reunamuodostuman pohjois- ja eteläpuolilla paikoin melko tasaista ja paikoin loivan kumpuilevaa. Korkeimmat kallioalueet kohoavat hieman yli sataan metriin meren pinnan yläpuolelle.

Osayleiskaava-alueesta on laadittu erillinen ympäristöselvitys, jossa tarkemmin kuvataan maisemarakennetta ja maisemakuva.

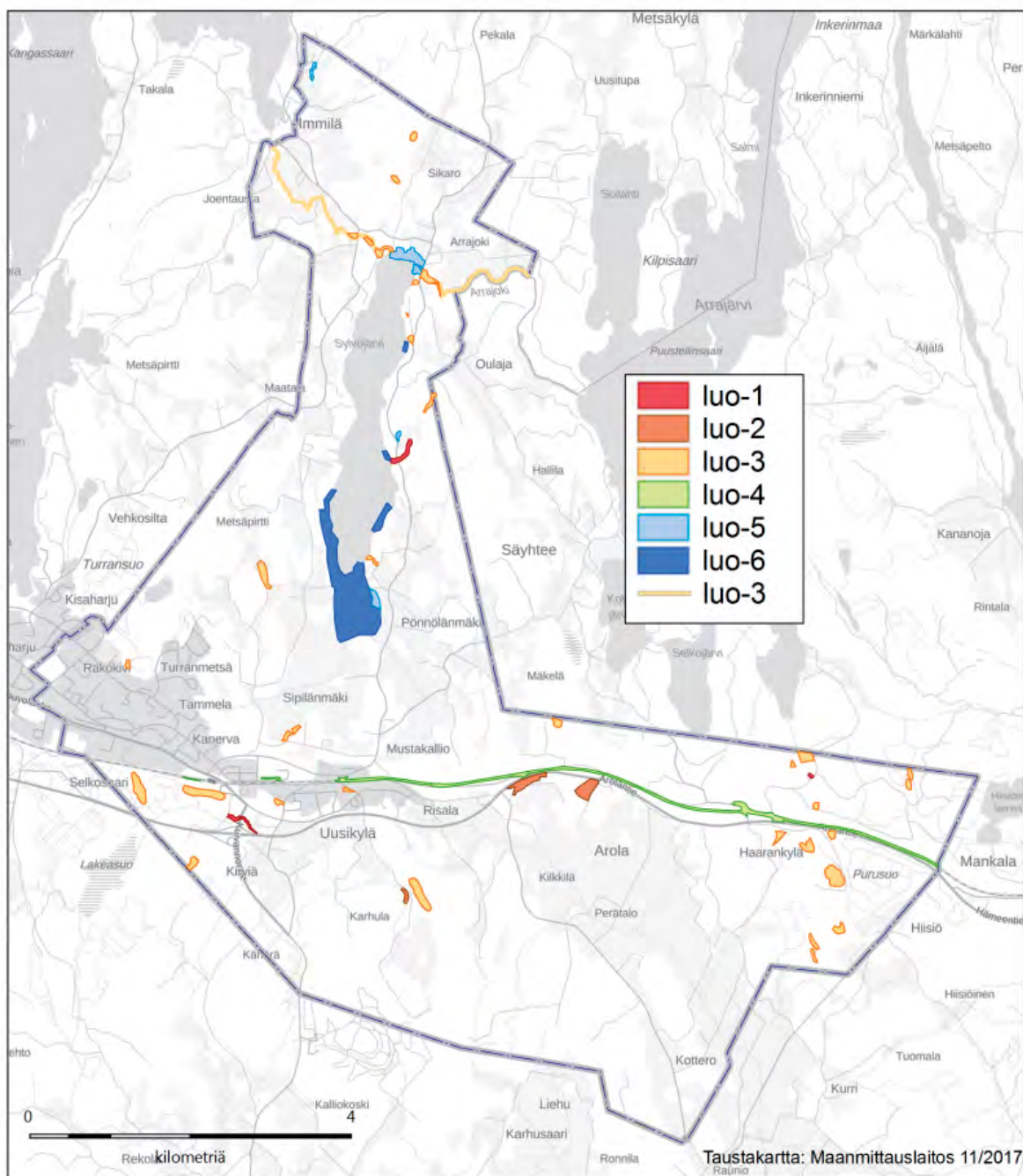
2.2.2 Luonnonolot

Osayleiskaavan topografia muodostuu muuta ympäristöä korkeammalle kohoavasta Salpausselän reunamuodostumasta ja sen pohjois- ja eteläpuolella kumpuilevasta maastosta. Uudenkylän osayleiskaava-alueen kallio-perä muodostuu suurimmaksi osin graniitista. Rakokiven ympäristössä kallioperä on kiillegneisiä, ja selvitysalueen pohjoisosassa Immilän länsiosien alueella esiintyy myös kvartseja ja grandidioriittia.

Salpausselällä kasvaa pääasiassa mäntyvaltaisia havumetsiä, joissa puiden runkojen lomasta aukeaa pitkiäkin näkymiä ympäristöön. Salpausselän männikköjen alueella vallitsevina metsätyyppinä ovat tuoreet ja kuivahkot kankaat, paikoin hiekkaisemmillä alueilla esiintyy myös poronjäkäälävaltaisia karukkokankaita. Asutuksen lähellä metsänpohja on paikoin hyvin kulunutta, sillä alueita käytetään virkistykseen. Salpausselän rinteillä sekä vesistöjen läheisyydessä kasvillisuus on monimuotoisempaa, lehtomaisten kangasmetsien ohella esiintyy lehtojaikin. Sylvöjärven rannoilla on puusto lehtipuuvallaisia, ja rannat ovat pitkänomaisen järven keskiosan rantoja lukuun ottamatta laajojen ruovikoiden reunustamia.

Metsien lomassa kaava-alueita kirjoavat viljeltyt pellot. Huomionarvoista, kasvillisuudeltaankin monimuotoista kulttuuriympäristöä esiintyy Immilän alueella maakunnallisesti arvokkaalla Taarastiin kalliokedolla. Kaava-alueella esiintyy vain vähän soita. Suoalueet ovat enimmäkseen pienialaisia ja valtaosa soista on ojitettu.

Luontoselvityksessä alueen linnusto on todettu hyvin runsaslajiseksi. Yhteensä luontoselvityksessä havaittiin 86 lintulajia, joista neljä on luokiteltu valtakunnallisesti uhanalaisiksi ja kuusi valtakunnallisesti silmälläpidettäviksi. Alueellisesti uhanalaisista lintulajeista havaittiin vain metso.



Kuva 2-1 Uudenkylän osayleiskaava-alueella olevat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityiset alueet luokiteltuna:
 luo-1: Vesilain 11 §:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi
 luo-2: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueella sijaitsee liito-oravan havaittu elinpiiri
 luo-3: Metsälain 10 §:n mukainen erityisen arvokas elinympäristö
 luo-4: Uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin merkittävä esiintymä
 luo-5: Muut arvokkaat luontokohteet
 luo-6: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueella sijaitsee viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja

Luontoselvityksessä tehtiin havaintoja hirvestä, metsäkauriista, metsäjäniksestä, rusakosta, ketusta ja supikoirasta. Lajistoon kuuluvat myös liito-orava sekä lepakot. Lähtötietojen perusteella Sylvöjärven, Sammalsillansuon sekä Arrajoen alueilla esiintyy toisinaan myös saukkoa. Sammakoeläimistä ja matelijoista alueella havaittiin tavallinen sammakko sekä kyy.

Salpausselän harjun paahdealueet tarjoavat elinympäristöä monipuoliselle perhos- ja hyönteislajistolle, joista suojellisesti arvokkaita ovat mm. jäytäjäkoi, isopipomehiläinen sekä palosirkka. Lisäksi alueella esiintyy uusimmasa uhanalaisluokituksesta poistettu kehnamittari. Sammalsillansuon alueella esiintyy runsas sudenkorentolajisto.

Osayleiskaava-alueesta on laadittu erillinen luontoselvitys, jossa on tarkemmin kuvattu luonnonoloja ja sen monimuotoisuutta. Luontoselvityksen mukaiset luonnon monimuotoisuuden kannalta erityiset alueet (luo-alue) ovat osoitettu kaavakartalla.

Lisäksi kaavakartassa on osoitettu luo-alue Kirviän suon alueelle, perustuen Nastolan kierätyspuistoalueen luontoselvitykseen. Osoitettu alue muodostuu tupasvillakorvesta ja ruohoisesta sararämeestä. Alue on metsälain 10 §:n mukainen erityisen arvokas elinympäristö.

2.2.3 Vesistöt ja vesitalous

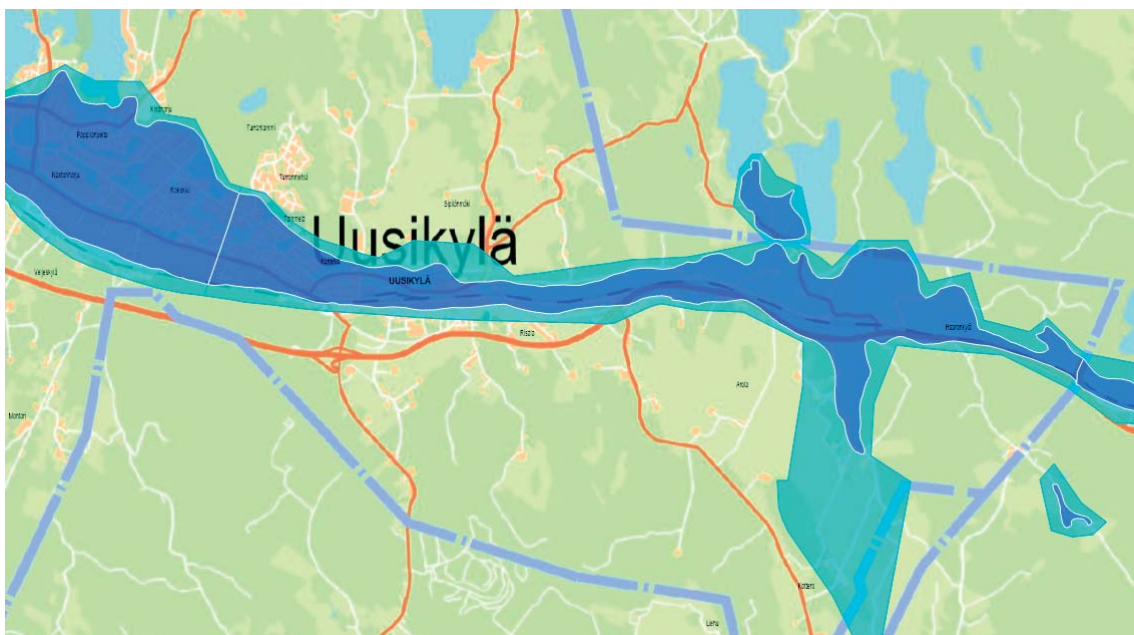
Salpausselän reunamuodostuma on alueen päävedenjakaja. Salpausselän pohjoispuolinen osa kaava-alueesta kuuluu Kymijoen vesistöalueeseen ja eteläpuolinen osa Koskenkylänjoen vesistöalueeseen. Suunnittelualueella sijaitsee yksi järvi, Sylvöjärvi. Se sijaitsee Salpausselän pohjoispuolella ollen yksi monista pohjois-eteläsuuntaisista pitkistä ja kapeista järvistä. Sylvöjärvi

on osa Kymijoen latvoilla sijaitsevaa järviketjua, jonka vedet laskevat Arrajärven kautta Kymijokeen. Vuosien 1980–2005 vedenlaatu tutkimusten perusteella Sylvöjärvi on luokiteltu reheväksi järveksi.

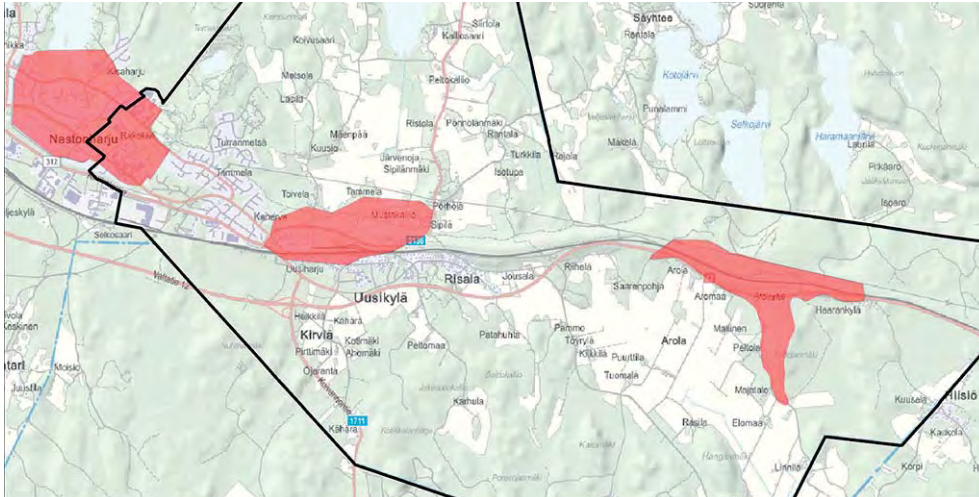
Salpausselän pohjoisrinteeltä saa alkunsa useampi pieni puro tai oja, jotka laskevat Sylvöjärveen. Sylvöjärveen laskevat myös Ruuhijärvestä Immilänjoki ja pohjoisen suunnasta pienempi Luhtajoki. Laskujokena Sylvöjärven pohjoisosasta lähtee idän suuntaan Arrajärveen laskeva Arrajoki. Salpausselän eteläpuolen rinteiltä alkunsa saavat monet pienet purot ja ojat laskevat lopulta Kuivannonjokeen ja siitä edelleen Mustijoen kautta Lanskinjokeen.

Suunnittelualueella oleva Salpausselän reuna- muodostuma on kokonaisuudessaan merkitty vedenhankinnan kannalta tärkeäksi pohjavesialueeksi. Kaava-alueelle sijoittuvat pohjavesialueet ovat Nastonharju-Uusikylä A ja B (0453252 A ja 0453252 B), jotka ovat I-luokan pohjavesialueita. Pohjavesialueet jatkuvat nauhamaisena Salpausselkää mukaillen sekä länteen että itään. Tämä pohjavesialue kuuluu Hollolan, Lahden ja Nastolan seudulliseen pohjavesien suojelusuunnitelmaan 2012–2021. Arolan peltöjen kohdalla pohjavesialue laajenee etelään päättyen suunnittelualueen ulkopuolella. Osittain kaava-alueelle sijoittuvia pohjavesialueita ovat myös Multamäen (453203) II-luokan, Selkolan (514252) I-luokan ja Mankalan (514255) II-luokan pohjavesialueet. II-luokan pohjavesialueet ovat vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

Osayleiskaava-alueella on kaksi pohjavedenotto- paikkaa. Niistä toinen, Mustakallion vedenotto- mo, sijaitsee Uusikylässä Salpausselän pohjois- reunalla ja toinen, Arolan vedenotto- mo, sijaitsee Linnilässä, suunnittelualueen kaakkoisrajal- la. Vedenotto- moilla ei ole vesioikeuden vahvista-



Kuva 2-2 Pohjavesialue (vaalean sininen) ja pohjaveden muodostumisalue (tumman sininen) suunnittelualueella.

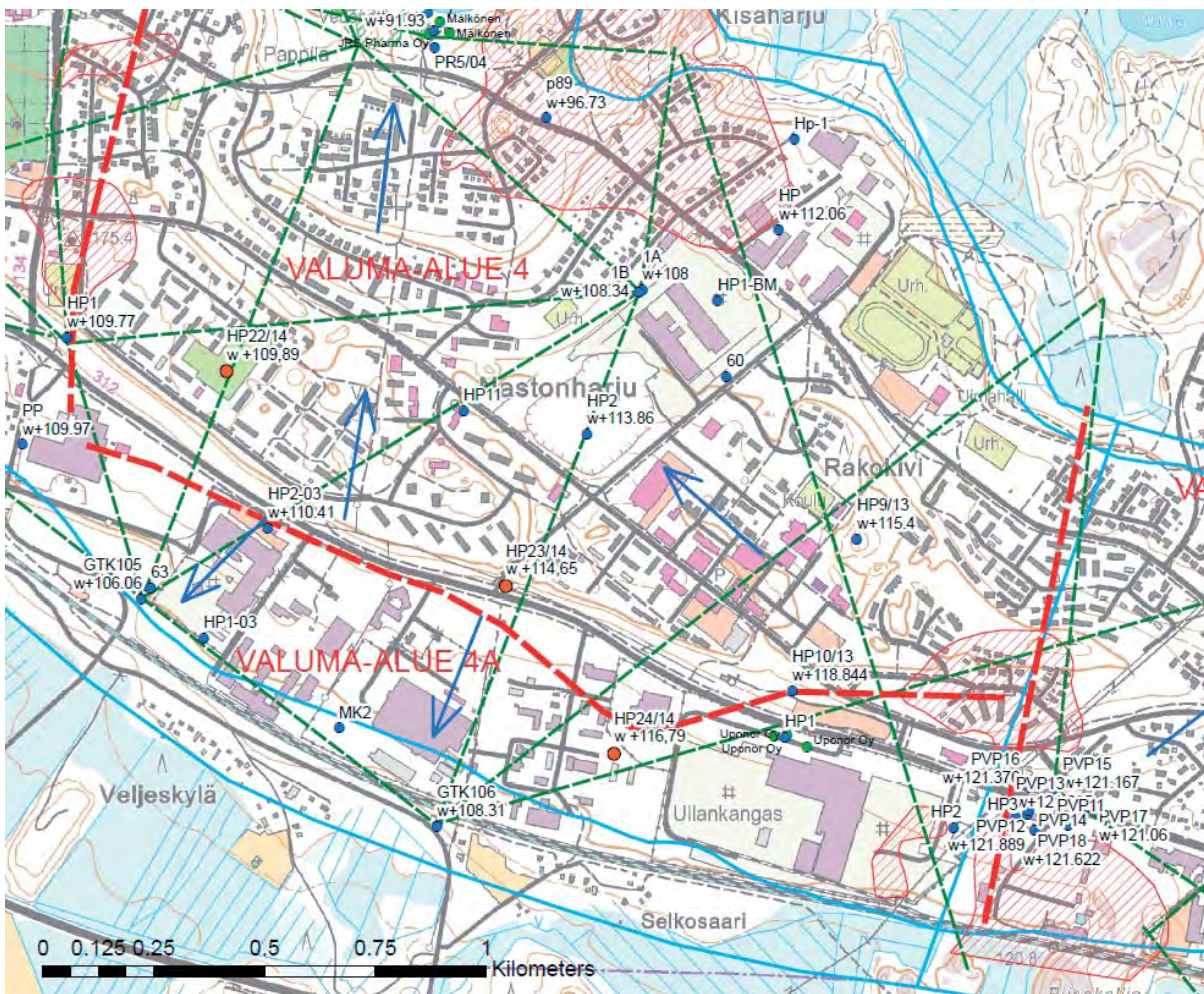


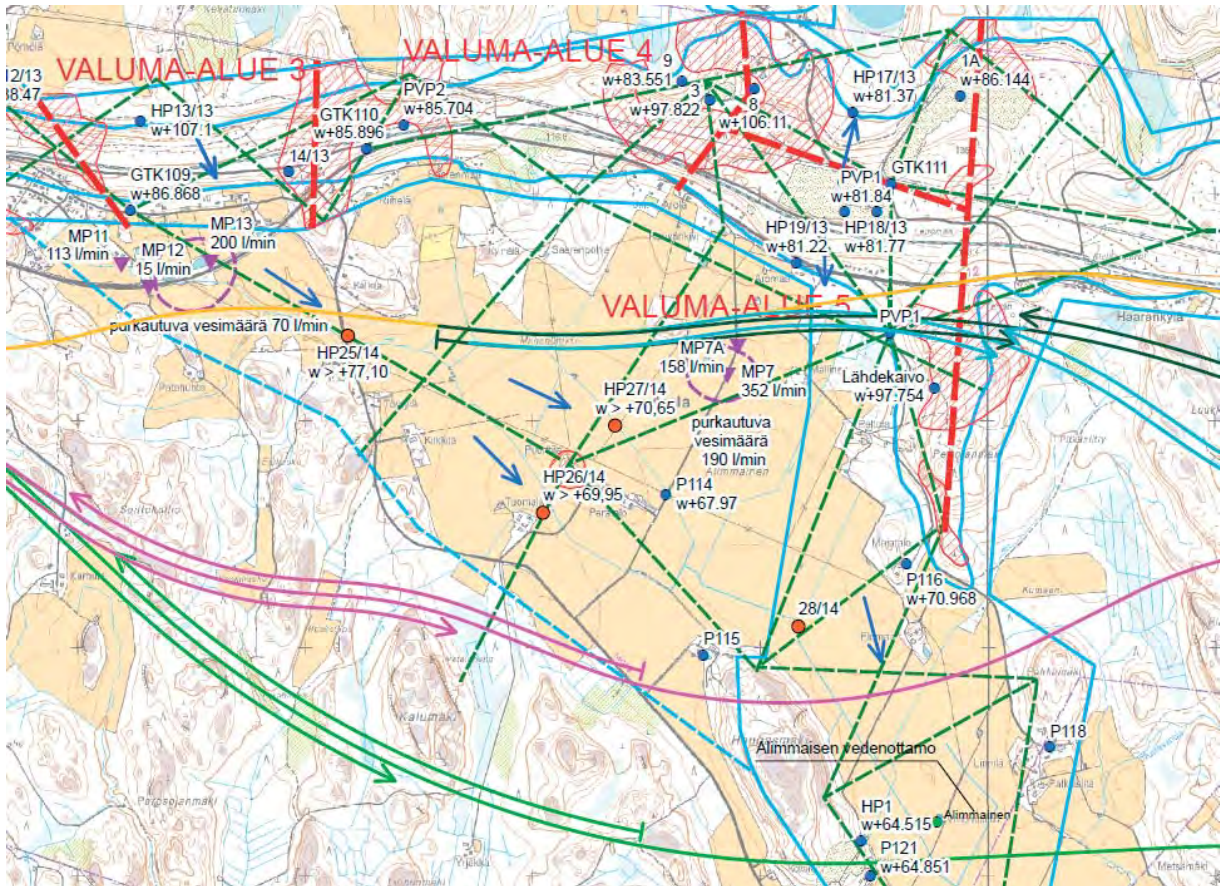
Kuva 2-3 Uudenkylän osayleiskaava-alueella olevat pohjavedenottamoiden suoja-alueet

maa suoja-alueita. Vedenottamoille on laadittu kaukosuoja-alueet, joille ei kuitenkaan ole haettu lupaviranomaisen vahvistusta. Näitä suoja-alueita koskevia, maankäyttöön liittyviä rajoituksia on esitetty Nastolan Villähteen ja Nastolharju – Uudenkylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa 1999.

Nastolassa on tehty uusia pohjavesiselvityksiä vuosina 2013-2014. Tehtyjen tutkimuksien mukaan Nastolharju - Uusikylä A pohjavesialueen valuma-alueista saatiin uutta tietoa, mutta pohjavesialueen rajauksiin ei esitetty muutoksia.

Kuva 2-4 Nastolharju - Uusikylä A pohjavesialueen valuma-alueiden 4 ja 4A rajaukset ja pohjaveden virtaussuunnat. (kartta FCG 2014) Merkkien selitykset seuraavalla sivulla.





Kuva 2-5 Nastonharju - Uusikylä B pohjavesialueen valuma-alueet 3, 4 ja 5 rajaukset ja pohjaveden virtaussuunnat, sekä ehdotettu uusi pohjavesialueen rajaus. (kartta FCG 2014)

Nastonharju - Uusikylä B pohjavesialueella todettiin pohjavesialueen keskiosasta kaakkoon suuntautuvaan ruhjepainanteen alueella olevan tiiviin, savesta koostuvaan pintamaakerroksen (paksuus 7,0 - 36,8 m) alapuolella lajittuneita, vettä johtavia hiekka - soravaltaisia maakerroksia, joiden paksuus vaihtelee 7,8 metristä yli 10 metriin. Tiiviin pintamaakerroksen peittämällä painannealueella pohjavesi on paineellista. Tutkimustulosten perusteella pohjavedellä on painanteen pohjaosissa sijaitsevien hiekka - sorakerrosten kautta virtausyhteys pohjavesialueen valuma-alueelta 3 kaakkoon, kohti Alimmaisesta pohjavedenottamoa. Pohjavesiselvityksien tuloksien perusteella on esitetty että edellä kuvattu virtausyhteydestä johtuva painannealue liitetäisiin mukaan Nastonharju - Uusikylä B pohjavesialueeseen. Pohjavesialueiden rajaukset vahvistaa ELY-keskus, jossa asia on ratkaistavana ja päätöstä uudesta rajauksesta odotetaan vuonna 2018.

Mahdollinen uusi rajaus tullaan huomioimaan koko Lahden käsittävässä uudessa yleiskaavassa.

Merkinnät

- Kairaus ja pohjaveden havaintoputken asennus
Mitattu pohjavedenpinnan taso (14.3.2014)
- Pohjaveden havaintoputket
- kaivot
- ▼ Virtaamamittaus
- — — Ehdotettu pohjavesialueen uusi raja
- ➔ Pohjaveden virtaussuunta
- — — Pohjavedenjakaja
- — — painovoimalinja
- Kalliokynnys
- Pohjaveden purkauma-alue
- — — Pohjavesialue

2.2.4 Maa- ja metsätalous

Osayleiskaava-alue on laajalta osin maa- ja metsätalousaluetta. Laajimmat maatalousalueet sijoittuvat Valtatie 12:n molemmiin puolin Arolan alueelle sekä Sipilämäen itä- ja länsipuolisille alueille. Alueen pellot ovat pääosin viljelykäytössä.

2.2.5 Luonnonsuojelu

Selvitysalueella ei ole Natura 2000 – suojelualueverkostoon kuuluvia alueita, eikä valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita. Lähin suojelualue on Arrajoen Natura-alue, joka sivuaa osayleiskaava-alueen itäreunaa Iitin kunnan puolella. Alue on suojeltu uhanalaisen lajin esiintymisalueena.

Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu kolme METSO-inventoinnissa (Kekki & Muuronen 2011) rajattua kohdetta. METSO:n luokan I kriteerit täyttää Tammelan metsät 4,6 hehtaarin (ha) osalta ja vireiseltä Toivelan alueelta 2,6 ha suurinen alue. METSO:n II luokan kriteerit täyttävät Hautaanmäen kalliometsä 3,5 ha ja Kurenoja lehtoalue 2,8 ha.

2.2.6 Ekologiset yhteydet

Ekologiset yhteydet yleiskaavan luontoselvityksessä

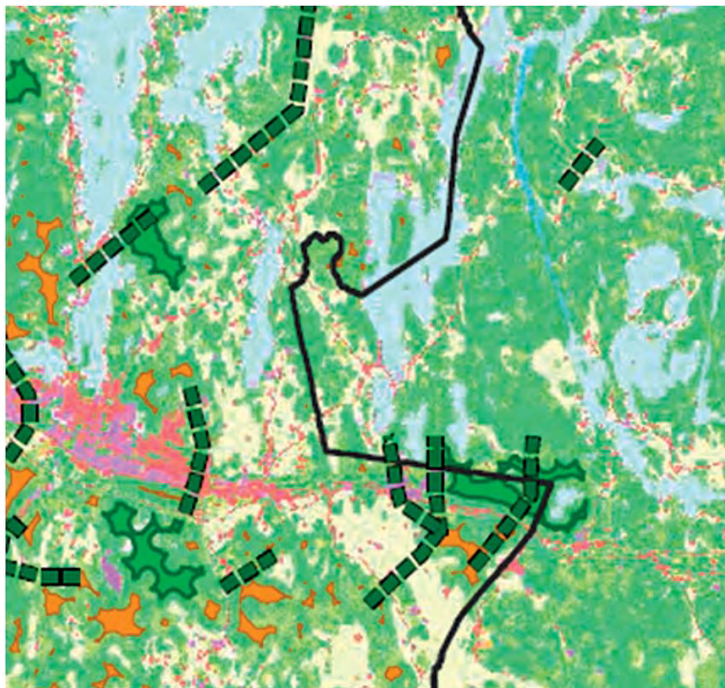
Ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä (Väre ja Krisp 2005). Selvitysalueiden luonnon ydinalu-

eet Immilän alueella Vähä Kososenvuori-Iso-Kososenvuori-Ruuhosonmäki sekä Uudenkylän eteläpuolisilla alueilla Jaosonmäki-Soittokallio-Porojankallio sekä Sylvöjärven itä ja länsipuoliset metsäalueet ovat varsin yhtenäisiä metsäalueita, jotka pystyvät tarjoamaan eläimille pysyviä elinalueita. Alueilla esiintyy myös liito-oravalle soveliaita elinympäristöjä, vaikka lajia ei kartoituksessa näiltä alueilta tavattu.

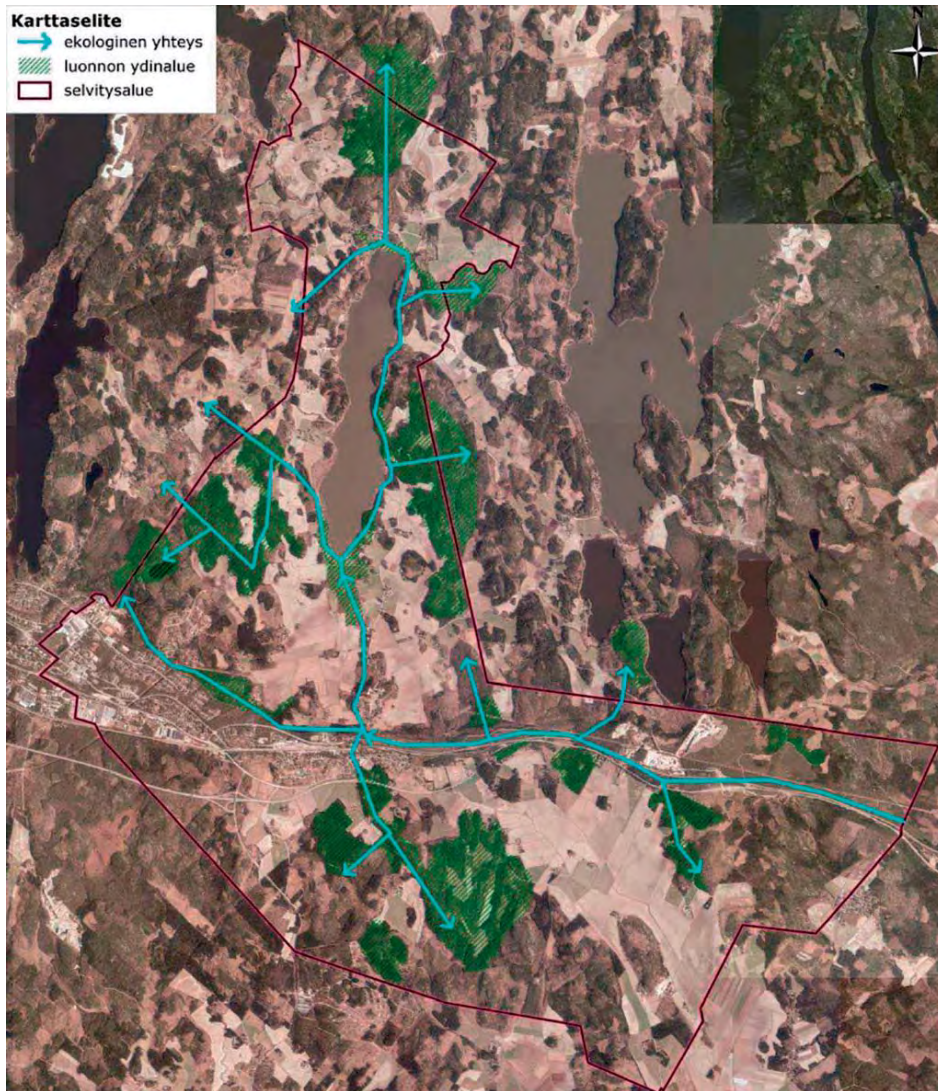
Ekologiset yhteydet ovat metsäkäytäviä ja metsäketjuja, joiden kautta eläimet voivat siirtyä alueelta toiselle. Etupäässä käytävät ovat liito-oravalle soveltuvia. Selvitysalueen paikallisella tasolla arvokas ekologinen verkosto on esitetty kuvassa 2-7.

Maakunnallisesti arvokkaat ekologiset yhteydet

Päijät-Hämeen maakuntakaavoituksen yhteydessä on tarkasteltu ekologista verkostoa ja laajoja luonnon ydinalueita maakunnallisella tasolla (SITO 2013). Oheisessa kuvassa (kuva 2-6) on esitetty kaavoitettavan alueen sijoittuminen suhteessa Päijät-Hämeen ekologiseen verkostoon. Osayleiskaava-alueelle sijoittuu etelä-pohjoissuuntaisia maakunnallisesti merkittäviä ekologisia yhteyksiä (vihreä katkoviiva) sekä oransseilla ja vihreillä rajauksilla merkittyjä luonnon ydinalueita.



Kuva 2-6 Maakunnallinen ekologinen verkosto kaava-alueella. Maakunnallisesti merkittävät ekologiset yhteydet katkoviivoilla kuvattuna, luonnon ydinalueet oransseilla ja vihreillä rajauksilla (Kartta: SITO 2013).



Kuva 2-7 Selvitysalueen luonnon ydinalueet ja ekologiset yhteydet (FCG 2013)

2.3 Rakennettu ympäristö

2.2.1 Väestön rakenne ja kehitys

Uusikylä on ollut Nastolan elinvoimaisin kylä joka kehittyi nopeasti rautatien ansiosta 1870-luvulta alkaen. Kylästä muodostui Nastolan liikkeskus posteineen, pankkeineen ja kauppoineen ja sinne perustettiin yhteiskoulu. (Sylvöjärven Sammalilta –Uudenkylän luontoa, 2004)

Alun perin kolmesta kylästä koostunut nauha-
taajama Salpausselän päällä on kasvanut vähi-
tellen 60-luvulta. 1960- ja 70-luvulla Nastolaan
rakennettiin paljon tehtaita ja työntekijöille sen
myötä asuntoja. Kunta kaavoitti ripeässä tahdis-
sa tontteja koko Salpausselän matkalta siten, et-
tä 80-luvun alkuun mennessä taajama oli lähes
yhtenäinen Lahden rajalta Uuteenkylään saakka.
Rakokiven liikekeskuksen rakentamisen vanave-
dessä lähti rakentumaan Kanervan omakotitalo-

alue 1980-luvulla. (Panu Heinonen, diplomityö,
2011)

Uudenkylän asukasmäärä on kasvanut vuodesta
1980 vielä vuoteen 2000 asti, jonka jälkeen asu-
kasmäärä on ollut laskussa.

Osayleiskaava-alueella asuu nykyisin noin 4000
asukasta joista suurin osa asuu Rakokiven,
Turranmetsän, Kanervan ja Uudenkylän alueella.
Kylämäistä asutusta sijaitsee Immilän, Arrajoen,
Arolan ja Haarankylän alueilla. Osayleiskaava-
alueella on myös metsäsaarekkeissa sijaitsevia
yksittäisiä pihapiirejä peltojen keskellä.

Rakokiven asukasmäärä on ollut hienoisessa
kasvussa vuoden 2001 jälkeen asukasmäärän lii-
sääntyessä alle 1200 asukkaasta yli 1400 asuk-

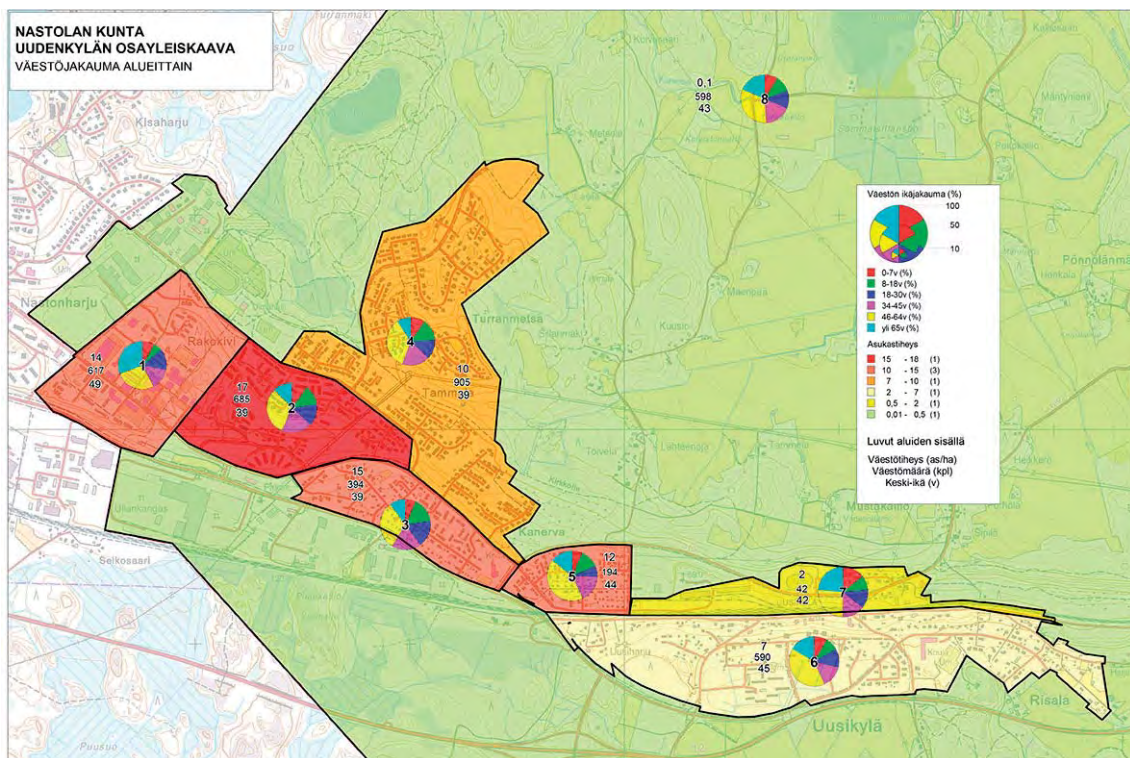
kaaseen vuoteen 2016 mennessä.

Tilastollisen kaupunginosan Uusikylä väestön kasvu on kuvattu taulukossa 1. Tilastolliseen kaupunginosaan Uusikylä kuuluu Uudenkylän nauhataajama, Kanervan alue ja Sipilänmäen alue. Rakokiven alue kuuluu tilastolliseen kaupunginosaan Nastola kk.

Paikkatietotarkastelu osoittaa, että eniten ikään-tyvää väestöä, yli 65-vuotiaita asuu Rakokiven keskustan alueella ja Uudenkylän vanhalla alueella taajaman itäpäässä. Eniten nuorta väestöä asuu sen sijaan Turranmetsässä, Tammelassa ja Kanervan alueen länsipäässä.

Vuosi	Uudenkylän asukasmäärä
1980	1653
1985	2007
1990	2219
1995	2257
2000	2168
2001	2140
2002	2120
2003	2126
2004	2089
2005	2041
2006	2029
2007	2005
2008	1970
2009	1965
2010	1907
2013	1853
2014	1833
2015	1838
2016	1834

Taulukko 1 Uudenkylän asukasmäärä eri vuosina. Asukasmäärään ei ole laskettu Rakokiven, Turranmetsän, Arolan alueen ja Sylvöjärven ranta-alueiden asukkaita.



Kuva 2-8 Väestön ikäjakauma alueittain

2.2.2 Yhdyskuntarakenne

Rakentaminen osayleiskaava-alueella on keskitynyt Salpausselälle. Sen pohjois- ja eteläpuolella rakentaminen on hajanaisempaa ja kylämäisempää. Salpausselän myötäiset pääliikenneyhteydet ovat rinteellä kulkeva junarata ja rinteiden alareunassa valtatie 12. Teitä ja katuja on useita rinnakkain ja paikoin ne muodostavat merkittävän esteen. Pohjois-eteläsuuntaiset yhteydet ovat kapeampia ja mutkaisempia yhdistäen lähiseudun kylät.

Asuminen ja palvelut ovat keskittyneet Rakokiven alueelle. Rakokiven pohjoispuolella on urheilu- ja virkistystoimintoja. Uusikylä on radan varressa sijaitseva vanha kylä, jossa asuintalot sijaitsevat nauhamaisesti. Kylän vanha junaseisake on edelleen paikallaan. Asuinrakennuksia sijaitsee myös etelärinteellä. Rakokiven ja Uudenkylän välissä on Kanervan alue, jossa sijaitsee uusi henkilöliikenteen asema. Kaiken kaikkiaan asuminen on pientalovaltaista. Vain Rakokiven ja Uudenkylän vanhan asemansuodun alueilla on kerrostaloja.

Muilta osin osayleiskaava-alue on maa- ja metsätalousaluetta, jossa haja-asutus ja pihapiirit sijaitsevat pienillä kummuilla. Sylvöjärven pohjoispäässä Immilän myllyn ympäristössä on pieni asuinkeskittymä.

Rakokiven eteläpuolella on teollisuutta juna-asemalta länteen. Salpausselällä sijaitsee myös pari maa-aineksen ottopaikkaa Uudestakylästä itään.

2.2.3 Asuminen

Asuinrakentaminen on pääosin pientalovaltaista. Rakokiven ja Uudenkylän alueella sijaitsee joitain kerrostaloja.

Turranmetsän omakotialue on rakentunut 1980-luvun lopulta alkaen tähän päivään asti. Tontteja on kaavoitettu lisää ja niitä on vielä vapaana. Turranmetsän alue on väljä ja metsäinen omakotitaloalue, jossa on metsäiset tontit.

Kanervan omakoti- ja rivitaloalue on pääosin rakentunut 1970–1980 –luvulla Rakokiven liikekeskuksen vanavedessä, jolloin teollisuuden työpaiikat toivat asukkaita Uuteenkylään. Alueen yleisilme on yhtenäinen sillä talojen sijoittelu ja ulkoasu on samanlainen. Julkisivumateriaalina on käytetty paljon tiiltä, myös kuvan 2-6 käkikellotaloissa, joissa yleisimmin on puujulkisivuverhous.

Rakokiven alue syntyi tarpeiden ja maanomistussuhteiden pakottamana erilleen Kirkonkylästä. Valtaosa Nastolan kaupallisista palveluista sijaitsee Rakokivessä. Yksikerroksisten palvelurakennusten läheisyydessä sijaitsee jonkin verran kerros- ja rivitaloja, mutta varsinaisia liike- ja asuinrakennusten yhdistelmiä on vain yksi.



Kuva 2-9 Kanervan alueen käkikellotalot



Kuva 2-10 Viistoilmakuva Turranmetsän alueelle



Kuva 2-11 Geologisesti arvokas muodostuma Kanervan alueen eteläreunassa



Kuva 2-12 Viistoilmakuva Rakokiven alueesta pohjoisen suunnasta

Uudenkylän alue on Salpausselän etelärinteelle pitkällä aikavälillä rakentunut alue, jossa on pääosin omakotitaloja isoilla puutarhatonteilla mutta myös joitain kerrostaloja. Uusikylä on vanhoista kylistä eniten kärsinyt taajamarakenteen muutoksesta. Aikoinaan elinvoimaisesta kylästä ovat kadonneet käytännössä kaikki palvelut erilaisten tieratkaisujen ja taajaman painopistemuutosten takia. Sen raitti on nykyisellään ankea ja ympäröivät rakennukset huonokuntoisia. Uudenkylän varsinainen keskus sijaitsee junaradan eteläpuolella. Asemarakennus on muistona Uudenkylän menneestä asemasta. Monissa rakennuksissa on myös vanhoja liiketiloja, joita on otettu muuhun käyttöön.

Kaava-alueella on huomattava määrä asumista myös taajaman ulkopuolella, joka sijoittuu kylä-alueille ja toiminnassa oleviin maaseutukeskuksiin.

2.3.4 Palvelut

Alueen kaupalliset palvelut sijaitsevat Rakokiven keskusta-alueella. Rakokivessä sijaitsee lisäksi koulu, päiväkotia ja koulutuskeskus Nastopoli. Kaava-alueella sijaitsee näiden lisäksi yksi alakoulu, Uudenkylän koulu. Kanervan ja Männistön koulut on lakkautettu.

Sylvöjärven rannalla sijaitsee Mannakoti, joka on yksityinen vanhusten asumisyksikkö.

2.3.5 Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kaava-alueen merkittävimmät työnantajat ovat Uponor Oyj sekä Raute Oyj, jotka sijaitsevat kaava-alueen länsiosassa Ullankankaan alueella. Uponor-konsernissa työskentelee yli 3 000 työntekijää ja konsernin päätoimipaikka sijaitsee kaava-alueella, jonka työntekijämäärä on noin 380 kpl. Raute-konserni työllistää noin 500 työntekijää ja yksi merkittävä tuotantolaitoksista sijaitsee kaava-alueella. Kaava-alueella sijaitsee myös kaksi betonielementtejä ja muita betonituotteita valmistavaa tuotantolaitosta, Betonimestarit Oy ja Parma Oy. Lisäksi kaava-alueella toimii lukuisia pienempiä yrityksiä, kuten logistiikkayritys Cemex Oy Uudenkylän rata-pihalla, sekä Imex Wood Oy.

2.3.6 Virkistys

Rakokiven koillispuolella sijaitsee urheilukeskus, jossa on urheilu- ja pallokentät sekä uimahalli. Urheilukeskuksesta Turranlammen suuntaan lähtee kattavat ulkoilureitit. Ylimaakunnallinen ulkoilureitti kulkee Salpausselän suuntaisesti urheilukeskuksen ja koko osayleiskaava-alueen läpi.

Sylvöjärven eteläpäässä on uimaranta ja venepaikkoja. Sylvöjärven poikki on merkitty maakuntakaavaan melontareitti. Sylvöjärven pohjoispäässä melontaa voi jatkaa sekä länteen

Immilänjokea pitkin tai itään Arrajokea pitkin.

Sylvöjärven rannoilla ja jokien varsilla sijaitsee jonkin verran loma-asutusta.

2.3.7 Liikenne

Osayleiskaavaa varten on laadittu liikenneselvitys (Ramboll, 2015) jonka pohjalta liikenteen nykytilan kuvaus on kirjoitettu.

Osayleiskaava-alueen halki itä-länsisuunnassa kulkee Valtatie 12 Lahden suunnasta Kouvolaan, jolta on yksi eritasoliittymä (Uudenkylän etl) kaava-alueelle. Valtatien rinnakkaisväylänä alueen länsiosassa kulkee seututie 312 (Kouvolantie), joka palvelee mm. keskusta-alueita ja nykyistä logistiikka- ja työpaikka-alueita. Etelä-pohjoissuuntaisesti alueella kulkee kaksi maantietä – mt 1711 (Kuivannontie) seututieltä 312 etelään kaava-alueen länsiosassa sekä mt 3136 (Heinolantie) seututieltä 312 pohjoiseen kohti Heinolaa kaava-alueen keskellä. Lisäksi Sylvöjärven itä- ja länsipuolella kulkee kolme pienempää maantietä – mt 14091 Immilästä Nastolanharjuun, mt 14501 Immilästä Säyhteeseen ja mt 14092 Uudestakylästä Säyhteeseen. Kaava-alueen pääkokoojakatui-na toimivat maantien 312 lisäksi Rakokiventie, Urheilutie, Elementintie, Turranmäentie ja Hedelmätie.

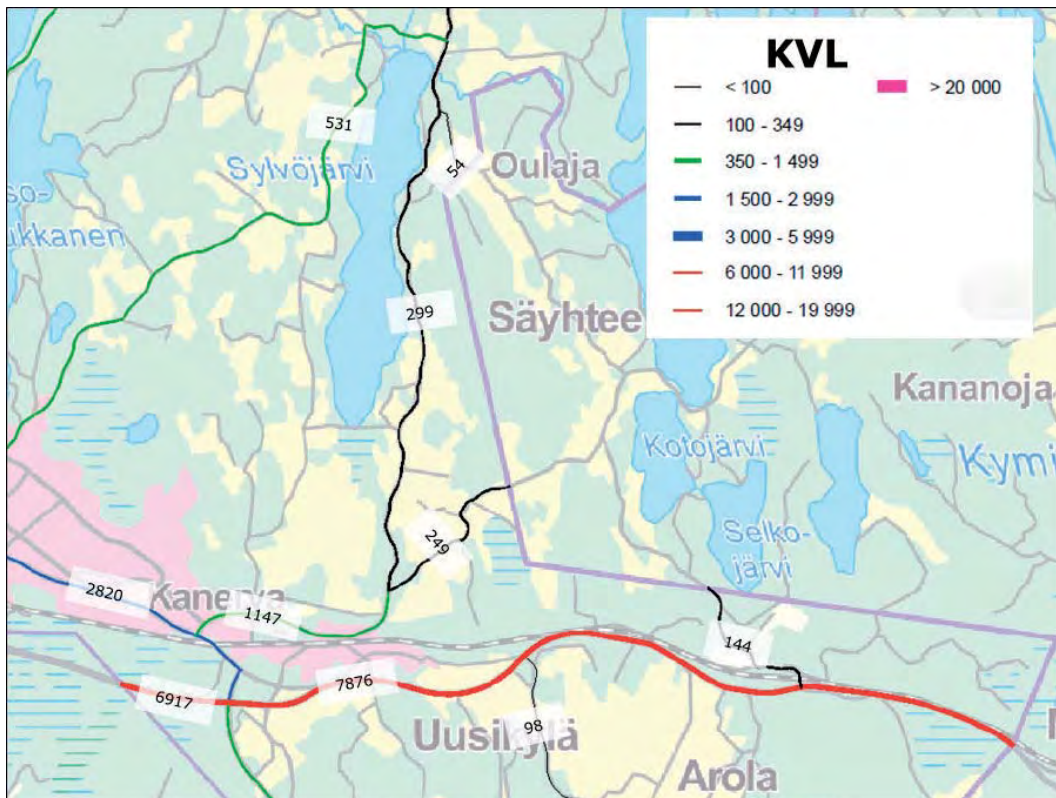
Valtatie 12 on kaava-alueella osa erikoiskuljetuksien runkoreittiä. Kanervan asuinalueen itäpuolella sijaitsee nykyinen ratapiha ja logistiikka-alue.

Alueen halki itä-länsisuuntaisesti kulkee junarata Riihimäeltä Kouvolaan ja siitä edelleen Pietariin. Selvitysalueella sijaitsee yksi juna-asema – Uudenkylän asema, joka palvelee aluetta jo nykyisin.

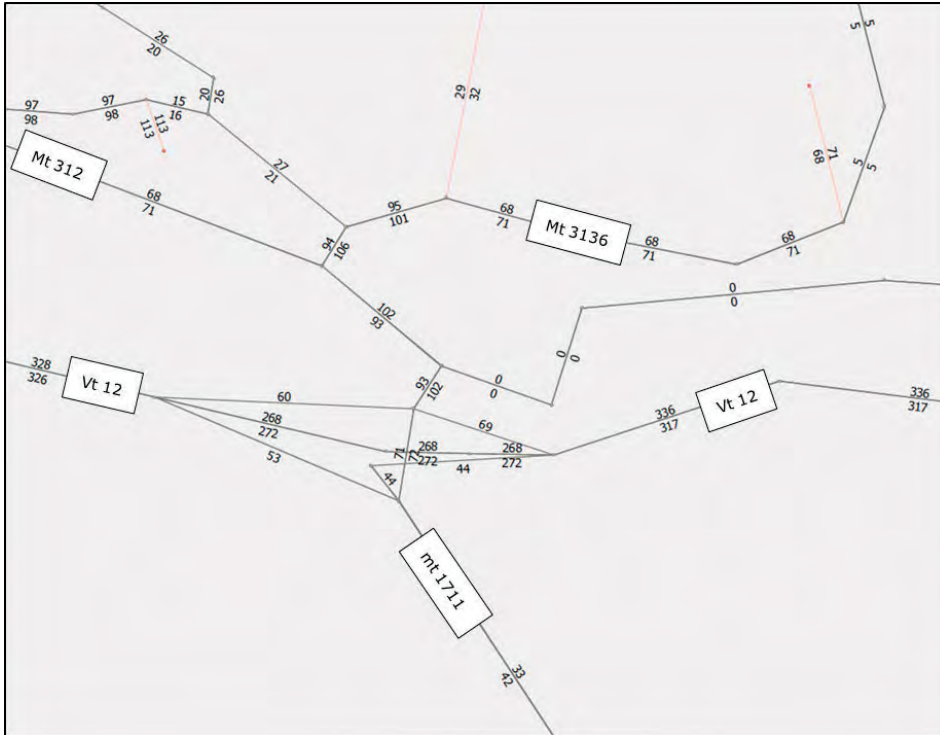


Kuva 2-13 Selvitysalueen tie- ja katuverkon hierarkia. Vaaleansininen katkoviiva on kaupunginraja.

Osayleiskaavan maanteiden liikennemäärät on poimittu tierekisteristä alla olevaan kuvaan. Katuverkon liikennemäärät on arvioitu erikseen Lahden seudun liikennemallin (Strafica 2014) avulla.



Kuva 2-14 Maantieverkon liikennemäärät (KVL) selvitysalueella (Lähde: Liikenneviraston tierekisteri 2015)

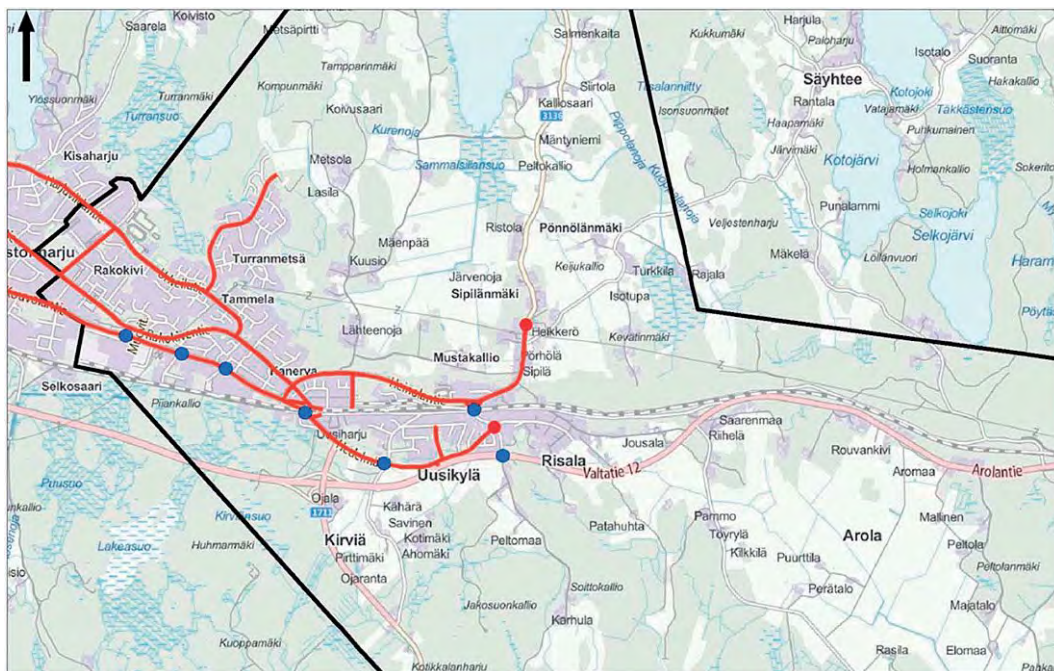


Kuva 2-15 Lahden seudun liikennemallin mukaiset iltahuipputunnin liikennemäärät nykytilanteessa

Alueen kävelyn ja pyöräilyn reitit kulkevat Uudestakylästä läpi Rakokiven ja jatkuvat kohti länttä. Alla olevassa kuvassa on esitetty kaava-alueella oleva kevyen liikenteen pääreitistö (punainen linja) sekä kevyen liikenteen alikulut (sininen pallo). Reitistö on yhtenäinen Lahteen ja edelleen Hollolaan saakka. Maantien 312 (Kouvolaantie) varressa on useita kevyen liikenteen

alikulkuja maantien eteläpuolella sijaitseville työpaikka-alueille.

Uudenkylän osayleiskaava-alueen keskeisillä alueilla kävelyn ja pyöräilyn reitistö on kattava ja palvelujen (mm. kaupat ja koulut) saavutettavuus kävelen ja pyöräillen hyvä.



Kuva 2-16 Kaava-alueen nykyinen kävelyn ja pyöräilyn reitistö



Kuva 2-17 Paikallisliikenteen bussilinjat selvitysalueella

Suunnittelualueen joukkoliikennetarjonta koostuu Lahden paikallisliikenteen linja-autovuoroista sekä Uudenkylän seisakkeella (valmistui vuonna 2010) pysähtyvistä Kouvolan ja Lahden ja Riihimäen väliä liikennöivistä taajamajunista. Tavara-asemana edelleen toimiva vanha asema sijaitsee uudesta seisakkeesta hieman itään. Valtatie 12 kulkee myös päivittäin kaukoliikenteen vuoroja, jotka kulkevat Nastolan läpi. Uudestakylästä Lahteen liikennöi paikallisliikenteen bussi tunnin välein ja parhaimmillaan puolen tunnin välein Rakokiven läpi. Vuorot kulkevat samalla tavalla myös Lahdesta Nastolan suuntaan. Lahden ja Kouvolan välillä kumpaankin suuntaan liikennöi päivittäin 4 kaukoliikenteen vuoroa, jotka kulkevat ja/tai Uudenkylän ja Rakokiven kautta.

Junavuoroja Uudestakylästä Lahden suuntaan kulkee päivittäin 7 aikavälillä 6.01–18.30. Kouvolan suuntaan Uudestakylästä kulkee päivittäin 7 taajamajunavuoroa aikavälillä 7.26–19.40.

2.3.8 Rakennettu kulttuuriympäristö

2.3.8.1 Valtakunnallisesti arvokkaat alueet

Osayleiskaava-alueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä:

Toivonojan kartano

Toivonojan kartano on edustavimpia esimerkkejä 1800-luvun lopulla ilmenevästä, taloudelliseen noususuhdanteeseen liittyvästä kartanorakentamisesta. Kookas päärakennus, rapatut talousrakennukset ja väentupa muodostavat ryhmän peltoa halkovan tien varrella. Päärakennuksen ympärillä on järveen ja rantapeltoihin ulottuva puisto. Päärakennuksen runko on 1800-luvun alusta, mutta nykyinen muoto on toteutettu 1870-luvulla. Rapatut navetta- ja tallirakennukset on rakennettu 1910-luvulla. Kartanorakennus ja puisto on restauroitu vuonna 2001.



Kuva 2-18 Toivonojankartano järveltä päin

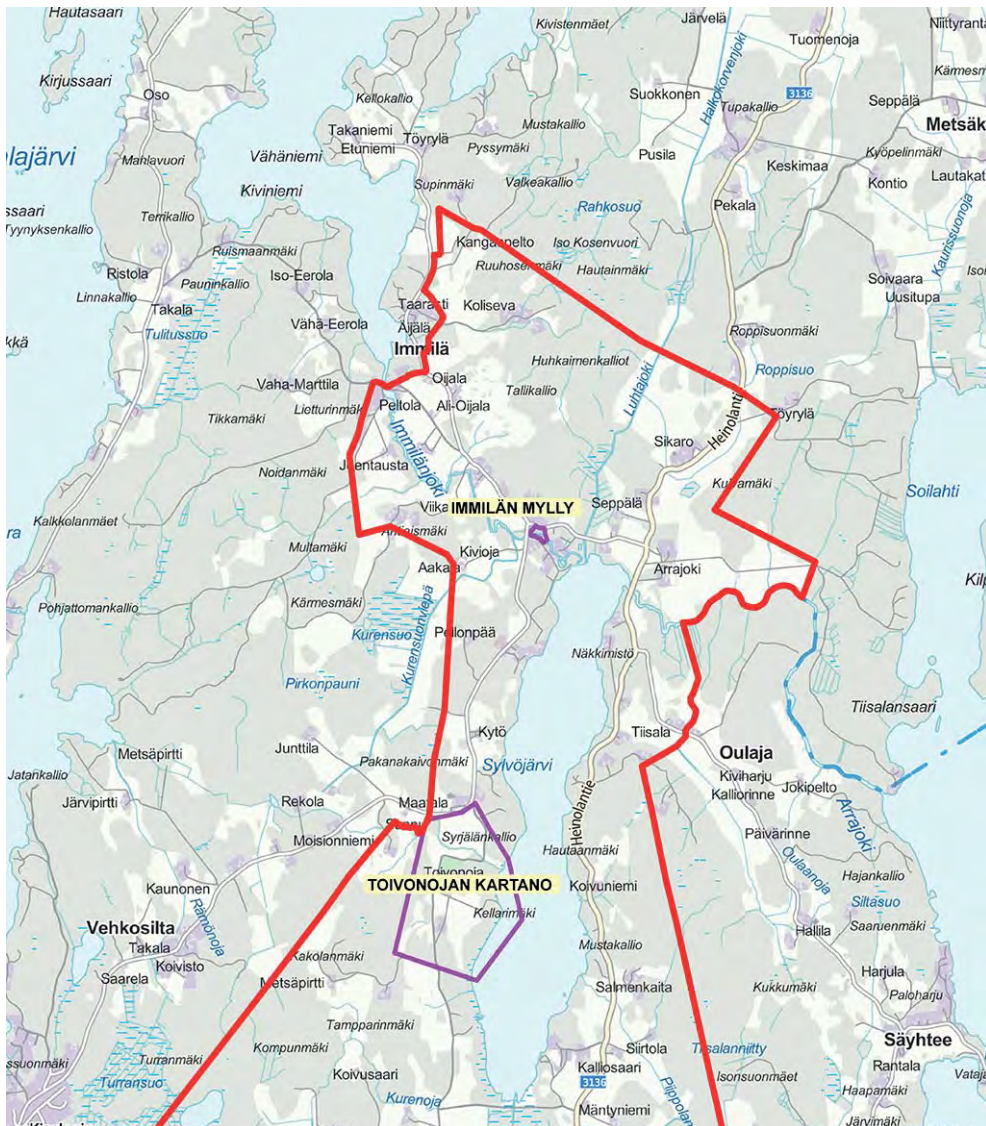
Immilän mylly



Kuva 2-19 Immilän mylly

Immilän koski on ikivanha myllypaikka, jossa on ollut Immilän ja Uudenkylän yhteismyllyjä 1600-luvulta alkaen. Arrajoen kartanon saha aloitti sahaustoiminnan koskella 1700-luvun loppupuolella. Immilänmyllymäelle asettui asumaan mylläreitä 1820-luvulta lähtien. Myöhemmin koskelle siirtyi useita käsityöläisiä, jolloin paikalle kasvoi pienimuotoinen myllykylä. Vielä 1950-luvun alussa koskessa toimi kolme myllyä, sähkölaitos ja kaksi sahaa. Myllypaikan myllyjen ja sahojen toiminta päättyi 1950- ja 1960-luvulla, jonka jälkeen rakennuskantaa ja uittorännejä on purettu.

Immilän mylly on rakennettu Immilänjoen alajuoksulle vuonna 1901. Myllyn läheisyydessä sijaitsee lisäksi kaksi mylläriin asuntoa ja sepän asunto.

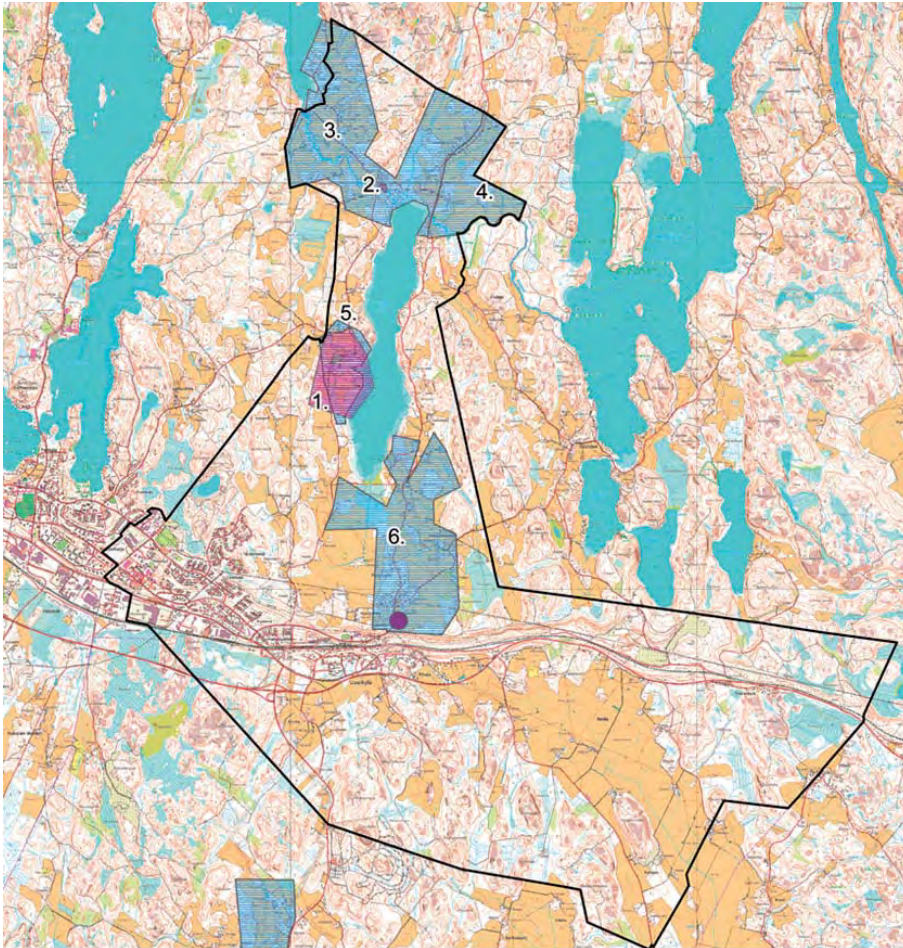


Kuva 2-20 Toivonjoen kartanon ja Immilän myllyn sijainti

2.3.8.2 Maakunnallisesti arvokkaat alueet

Maakunnallisesti arvokkaita alueita ovat Uudenkylän kulttuurimaisema, Immilän kulttuurimaisema ja Arrajoen kulttuurimaisema.

Toivonojan kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokas. Tällä alueella on hieman laajempi aluerajaus kuin valtakunnallisesti arvokkaan kartanon rajaus.













Uudenkylän osayleiskaava

Kulttuuriympäristökartta

1: 50 000

1.2.2013

-  Suunnittelualue
-  Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt
-  1. Toivonojan kartano
-  2. Immilän mylly
-  Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet
-  3. Immilän kulttuurimaisema
-  4. Arrajoen kulttuurimaisema
-  5. Toivonojan kulttuurimaisema
-  6. Uudenkylän kulttuurimaisema
-  Paikallisesti arvokas -Sipilän tila

RAMBOLL

Kuva 2-21 Uudenkylän osayleiskaavan kulttuuriympäristökartta.

Uudenkylän kulttuurimaisema

Keskiaikainen Uusikylä käsitti kahdeksan taloa. Uudestakylästä pitäjän pohjoisosassa sijaitsevaan Ruuhijärven kylään kulkeva tielinja noudattaa pääosin vanhaa tielinjausta. Uudestakylästä tehtiin varhain yhdystie keskiaikaisen Ylinen Viipurintien pohjoisten ja eteläisten haarojen välille. Yhdystien varrelle on sijoittunut Sipilän rusthollin (Vanha-Kartano) päärakennus talousrakennuksineen. Päärakennuksen ulkoasu on vuodelta 1900, mutta rungoltaan se on 1820-luvulta. Kivinavetta on vuodelta 1890. Sipilästä pohjoiseen sijaitsee 1890-luvun alussa rakennettu Uudenkylän entinen kansakoulu. Se lähetyvillä on Heikkerön tilakeskus, jonka päärakennus on 1920-luvulta. Sipilän eteläpuolella, viljelylaaksoa edeltävän harjun laella sijaitsee Uudenkylän seuratalo. Ulkoasultaan muuttunut seuratalo rakennettiin 1900-luvun alussa. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Alueen mäkisyydestä ja korkeusvaihteluista johtuen peltomaiset avautuvat tielle sirpaleisina. Yhtenäisempiä ne ovat tieltä nähtynä Sipilän rusthollin kohdalla. Sipilän lähetyvillä, harjulta jyrkästi laskeutuvan mäen varrella on yhtenäinen, muutaman 1950-luvun pientalon rivistö. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Uudenkylän alue on taajamakuullisesti ja kulttuurihistoriallisesti kerroksellinen kokonaisuus, jossa sijaitsee mm. asemamiesten talo, Lankisen rivitalo, terveystalo ja Pitkäsén liiketalo (Toppisbaari).

Uudenkylän entinen vaivaskoti

Kunnalliskoti perustettiin kunnalle vuonna 1928 ostetun Kuoppalan tilan maalle. Piirustukset teetettiin huoltolaitosten piirustustoimistossa ja hyväksyttiin vuonna 1929. Sijoituspaikkaerimielisyyksien vuoksi varsinaista päärakennusta päästiin rakentamaan vasta 1930-luvun puolivälissä. Vaivaskodin vieressä oleva B-rakennus rakennettiin 1940–1950 -lukujen taitteessa mielisairasosastoksi. Sairaalarakennusten pihapiirin laidalla on sairaalan omavaraistalouteen liittyen mm. sikala, sementtitiilinen navetta ja klassistinen asuintalo. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Rakennukset sijaitsevat Sylvöjärven pohjukassa. Alkuperäisellään säilyneet hoitolaitosrakennukset ovat rakennusajankohtaansa nähden poikkeuksellisia kokonsa puolesta, ilmentäen vaivashoitokysymyksen asiallisen ratkaisun tärkeyttä kunnassa. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Uudenkylän kulttuurimaisema ja Uudenkylän vaivaskoti muodostavat Uudenkylän maisema-alueen.

Immilän kulttuurimaisema

Ensimmäinen maininta Immilän keskiajalla syntyneestä kylästä on vuodelta 1445. Immilänjoen itäpuolelle muotoutunutta kulttuurimaisemaa hallitsevat metsiin rajautuvat laajat ja kumpuilevat peltovainiot sekä niiden äärellä sijaitsevat tilakeskukset. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)



Kuva 2-22 Immilän kulttuurimaisemaa

Vanhalla kylämäellä sijaitsevan Oijalan päärakennus on rakennettu 1950-luvulla ja Ali-Oijalan hirsinen päärakennus on 1900-luvun alusta. Peltolan päärakennus on 1960-luvun alusta. Peltola siirrettiin nykyiselle paikalleen Immilänjoen varteen isojaossa. Maisemallisesti näkyvällä paikalla, mäen laella on vuonna 1900 valmistunut koulu. Yksityisomistuksessa oleva rakennus on hoitokotina. Sen ulkoasu on muuttunut peruskorjauksen myötä. Kylätien itäosassa sijaitseva, alkuperäisellään oleva maamiesseurantalo Miilumäki valmistui vuonna 1939. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Nastolan merkittävimmät myllypaikat ovat sijainneet Kumian koskessa ja Immilänjoessa. Ruuhijärvestä Sylvöjärveen laskevan Immilänjoen alajuoksun koskissa on ollut myllyjä todennäköisesti keskiajalta lähtien. Immilän kylän ja Uudenkylän yhteismyllyjä koskissa oli 1600-luvulle asti. Kosken ääreen rakennettiin 1600-luvulla myös Uudenkylän rusthollin ja Arrajoen (Jokela) kartanon myllyt. Toivonojan ja Arrajoen kartanoiden tullimyllyt sekä Immilän yhteismylly sijaitsivat kosken ääressä 1800-luvulla. Arrajoen kartanon myllyssä toimi myös sähkölaitos 1900-luvun alusta lähtien 1950-luvulle. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Kosken ääressä on ollut myös sahoja. Vanhin maininta on Arrajoen kartanon sahasta 1700-luvun lopusta. Sahaustoimintaa jatkettiin uusissa rakennuksissa 1800- ja 1900 -luvulla. Myös

Immilän myllypiirillä oli saha vuosina 1920–1969. Teollinen toiminta Immilän myllymäellä päättyi vuonna 1969. Sahojen rakennukset on purettu. Uittorännit purettiin 1960-luvun alkuvuosina.

Varhaisen teollisuuden rakennuksista ainoastaan Immilän myllypiirin vuonna 1901 rakennettu mylly on säilynyt. Se on matkailukäytössä. Muista myllyistä on jäljellä korkeat kiviperustukset. Kosken äärellä on säilynyt myös mylly ja sahatoimintaan liittyviä rakenteita. Arrajoelle vievä tie oikaistiin nykyiselle paikalleen vuonna 1852. Vehkosillantie sai nykyisen linjauksensa 1970-luvun alussa. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Myllärit rakensivat asuinrakennuksiaan Myllymäelle 1820-luvulta lähtien. Seuraavina vuosikymmeninä mäelle asettui muitakin käsityöläisiä, kuten seppä, räätäli, suutari, sorvari ja karvari. Asumuksista on säilynyt Immilän vanhalla myllytontilla kaksi mylläri-asuntoa 1800–1900 -lukujen vaihteesta ja 1920-luvulla rakennettu sepän asunto ja samanikäinen mylläri-asunto. (Rakennettu kulttuuriympäristö 2007)

Arrajoen kulttuurimaisema

Arrajoen kulttuurimaisema on Nastolan järvi-seudun maisematyyppiä edustava maisema-alue. Alueella on vanhaa kartanopuistoa. (Päijät-Hämeen maisemaselvitys)



Kuva 2-23 Arrajoen kulttuurimaisemaa

2.3.8.3 Paikallisesti arvokkaat alueet

Paikallisesti arvokkaiksi alueiksi kaavatyön yhteydessä on arvioitu Sipilän peltoalueet kaakkoisosissa, Uudenkylän peltoaukeat Salpausselän pohjoispuolella sekä Sylvöjärven länsipuolen peltoaukeuden sarja. Alueet ovat paikallisesti hienoja ja edustavat maisemamaakuntajaon mukaisia luonteenpiirteitä.

Rakennetun kulttuuriympäristön arvot perustuvat Nastolan rakennusinventointiin, joka on laadittu vuonna 2005 Nastolan kunnan ja Hämeen ympäristökeskuksen toimesta. Lisäksi arvoja on kartoitettu Nastolan kulttuuriympäristöselvityksen yhteydessä vuosina 2016-2017 Lahden kaupungin toimesta. Selvitykseen liittyi myös kuntalaisia osallistava kartoitus. Selvityksen loppuraporttia ei ole vielä julkaistu.



Kuva 2-24 Arrajoen tammikuja

2.3.8.4 Nastolan rakennusinventointi

Nastolan rakennusinventointi on laadittu vuonna 2005 Hämeen ympäristökeskuksen ja kunnan toimesta. Osayleiskaava-alueella on 19 yksittäistä rakennuskohdetta ja 9 aluekohdetta, joista on kuvaus inventointiraportissa.

Raportissa on annettu kohteille seuraavanlaiset maankäyttösuositukset:

K1	Säilytettävä kohde tai rakennus
A1	Säilytettävä maisemallinen, taajama- tai kyläkuvallinen aluekokonaisuus
II	Säilytettävä kohteen/alueen mittakaava ja rakennustapa
III	Kerroksellinen suunnittelualue/kohde
IV	Dokumentoitu kohde/alue

1. Arrajoen kartanokeskus (rakennusryhmä, istutettu alue A I)

Arrajoen puistometsä on kartanokeskuksille luontainen ja tunnistettava. Vanha peltoalue on edelleen viljelyksessä. Talouskeskus on jaettu kahteen eri tilaan, vanha päärakennus on tuhoutunut tulipalossa ja talousrakennuksia on purettu. Talouspihan puolella on säilynyt kaksi työväen asuintaloa, makasiini ja kivikellari. Puistoalueen puoleisella piha-alueella on säilynyt ns. mankelihuone. Vanhan päärakennuksen paikalle on tehty kartanon mittasuhteita mukaileva uudistalo.

Osayleiskaavatyön yhteydessä tehdyn käynnin perusteella alueen kuvausta on tarkistettu seuraavasti:

Arrajoen kartanon talouskeskus on jaettu kahteen eri tilaan. Kartanon vanha päärakennus on tuhoutunut tulipalossa ja talousrakennukset on purettu lukuun ottamatta neljää rakennusta; aitta, jossa on vellikello, pehtoorin talo, kivinen maakellari sekä ns. mankelihuone. Kartanon päärakennuksen tilalle on tehty kartanon mittasuhteita mukaileva uudisrakennus. Arrajoen kartanopuistossa on havaittavissa kartanoille tyypillisiä puukujantein reunustettuja käytäväakseleita. Kartanoa ympäröivät peltoalueet ovat edelleen viljelyksessä.

2. Immilän Myllymäki (rakennusryhmä K I)



Kuva 2-25 Immilän myllymäki

Ruuhijärvestä Sylvöjärveen laskevan Immilänjoen alajuoksulla on vanha myllypaikka. Kosken rannat kuuluvat Immilän ja Uudenkylän kyliin. Alueesta muodostui 1800-luvun puolivälin jälkeen vilkas käsityöläisten asuinalue. Alueen teollinen toiminta hiljeni 1960-luvun loppuun mennessä. Koskissa on ollut Toivonojan ja Arrajoen kartanoiden myllyt. Jäljellä on Immilän piirin vuonna 1901 rakennettu myllyrakennus. Paikalla toimineet sahat on purettu. Myllypihassa on myllyn lisäksi aitta-liiteri ja sauna. Immilän vanhalta myllytontilla on säilynyt kaksi mylläriinasuntoa ja sepän asunto. Mäellä on myös vanha kaupparakennus. Joen vastarannalla on Arrajoen vanha mylläriinasunto, jonka pihapiiriin kuuluu yksinäisluhti 1700-luvulta. Myllyltä Arrajoelle vievä tie oikaistiin nykyiselle paikalleen v. 1852. Vehkosillantie sai nykyisen linjauksen 1960-luvulla.

3. Koskenkorva I. Kiviojan torppa (rakennusryhmä II)



Kuva 2-26 Kiviojan torppa

Entinen Arrajoen kartanon Kiviojan torppa rakennuksineen edustaa alueen torppariasutusta 1800-luvun alusta. Paikalla on säilynyt kaksikerroksinen avoluhti ja asuinrakennus. Tämä kapearunkoinen, harjakattoinen ja lautaverhoiltu hirsitalo on todennäköisesti 1800-luvulta, kuten aittakin. Hirsitaloa on lyhennetty ja avokuisti on ollut välillä harjakattoinen.

4. Miilumäki I. maamiesseurantalo (rakennus K I)



Kuva 2-27 Maamiesseurantalo

Immilän maamiesseurantaloa oli rakentamassa maamiesseura, nuorisoseura, suojeluskunta ja lotat. Vuonna 1939 talo valmistui ja se siirtyi maamiesseuran haltuun 1940-luvun puolivälissä. Pohjakaavaltaan suorakaiteen muotoinen, lautarakenteinen rakennus liittyy maisemallisesti myllyn seudun kulttuuriympäristöön. Rakennusmestari Viertiön suunnittelemassa rakennuksessa on yhtäläisyyksiä suojeluskuntien tyyppitalojen kanssa. Julkisivujen aukotus ja klassistinen kuisti ovat rakennuksen tunnuspiirteitä.

5. Rantakoivisto (rakennus II)



Kuva 2-28 Rantakoivisto

Rantakoiviston ilmeisesti 1950-luvun alussa valmistunut rapattu asuinrakennus on tehty kartanon torpan tilalle (Murron torppa). Kartanon omistajasuvun rakennuttama pelkistetty ja klassistinen asuinrakennus/huvila poikkeaa haja-asutusalueen muusta tuon ajan rakennuskannasta ja liittyy selkeästi kartanoympäristöön.

6. Kotila (rakennus II)



Kuva 2-29 Kotila

Kotilassa on alkuperäisessä jugendvaikutteisessa asussaan säilynyt hirsinen kyläkauppa vuodelta 1911. Mahdollisesti rakennusmestari Kolsin suunnittelema rakennus sijaitsee Immilän myllypaikan tuntumassa ja liittyy näin ollen myllyn seudun kulttuuriympäristöön. Päätyjen laudoitus, koristelustoitukset ja ikkunamalli ovat rakennuksen erityispiirteitä.

7. Jarla I. Uusikylän Sipilä (rakennusryhmä K I)



Kuva 2-30 Sipilän päärakennus

Sipilän tila sijaitsee Uudessakylässä ns. läntisen Viipurintien varrella. Sipilä on osa kylän kantatilaa nro1 eli Vanha-Kartanon entistä rustholliä. Sipilän rustholli perustettiin talonpoikaisesta ratsutilasta 1680-luvulla. Sipilän talo on kiinteä osa pienen paikkakunnan historiaa ja siihen liittyy runsaasti historiallisia muistoja. Talon kulttuurihistoriallinen arvo perustuu ennen muuta kylän maanomistushistoriaan ja entisen rusthollin merkitykseen kylän hierarkiassa. Se jaettiin perustamisen jälkeen 100 vuotta myöhemmin Sipilään ja Toivonjoan. Jälkimmäisestä erotettiin Uudenkylänkartano v. 1879. Entinen rusthollin harjakattoinen päärakennus on tiemaisemassa Uusikylän vanhassa kyläkeskuksessa. Se on kylän ainoita vanhalla paikallaan säilyneitä iäkkäitä päärakennuksia. Tiettävästi 1800-luvun alkupuolelle palautuva hirsirakennus on saanut nykyisen ulkoasunsa 1900-luvun alussa.

Rakennukselle on tunnusomaista korkea ja kaipa kokonaisuus, ikkunoiden koristeikatut vuorilaudat ja lasiveranta. Uudenkylänkartanon rakennukset ovat hävinneet; suuri kartanon puistoalue on paikannettavissa Sipilän lähiympäristöstä.

8. Kansakoulun tonttimaa I. Uudenkylän



Kuva 2-31 Uudenkylän koulu

Uudenkylän koulutalo valmistui v. 1895 vanhalle kylämäelle. Samaan aikaan valmistui puutarha, kaivo ja tarpeelliset ulkorakennukset. Rakennusta laajennettiin v. 1900. Kylämäinen asutus on koulun ympäristössä väljentynyt ja olemassa olevat rakennukset ovat pääsääntöisesti 1900-luvulta. Maantien varrella on pientaloja puutarhatonteilla ja muutama talouskeskus. Harjakattoinen, lautaverhoiltu koulurakennus on näkyvällä paikalla tiemaisemassa.

9. Ketolanlisä (rakennus II)



Kuva 2-32 Ketolanlisä

Uudenkylän keskusraitti kulkee harjanteella radan suuntaisesti. Entisen aseman seudulla on liikerakennuksia. Ketolanlisä-nimisen kerrostalon liikehuoneistossa on ollut Osuuspankki. Vuonna 1962 rakennettu kerrostalo liittyy Nastolan kiihkeään teollistumiskauteen, jolloin nopeasti syntynyt asuntopula joudutti siirtymistä maalaaisyliille uuteen rakennustyyppiin. Kerrostalon ajalliset tunnuspiirteet liittyvät julkisivumateriaaleihin ja ikkuna- ja parveketyyppiin.

10. *Kuoppala eli Mannakodit (rakennettu kokonaisuus II)*



Kuva 2-33 Entisen vaivaskodin B-rakennus

Entisen kunnan vanhainkodin paikka Sylvöjärven rannalla on ympäristöltään luonnonkaunis. Vanhainkodin laitosarkkitehtuuri on pelkistettyä ja klassistisvaikutteista. Päärakennus valmistui kunnan vaivaskodiksi v.1936 ilmeisesti huoltolaitosten piirustustoimistossa (Lars Löngqvist) teetettyjen piirustuksien mukaisena. Rakennusta on myöhemmin laajennettu. Talouspihassa on ajallisesti yhtenäinen rakennusryhmä, johon kuuluu myös julkisivuiltaan rapattu asuinrakennus 1920–30-luvulta ja päärakennuksen tavoin klassistisin aihein tyylitelty makasiini. Edellisistä poikkeaa B-osaston asuinkerrostalo, joka on 1950-luvulle tyypillinen harjakattoinen, julkisivultaan rapattu ja funktionaalisesti jäsennelty kivitalo. Piha-alue rajautuu Uudenkylän viljelyksiin, rantaan ja metsikköön.

11. *Myllymäki eli Uudenkylän seurojentalo (rakennus III)*



Kuva 2-34 Uudenkylän seurojentalo

Kaikki Nastolassa olemassa olevat seurantalot inventoitiin. Uudenkylän Seurojentalon rakennuttaja oli seurahuoneen rakennustoimikunta v.1908. Talon käyttäjiin lukeutuvat Uudenkylän Nuorisoseura, maamiesseura, martat ja urheiluseura Uusikylän Salpa. Vuonna 1956 seurojentaloa laajennettiin ja korjattiin, samoin 1980-luvulla. Talon länsipuolella mäellä on 1900-luvun

alkupuolen pientaloja ja teollisuustontteja, naapurissa on Uudenkylän Sähkön toimitalo (1960). Tien pohjoispuolella on toiminut puusepäntehdas ja eteläpuolella saha. Seurantalo sijaitsee Uudenkylän vanhan kyläkeskuksen ja radan jälkeen syntyneet taajaman välimaastossa.

12. *Mäki (rakennus II)*



Kuva 2-35 Mäki

Uudenkylän keskustassa asemalle vievän tien varressa on v. 1949 valmistunut kaksikerroksinen, tiilestä muurattu ja rapattu jälkifunktionaalinen liikerakennus. Uusikylä sijaitsee ikivanhan itään suuntautuneen kaukoreitin varrella. Kylä oli pitkään pitäjän liikenteellinen ja kaupallinen keskus. Vielä viime sotien jälkeen 1940–1960-luvulla radan tuntumaan rakennettiin uusia liikerakennuksia ja asuintaloja. Tämän rakentamisympäristön arkkitehtuurin tunnuspiirteet (massoittelu ja materiaalit) tuovat hiljentyneelle ja rakennetun ympäristön puolesta ajallisesti kerrokselliselle keskusta-alueelle taajamakuvalista yhtenäisyyttä.

13. *Männistön koulu (rakennusryhmä IV)*



Kuva 2-36 Männistön koulu

Uudenkylän yhteiskoulu perustettiin 1961 ja se toimi aluksi Seurantalolla. Oma koulutalo valmistui seuraavana vuonna arkkitehti Kauko Tuomisen piirustusten mukaan. Koulu on ollut kunnan omistuksessa vuodesta 1974. Koulutoiminta kiinteistössä päättyi elokuussa 2017.

14. *Salpausselkä I. Meriluodon kauppa (rakennus K I)*



Kuva 2-37 Ent. Meriluodon kauppa

Entinen Meriluodon kaupparakennus (1926) on kyläkuvallisesti keskeisellä paikalla rataa seurailevan vanhan liikekadun varressa. Tosin Uudenkyläntietä on korotettu tienvarsirakennuksiin nähden aivan liian korkealle tasolle. Kaupan ja vehnämyllyn välissä on 1940-luvulla rakennettuja harjakattoisia, julkisivuiltaan rapattuja oktaloja. Meriluodon kauppa on edustava esimerkki 1900-luvun alkupuolen huvilamaisista liikkerakennuksista.

15. *Terveystalo (rakennus II)*



Kuva 2-38 Terveystalo

Uudessakylässä jälleenrakennuskaudella perustetun pientaloalueen keskellä on ruotsalaisen kummikunnan tuella rakennettu puurunkoinen terveystalo vuodelta 1949. Pientaloalueen eteläpuolella on Kouvolantie ja teollisuusaluetta. Aumakatto ja rakennuksen kokonaishahmo erottavat talon sitä ympäröivästä rakennuskannasta. Arkkitehti on muutoin rakentamisajankohdalle tyypillistä.

16. *Tietorinne I. Kanervan koulu (rakennus II)*



Kuva 2-39 Kanervan koulu

Kanervan koulurakennus on Kouvolantien ja Heinolantien risteyksessä. Lähiympäristössä on teollisuusalue ja eri-ikäisiä pientaloalueita. Suuri rakennuskompleksi käsittää koulutilojen lisäksi asuntolan. Harjakattoinen, julkisivuiltaan rapattu koulurakennus on valmistunut v. 1958. Rakennus ei ole enää opetusikäisessä.

17. *Toivonojan kartano (rakennettu kokonaisuus K I)*



Kuva 2-40 Toivonojan kartanon päärakennus

Toivonojan kartanosta pääosa on entistä Sipilän rusthollia, joka jaettiin 1780-luvulla Sipilään ja Toivonojaan. Kartanokeskus sijaitsee Uudessakylässä, mutta yksinäistalona Sylvöjärven länsirannalla viljelysten ympäröimänä. Päärakennus on vanhimmilta osiltaan 1800-luvun alkuvuosilta, mutta nykyinen hahmo ja ulkoasu perustuvat arkkitehti Florentin Granholmin laatimiin suunnitelmiin, jotka toteutettiin v. 1876. Talouspihan puolella on suuret rapatut navetta- ja tallirakennukset 1910-luvulta ja pitkänomainen hirsinen väentupa 1800-luvun lopulta sekä erillään hirsinen viljamakasiini. Kartanokeskuksen puiston ja puutarhan istutuksia ja puustoa on uudistettu.

18. Uudenkylän asema (rakennus IV)



Kuva 2-41 Uudenkylän asemarakennus radan puolelta

Helsingin ja Pietarin välinen rautatie on rakennettu 1860-luvun nälkävuosina. Rata kulki Uudenkylän kautta. Vanha puuasema tuhoutui sodan aikana ja nykyinen harjakattoinen pysäkirakennus on vuodelta 1941. Rakennus oli alun perin rapattu, lautaverhous on myöhemmältä ajalta. Asema sijaitsee Uudenkylän keskustassa radansuuntaisen tien varressa vailla omaa pihaluettua. Tien alapuolella rinteessä on ilmeisesti aseman toimintaan liittynyt puutalo.

19. Männistö (rakennus IV)

Immilän kylässä sijaitseva pienipiirteinen pihapiiri. Puusepän harjakattoinen, lautaverhoilu hirsitalo on 1910-luvulta. Talon rakenneusaikana lähellä sijaitsevan Ylä-Immilän kyläkeskus oli vielä tiivis ryhmäkylä. Kylätieltä avautuu mäky-mä viljelymaisemaan.

2.3.8.5 Pönkän Terijoen talo

Tieokkaan Uudenkylän rakennuskulttuuri –selvitys on laadittu vuonna 2011 ja siinä on kuvattu Heinolantien ja Kirjapolun varressa sijaitseva Pönkän Terijoen talo.

”Rakennus siirrettiin Tartonrauhan jälkeen rajan sulkeuduttua Terijoelta junalla Uuteenkylään ja pystytettiin uudelleen. Tyyli edustaa Karjalankannaksen pietarilaista huvilakulttuuria suuriruhtinaanmaan ajalta ja on laatuaan ainoa Uudessakylässä. Ayräpään evakon, maanviljelijä Einari Pönkän tilan talouskeskus toimi sotien jälkeen Heinolantien ja ratamestarin talon välisessä kulmauksessa, mihin päärakennuksen lisäksi mahtuivat myös välttämättömät talousrakennukset. Sittemmin talon omistaja on vaihtunut useasti.” (Tieokas, 2011)

2.3.9 Muinaismuistot

Osayleiskaavan laatimisen yhteydessä, kesällä 2014, suunnittelualueelle laadittiin arkeologinen inventointi Päijät-Hämeen museon toimesta. Alueelta tunnettiin entuudestaan muutamia esihistoriallisia löytöjä (kuten rautakautinen kätkölöytö Immilä Oijala mj-rekisteritunnus 532040022, joka on löydetty 1800-luvulla sekä 1900-luvun alkupuolella Uudenkartanon alueelta löytynyt kivistä kivikirves), mutta kiinteitä muinaisjäännöksiä ei muinaisjäännösrekisterissä alueella entuudestaan ollut.

Pyyntikulttuuriin viittaavia uusia muinaisjäännöksiä inventoinnissa löydettiin kaksi, molemmat Sylvöjärven pohjoispäästä. Rautakautisesta asutuksesta kertovia kohteita paikannettiin inventoinnin aikana myös kaksi: toinen Immilän kylätontin eteläpuolelle, lähelle Immilänjokea

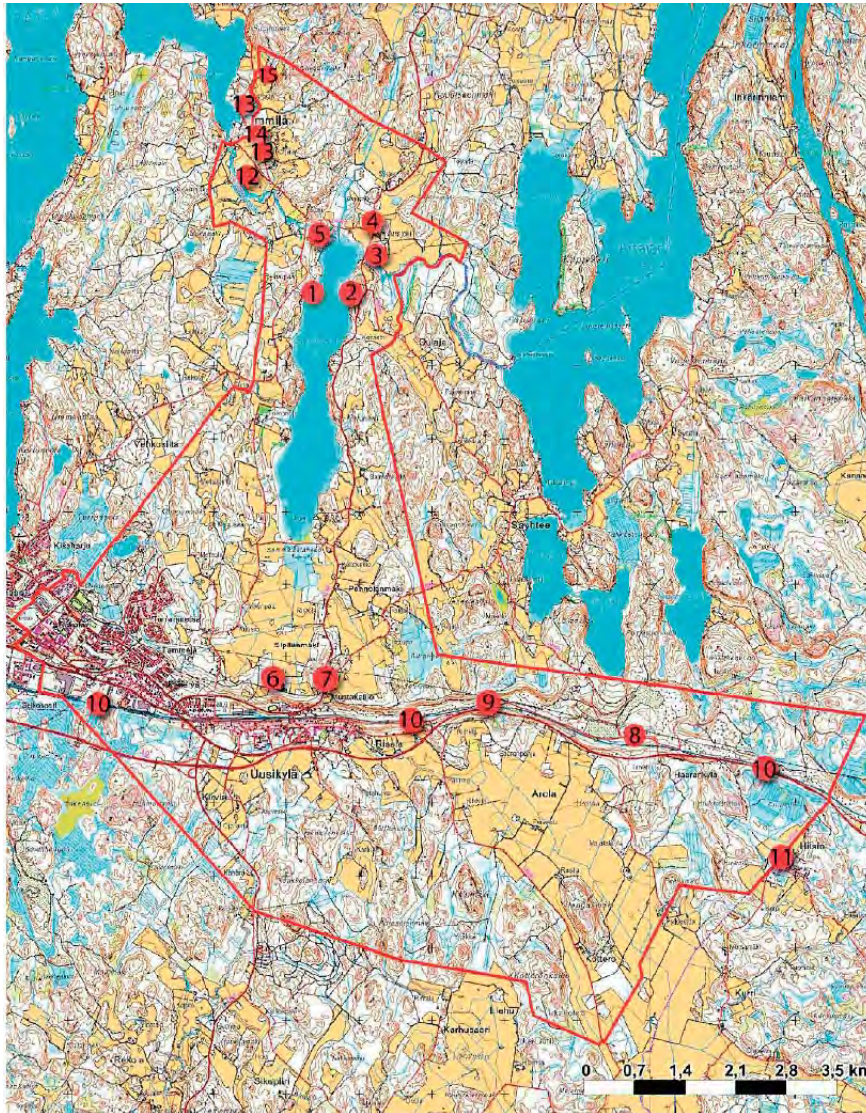


Kuva 2-42 Pönkän Terijoen talo

ja toinen Immilän kylätontin pohjoispuolelle Taarastiin.

Alueen tunnettu asustushistoria kattaa myös keskiajan ja historiallisen ajan, joita alueella edustavat ennen inventoinnin aloittamista tunnetut Uudenkylän, Arrajoen sekä Immilän kylä-

tontit, sekä niihin linkittyvät Immilänkosken myllyt. Nuorimpina jäännöksinä muinaisjäännöskisteriin alueelta päätyivät vuonna 1870 valmistuneen Pietarin radan rakentamiseen liittyvät kipinäaita, radanrakentajien hautausmaa sekä ratavartijan tontti.

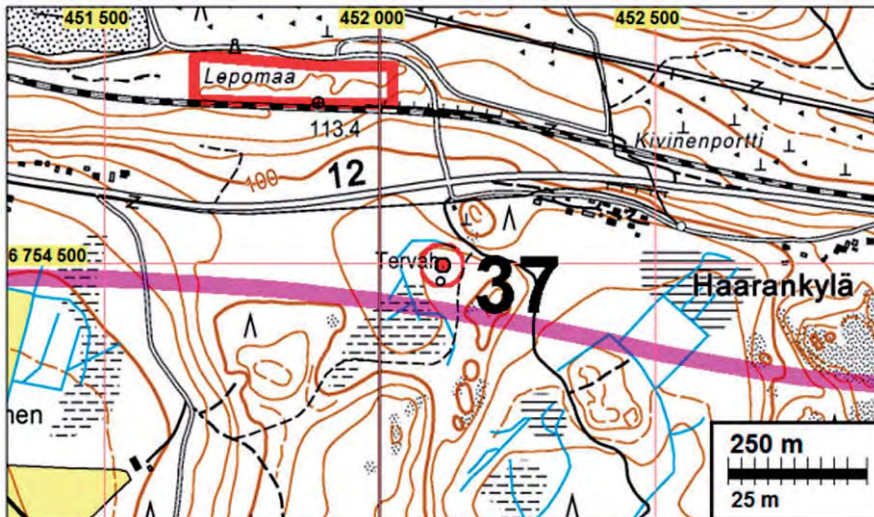


Kuva 2-43 Arkeologisen inventoinnin aikana todetut kohteet kartalla (Päijät-Hämeen maakuntamuseo, 2014)

Lista arkeologisen inventoinnin aikana todetuista kohteista, jotka osoitettu yllä olevassa kartassa

1. Sylvöjärvi 1, kivikausi - varhaismetallikausi
2. Näkkimistö, kivikausi - varhaismetallikausi
3. Arrajoen kartano, historiallinen aika
4. Sipilän ja Seppälän torpat, historiallinen aika
5. Immilänkosken myllyt, (keskiaika) - historiallinen aika
6. Uusikartano, uusi aika

7. Uudenkylän kylätontti, keskiaika - historiallinen aika
8. Lepomaa, uusi aika
9. Ratavartijan tontti, uusi aika
10. Kipinäaita, uusi aika
11. Hiisiö, historiallinen aika
12. Immilänjoki, rautakausi
13. Immilän kylätontti, (rautakausi) – historiallinen aika
14. Immilä Isopelto, historiallinen aika
15. Immilä Taarasti, rautakausi

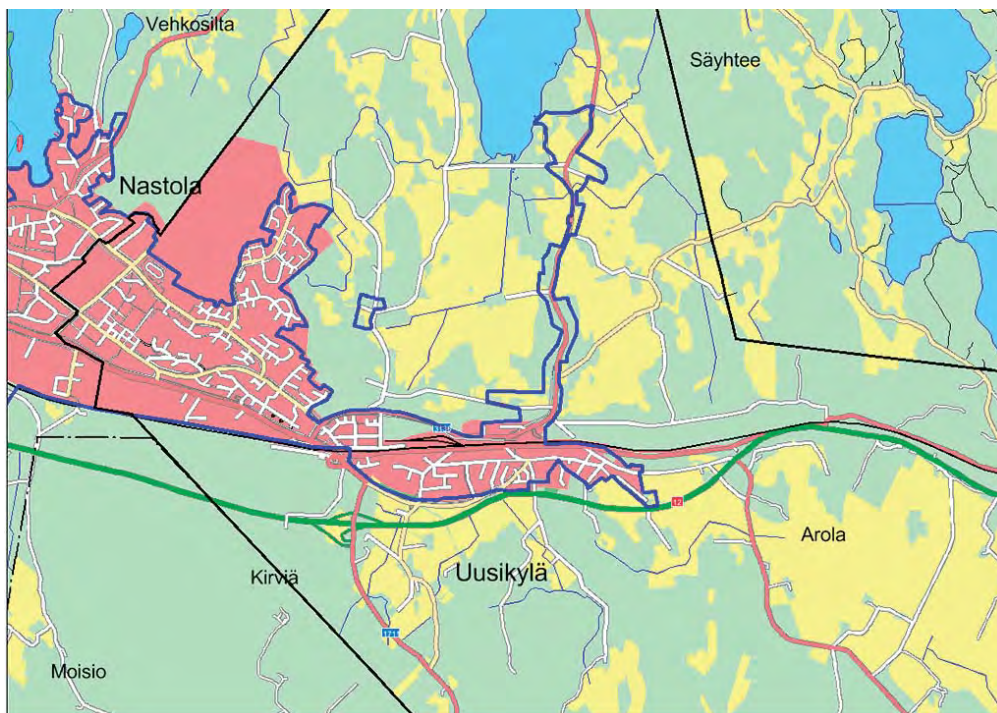


Kuva 2-44 Mikroliitti Oy, Nastola-litti, Uusikylä-Tillola, VT 12 uuden linjauksen muinaisjäännösinventointi, 2015

Valtatien 12 yleissuunnitelmaa varten on laadittu muinaisjäännösinventointi (Mikroliitti Oy, 2015), jossa havaittiin yksi uusi osayleiskaava-alueelle sijoittuva muinaisjäännös, Nastola Haarankylä, tervahauta.

2.3.10 Tekninen huolto

Asemakaavoitettu alue on kokonaisuudessaan vesihuollon piirissä. Lisäksi Sipilänmäen alueelle ja Heinolantien alkupäähän on laadittu vesihuoltosuunnitelmat, joissa viemäriverkostoa on hieman laajennettu asemakaava-alueen ulkopuolelle. Alueella kulkee melko kattava kaukolämpö ja kaasuverkko. Alueella on kaksi pohjavedenottoa Mustakallion alueella ja Arolan peltoaukean eteläosassa.



Kuva 2-45 Vesihuollon toiminta-alue suhteessa asemakaavoitettuun alueeseen. Asemakaavoittualue on osoitettu punaisena alueena ja vesihuollotoiminta-alue sinisenä rajauksena.

2.3.11 Erityistoiminnot

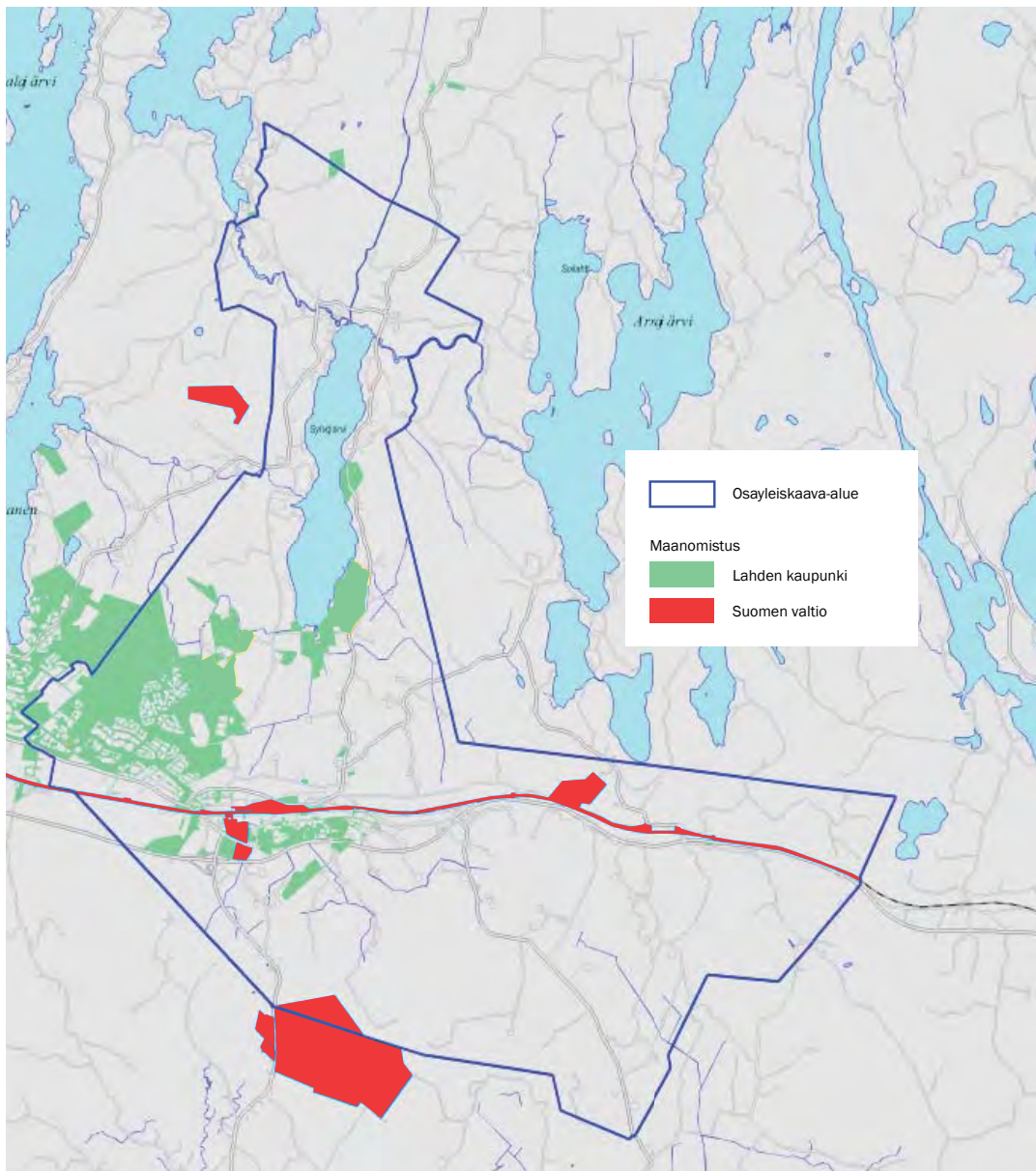
Osayleiskaava-alueen eteläosassa sijaitsee alue, joka on Puolustusvoimien varastokäytössä. Alue on osoitettu maakuntakaavassa EP -merkinnällä. Lisäksi kyseiselle alueelle on osoitettu suojavyöhyke, joka ulottuu myös Orimattilan alueelle.

Osayleiskaava-alueen itäosiin valtatie 12 pohjoispuolelle sijoittuu joitakin maa-ainestenottolupien mukaisia maa-aineksenottoalueita.

Osayleiskaava-alueen luoteisosaan Kirviän alueelle eritasoliittymän tuntumaan on tutkittu uuden kierrätyspuiston sijoittamista.

2.3.12 Maanomistus

Suurin osa kaava-alueen maista on yksityisessä omistuksessa. Lisäksi maata omistavat monet yritykset ja yhdistykset. Muiden kuin Lahden kaupungin ja valtion omistamat maat ovat kuvassa 2-44 osoitettu harmaalla värillä.



Kuva 2-46 Maanomistuskartta 2017

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1 Maakuntakaava

Uudenkylän osayleiskaavan laadinnan käynnistämävaiheessa voimassa oli Päijät-Hämeen kokonaismaakuntakaava 2006. Osayleiskaavan kanssa samanaikaisesti on ollut laadinnassa uusi maakuntakaava, ja tämän työn yhteydessä tulleet uudet maankäyttöratkaisut ja tielinjaukset on otettu huomioon osayleiskaavassa. Koska osa laadinnassa olleen osayleiskaavan kaavamääräykset eivät olleet maakuntakaavan 2006 mukaisia, mutta yhteneväisiä laadittavan uuden maakuntakaavan 2014 kanssa, ei Uudenkylän osayleiskaavaa ole voinut hyväksyä ennen maakuntakaavan voimaantuloa.

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014

Suunnittelualueella on voimassa Päijät-Hämeen kokonaismaakuntakaava 2014, jonka Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto on hyväksynyt 2.12.2016 ja kaava on tullut voimaan 10.3.2017.

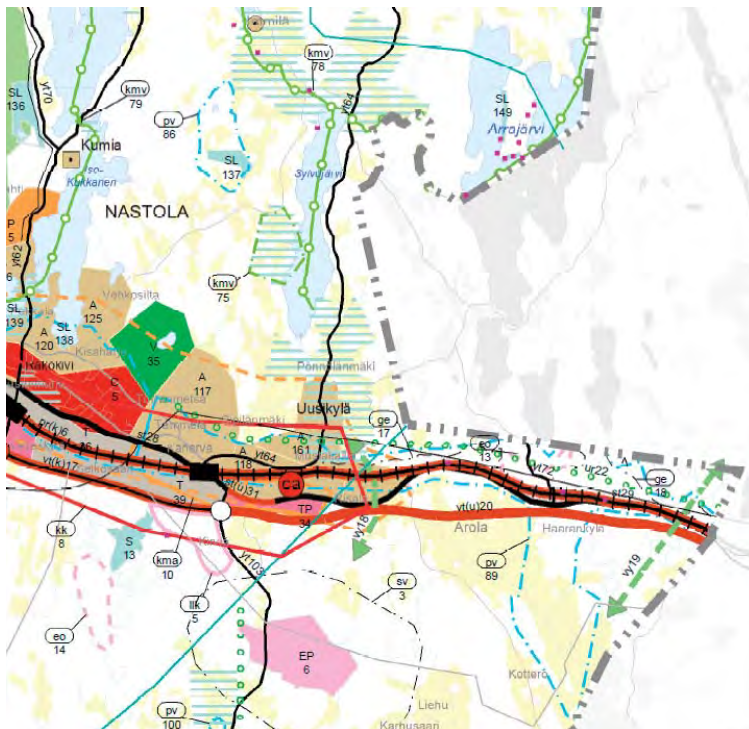
Maakuntakaavassa 2014 on esitetty uusi linjaus valtatielle 12 Uudenkylän eritasoliittymästä kohti Kouvolaa (vt(u)20). Tie voidaan kaavamääräyksen mukaan toteuttaa myös kaksiajorataisena. Uusi linjaus kulkee lähellä nykyistä valtatie linjausta, mutta Salpausselän eteläpuolella. Osayleiskaava-alueelle sijoittuu yksi eritasoliittymä, jo olemassa oleva liittymä Kuivannontielle.

Heinolantie on osoitettu merkittäväksi yhdystieksi (yt64). Samoin Kuivannontie (yt103) sekä Selkolan- ja Ylämaantie (yt72).

Kouvolantie on osoitettu seututieksi (st28) ja osa Hedelmätiestä, Kuivannontiestä (mt 1711) itään päin on merkitty uudeksi seututieksi tai pääkaduksi (st 31). Edelliseen yhtyvä valtatie 12 on merkitty uudesta tienpätkästä itään päin merkinnällä (st29) seututie tai pääkatu. Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä niitä merkitykseltään vastaavat kadut.

Osayleiskaava-alueen läpi itä-länsisuuntaisesti kulkeva junarata on osoitettu merkittävästi parannettavaksi rataosaksi. Suunnittelumääräys velvoittaa ottamaan huomioon lisäraiteiden alue-tarpeen.

Rakokiven alue on varattu keskustatoimintojen alueeksi (C). Keskustatoimintojen alue -merkinällä osoitetaan palveluiltaan kaupunkitasoisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen sekä asumisen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoineen. Merkinän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskitymiä.



Kuva 3-1 Ote maakuntakaavasta 2014

Rakokiven pohjoispuolella, Kisaharjun ja Turranmetsän väliin jäävä laaja alue on varattu virkistysalueeksi (V), jonka suunnittelumääräyksessä ohjataan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa turvaamaan virkistyskäyttöedellytyksien ja niiden erityispiirteiden säilymistä ja kehittämismahdollisuuksia, alueen saavutettavuutta, riittävää yleis- ja erityispiirteisiin liittyvää palvelu- ja varustetasoa sekä ympäristöarvot ja viher- tai ulkoilureittien jatkuvuutta virkistysalueilla.

Uudenkylän alue radan eteläpuolella, Kouvolantietä (mt 312) Risalaan sekä Turranmetsän ja Mustakallion välinen alue radan pohjoispuolella, sekä vanha Uudenkylän kyläalue Heinolantien (mt 3136) varressa on merkitty taajamatoimintojen alueeksi (A). Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoimintoille, kuten keskustatoimintoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikennealueita, virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita sekä näiden tarvitsemia laajentumisalueita.

Radan molemmin puolin, Kouvolantien ja valtatie 12 väliin jäävä alue Kuivannontien risteykseen asti on merkitty teollisuus- ja varastoalueeksi (T).

Uuden valtatie 12 linjauksen ja Uudenkylän taajaman välinen alue Kuivannontien risteyksestä itäänpäin Risalaan asti on varattu työpaikka-alueeksi (TP). Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, asumista sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.

Keskustatoimintojen alakeskus kohdemerkintä (ca) on osoitettu radan eteläpuolelle Uudenkyläntien ja Hedelmätien väliin. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa sellaisia vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskitymiä, jotka palvelevat alakeskuksen vaikutusalueen asukkaita.

Immilänjoki ja Arrajoki osayleiskaava-alueen pohjoisosassa ovat merkitty melontareitiksi, joka haarautuu Immilänjoelta myös etelään, koko Sylvöjärven poikki kulkeväksi reitiksi.

Ohjeellinen ulkoilureitti kulkee suunnittelualueen poikki itä-länsi suuntaisesti Salpausselän harjun eteläreunaa. Reitti lähtee virkistysalueeksi varatulta alueelta, Urheilukeskuksen reitiltä ja päättyy litin kuntarajalle Haarankylään.

Kulttuurihistorian ja maiseman kannalta valtakunnallisesti arvokkaiksi alueiksi on merkitty Toivonojan kartanon alue (kmv75) Sylvöjärven länsipuolella, sekä Immilän mylly (kmv78). Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaita alueita on merkitty Toivonojan kartanon alueelle, Uudenkylän vanhan kyläalueen ja sitä ympäröivien peltoaluiden, sekä Immilän ja Arrajoen alueelle.

Pohjavesialue on merkitty suunnittelualueen poikki itä-länsisuuntaisesti, joka Haarankylän kohdalla laajenee etelään litin kuntarajalle asti.

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostelma -merkinnällä (ge) on osoitettu suunnittelualueen poikki itä-länsisuunnassa kulkeva Salpausselän harju. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita.

Maa-ainesten ottoalueeksi (eo) on varattu Arolantien pohjoispuolelta alue, joka sijoittuu Selkolantien ja Ylämaantien molemmin puolin.

Osayleiskaava-alueen eteläosassa on puolustusvoimien alue (EP), sekä sitä ympäröivä suojavyöhyke (sv3), joka ulottuu myös Orimattilan alueelle. Alueella liikkumista rajoitetaan räjähdysvaaran ja turvallisuussyiden takia.

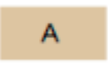



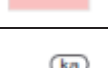




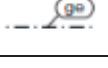



Valtatien 12 Uudenkylän eritasoliittymän eteläpuolelle on merkitty luonnonvaralogistiikan kehittämisen kohdealue (Ik), jolle voidaan kehittää luonnonvarojen, kuten energiapuun, maa-ainesten ja kierrätysmateriaalien, kuljetuksiin, lajitteeluun, varastointiin, kierrätykseen ja jalostukseen liittyvää toimintaa varten.

Nastolan nauhataajama on merkitty kaupunki-alueeksi (ka). Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja taajama-alueet, joita eheytetään. Merkintä rajaa ne alueet, joille on lisäksi osoitettu yleismääräyksestä poikkeava merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja.

Uudenkylän asemanseutu Kouvolantien ja Hedelmätien varressa Muovitieltä Risalaan on merkitty vähittäiskaupan kehittämisen kohdealueeksi (kma10). Merkintää käytetään osoittamaan alueita, jolle yhdyskuntarakenteellisen sijaintinsa puolesta voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskitymiä. Suunnittelumääräyksiä mukaan vähittäiskaupan enimmäismitoitus alueella yhteensä 15 000 k-m², päivittäistavarakauppaa 0 k-m².

Nastolan nauhataajaman radan- ja valtatie 12 varsi on Villähteeltä Uudenkylän risalaan asti merkitty kehittämisen kohdealueeksi (kk8). Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja kuntavyöhykettä, joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä aluiedenkäytöllisiä kehittämistarpeita. Erityisesti suunnitellaan asumista henkilöliikenteen asemien läheisyyteen, parannetaan kulkuyhteyksien sujuvuutta ja turvallisuutta ja kehitetään raideliikenteen tavarakuljetuksia sekä parannetaan elinkeinoelämän sijoittumismahdollisuuksia ja palveluihin sijoittumista lähelle asumista.

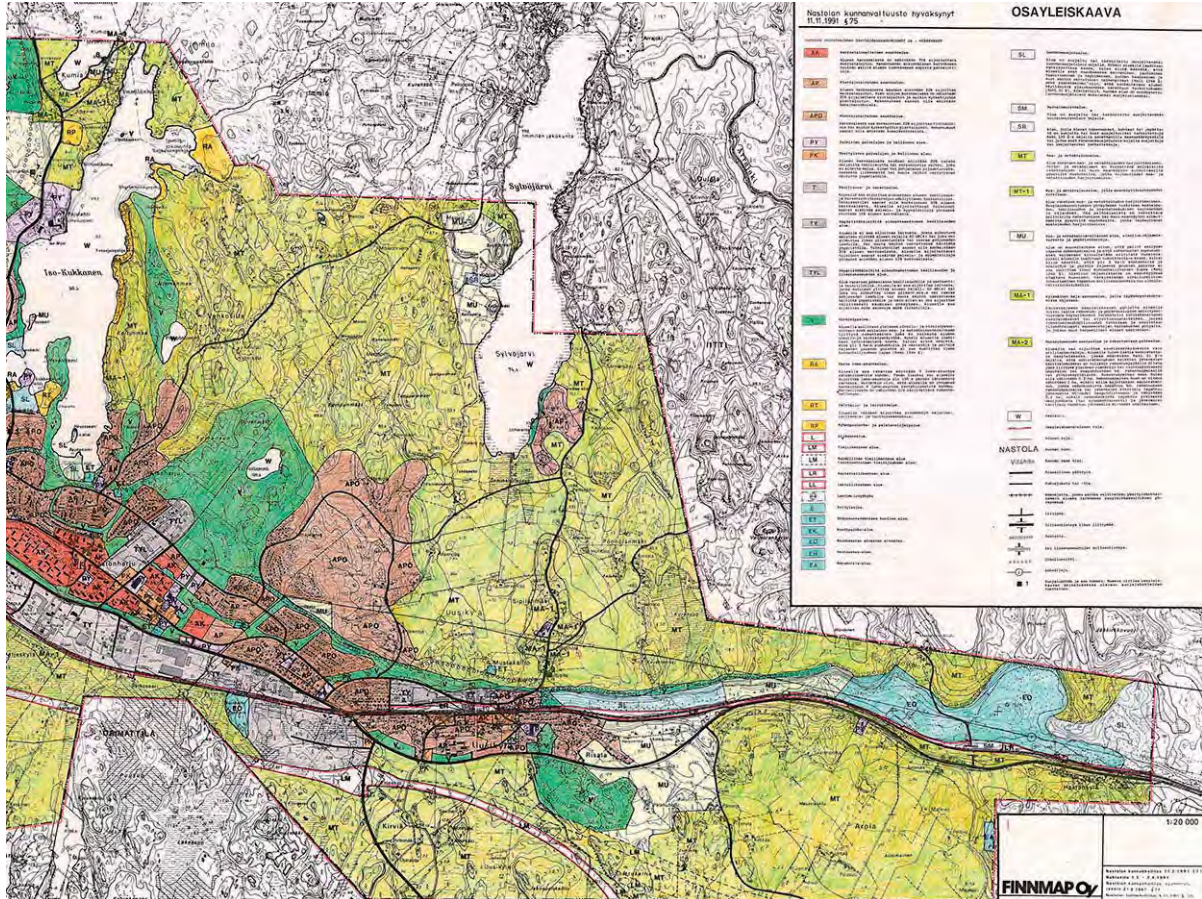
Viheryhteystarvemerkinnät on osoitettu Risalan ja Haarankylän kohdalle.

MAAKUNTAKAAVAN 2014 MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET:	
	Taajamatoimintojen alue. Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikennealueita, virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita sekä näiden tarvitsemia laajentumisalueita.
	Keskustatoimintojen alue. Merkinnällä osoitetaan kaupunkitasoisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen sekä asuminen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoinen. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskittymiä.
	Keskustatoimintojen alakeskus (kohdemerkintä) Merkintää käytetään osoittamaan seudullisesti merkittäviä keskustatoimintojen alakeskuksia. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa sellaisia vähittäiskaupan suuryksiköitä ja myymäläkeskittymiä, jotka palvelevat alakeskuksen vaikutusalueen asukkaista.
	Työpaikka-alue. Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, asumista sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
	Teollisuus- ja varastoalue. Merkintää käytetään osoittamaan seudullisesti merkittäviä teollisuus- tai varastotoimintojen alueita.
	Virkistysalue. Merkinnällä osoitetaan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja alueita.
	Puolustusvoimien alue. Merkinnällä osoitetaan varuskunta- tai harjoitusalueet, joilla liikkumista rajoitetaan.
	Kaupunkialue. Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja taajama-alueet, joita eheytetään. Merkintä rajaa ne alueet, joille on lisäksi osoitettu yleismääräyksestä poikkeava merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja.
	Vähittäiskaupan kehittämisen kohdealue. Merkintää käytetään osoittamaan alueita, joille yhdyskuntarakenteellisen sijaintinsa puolesta voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä tai myymäläkeskittymiä.
	Maa-ainesten ottoalue. Merkinnällä osoitetaan maa- ja kalliokiviainesten ottoon soveltuvat alueet.
	Kulttuurihistorian tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (valtioneuvoston päätös 1995).
	Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue. Alueen ominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla osoitetaan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai maisemanähtävyyksiä ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä.
	Muinaismuistoalue tai -kohde. Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännösalueita tai kohteita. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	Arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostuma. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjuaalueita.
	Kehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja kuntavyöhykkeitä, joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita.
	Luonnonvaralogistiikan kehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan alueet, joita voidaan kehittää luonnonvarojen, kuten energiapuun, maa-ainesten ja kierrätysmateriaalien, kuljetuksiin, lajitteluun, varastointiin, kierrätykseen ja jalostukseen liittyvää toimintaa varten.
	Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

	Suojavyöhyke.
	Eritasoliittymä. Merkinnällä esitetään nykyiset eritasoliittymät.
	Merkittävästi parannettava valtatie/kantatie.
	Uusi valtatie/kantatie. Tie voidaan toteuttaa myös kaksiajorataisena.
	Seututie. Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä niitä merkitykseltään vastaavat kadut.
	Uusi seututie tai pääkatu. Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä niitä merkitykseltään vastaavat kadut.
	Merkittävä yhdystie. Merkittävän yhdystien merkinnällä osoitetaan maakuntakaavan kyläverkoston tai ylikunnallisten yhteyksien kannalta tärkeitä teitä ja katuja.
	Merkittävästi parannettava rataosa. Rata-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	Päärata ja liikennepaikka. Merkinnällä osoitetaan tärkeimmät kansainvälisen liikenteen rataosat, valtakunnan osakeskuk- sia ja merkittävimpiä maakunta- ja kaupunkikeskuksia yhdistävät rataosat sekä merkittävimpiin satamiin johtavat radat. Raideliikenteen liikennepaikka -merkinnällä osoitetaan nopeiden junien ja taajamajunien asemat.
	Melontareitti. Merkinnällä osoitetaan melontaan soveltuvia reittejä.
	Ohjeellinen ulkoilureitti. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisten ulkoilureittien yhteystarpeet taajamien ulkopuolella.
	Viheryhteystarve. Merkinnällä osoitetaan virkistysalueverkostoon tai ekologiseen verkostoon kuuluvat olemassa olevat tai tavoitteelliset viheryhteystarpeet taajama-alueilla.

3.2 Yleiskaava

Suunnittelualue on osa ohjeellista Nastolan nauhataajaman osayleiskaavaa (kv §75 11.11.1991 ja §3 27.1.1992). Kaavalla ei ole oikeusvaikutuksia ja se on monin osin vanhentunut.



Kuva 3-2 Ote nauhataajaman osayleiskaavasta

Nastolan nauhataajaman osayleiskaavassa on Uudenkylän osayleiskaavan suunnittelualueelle osoitettu laajoja maa- ja metsätalousalueita (MT).

Maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja (MU) on osoitettu, Sylvöjärven länsirannalle Toivonojan ympäristöön, radan pohjoispuolelle, Kurensuon läheisyyteen ja eteläpuolelle Risalan ja Patahuhdan alueelle sekä pienelle alueelle Tammelan läheisyydessä.

Turranlammin ympäristö on varattu virkistysalueeksi, josta lähtee harjunsuuntainen viheryhteys itään. Toinen laaja virkistysalue on varattu Risalan länsipuolelle vt 12 molemmin puolin.

Ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuuden (TY) alueita on varattu radan ja Kouvolantien (312) väliin sekä pienempänä radan ja Heinolantien (3136) väliin.

Radan ja Kuivannontien (1711) kulmaukseen, sen itäpuolelle on osoitettu ja teollisuus- ja varastoalue (T) ja pieni alue koilliskulmasta on

osoitettu yksityisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PK).

Rakokiven alueella on kerrostalovaltaista asuin- aluetta (AK), yksityisten palvelujen ja hallinnon alueita (PK) sekä julkisten palvelujen ja hallinnon alueita (PY). Rakokiven luoteispuolelle on varattu ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuuden ja liikerakennusten alue (TYL).

Rakokivestä luoteis-kaakko –suuntaisesti kulkee aina Risalaan asti asumiseen varattuja alueita. Pientalovaltainen asuinalue (AP) mahdollistaa myös kerrostalorakentamista pienessä määrin ja (APO) pienessä määrin rivitalorakentamista.

Laajempi pientalovaltainen asuinalue (APO) sijoittuu Turranlammen virkistysalueen itäpuolelle. Ja jonkin verran asumista on osoitettu myös Sylvöjärven rannan läheisyyteen Kuoppalantien alueella.

Luonnonsuojelualue-varaus (SL) on osoitettu Uudenkyläntien ja Kurkelantien väliin.

Laajat maankamaran ottoalueet (EO) on varattu Selkolantien molemmin puolin, radan pohjoispuolella.

Tieliikenteen alue (LM) on osoitettu hieman voimakkaammin etelään kaartuvaksi, kuin mitä voimassa oleva maakuntakaava moottoritieksi parannettavaksi moottoriliikennetieksi nyt on varannut.

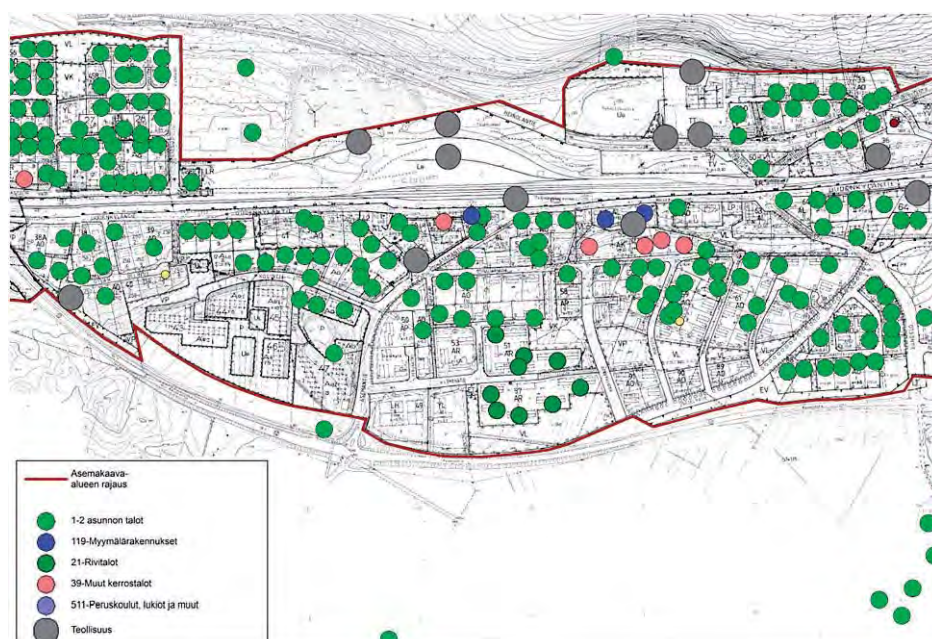
3.3 Voimassa olevat asemakaavat

Alueella on voimassa olevat asemakaavat Uudenkylän ja Kanervan asunto- ja teollisuusalueilla sekä Rakokiven alueella. Asemakaavoitetulla alueella osayleiskaava on ohjeena asemakaavan mahdolliselle muuttamiselle.

Asemakaavoissa on runsaasti toteutumattomia asuinpienaloitontteja. Erityisesti merkillepantavaa on liikenneaseman välittömässä läheisyydessä olevat alueet sen itäpuolella Uusiharjussa sekä muutoinkin vanhan Uudenkylän alueen eteläosissa. Yhdyskuntarakenteellisesti ongelmallinen alue on Rakokiven liikekeskuksen luoteispuolella oleva asemakaavassa teollisuudelle varattu alue, joka on asutuksen ja palvelujen välissä. Alueella toimii betonitehdas, joka on otanut aiemmin soraa alueen soramontusta.



Kuva 3-3 Asemakaavoitetut alueet Nastolan Kirkonkylässä ja Uudessakylässä. Asemakaava-alue merkitty sinisellä rasterilla.



Kuva 3-4 Asemakaavan toteutuneisuus Uudenkylän alueella

3.4 Ranta-asemakaavat

Osayleiskaava-alueella on kolme voimassa olevaa ranta-asemakaavaa. Sylvöjärven pohjoisosaan Immilänjoen suulle sijoittuu kaksi ranta-asemakaavaa. Kaavamutoksella on tehty korjauksia osalle alueesta. Alueelle on kaavoissa osoitettu 14 lomarakennuspaikkaa, sekä 10 asuinrakennuspaikkaa ranta-alueelle useaan riviin. Toinen ranta-asemakaavoitettu alue sijoittuu hieman edellistä etelämmäksi Sylvöjärven länsirannalle, jossa on osoitettu merkittävä vapaan rantaviivan osuus, viisi erillistä rantaan rajoittuvaa lomarakennuspaikkaa sekä yksi maatilojen talouskeskuksen korttelialue.

3.5 Rakennusjärjestys

Lahden, Nastolan ja Kärkölan yhteinen rakennusjärjestys on hyväksytty Nastolan osalta kunnanvaltuuston päätöksellä 34 § 1.4.2013 ja Lahden kaupunginvaltuuston päätöksellä 54 § 15.4.2013.

3.6 Valtatien 12 suunnitelmat

Uudenmaan ELY-keskus käynnisti yleissuunnitelman laatimisen välillä Uusikylä-Tillola vuonna 2014 osayleiskaavan laadinnan aikana. Suunnitelma on merkittävä Uudenkylän osayleiskaavan kannalta. Sen perusteella osoitetaan valtatielle 12 uusi, vanhasta maakuntakaavasta 2006 poikkeava, tielinjaus rinnakkaistiejärjestelyineen. Uudenkylän osayleiskaavaa, Päijät-Hämeen maakuntakaavaa 2014 ja valtatie 12 yleissuunnitelmaa välillä Uusikylä-Tillola on laadittu samanaikaisesti yhteistyössä. Valtatie 12 yleissuunnitelma on valmistunut 2016 ja suunnitelman mukainen linjaus on esitetty sekä Uudenkylän osayleiskaavassa, että Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa maantien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. VT 12 yleissuunnitelma Uusikylä – Tillola voidaan vahvistaa sen jälkeen kun joko Päijät-Hämeen maakuntakaava tai Uudenkylän osayleiskaava on vahvistunut.

3.7 Muut aluetta koskevat oleelliset suunnitelmat

Nastolan kunnan palveluverkkoselvityksen (Ramboll 2014) pohjalta määriteltiin koulujen, päiväkotien ja liikuntapaikkojen toimenpidesuosituksia kouluverkon kehittämiseksi, jotka ovat olleet pohjatietona kaavaa laadittaessa. Kouluverkon osalta oli Nastolan kunnassa tarkoitus keskittää Uudenkylän alueen alakoululaiset Rakokiveen rakentamalla uusi koulurakennus.

Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan kuntayhdistymiseen liittyen on laadittu Rakokiven ja Nastolan asemanseutujen kehittämissuunnitelmia. Rakokiven kehittämistä on selvitetty kaavarunko- ja asemakaavahankkeen kautta, työ on

luonnonvaiheessa. Lisäksi Rakokiven uuden koulun rakentaminen on muuttunut monitoimitalon suunnitteluhankkeeksi. Monitoimitalossa toimisi alueen alakoulun lisäksi päiväkotit ja kirjasto. Uudenkylän asemanseudulle ei ole laadittu erillistä kehittämissuunnitelmaa.

3.8 Pohjakartta

Pohjakarttana käytetään Maanmittauslaitoksen laatimaa peruskarttaa.

3.9 Selvitykset

Yleiskaavan tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Asiat tulee selvittää tarpeellisissa määrin suhteessa siihen mitä kaavalla ollaan tekemässä. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaava aiheuttaa vaikutuksia (MRL 9 § ja 39 §).

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat, joihin tässä kaavatyössä on tukeuduttu, on lueteltu selostuksen alussa.

Kaavan laadintavaiheessa on tehty koko suunnittelualueen kattavat luonto-, ympäristö- ja arkeologinen selvitys. Meluselvitys laadittiin melulle herkille alueille sekä pienemmältä, valtatie 12, Hedelmätien ja radan väliseltä alueelta selvitettiin maaperää ja hulevesiä. Luontoselvitystä tarkennettiin Sylvöjärven sudenkorento- ja viitasammakkoselvityksellä ja Sammalsillansuon luontoselvityksellä. Liikenneselvitys laadittiin liikenteen vaikutusten arvioinnin tueksi merkittävimmiltä maankäytön muutosalueilta. Kaavan laadintavaiheessa laaditut selvitykset ovat kaavaselostuksen selviytysaineistona.

4. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Osayleiskaavan suunnittelun tarve

Tarkoituksena on vahvistaa Uudenkylän asemaa osana nauhataajamaa. Nastolan nauhataajaman osayleiskaava on vanhentunut, eikä vastaa nykyisiä tavoitteita.

Rakokiven roolia Nastolan kaupallisena keskuksena on tarkoitettu vahvistaa ja tarkastella Rakokiven ympäristön maankäytön tarpeita. Uudenkylän pohjoisiin osiin osoitetaan kylämaistä asutusta Päijät-Hämeen maakuntakaavan mukaisesti.

Kaavalla on tarkoitus ohjata Sylvöjärven, Immilänjoen ja Arrajoen ranta-alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Mitoituslaskelmien yhteydessä punnitaan erilaisia vaihtoehtoja ja arvioidaan niiden seurausvaikutuksia sekä määrällisesti, että ympäristövaikutusten kannalta.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Uudenkylän osayleiskaavan laatimisesta on päädetty Nastolan kunnan kaavoituskatsaus 2010 ja kaavoitusohjelma 2011–2014 yhteydessä (kunnanvaltuusto 28.3.2011/13§).

Kaavahanke on laitettu vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville yleiskaavoittajan päätöksellä 21.6.2012/2§.

Alustava kaavaluonnos on laitettu nähtäville vs. yleiskaavoittajan päätöksellä 5.9.2013/6§.

Kaavaluonnos on laitettu nähtäville yleiskaavoittajan päätöksellä 27.10.2014/11§.

Kaavaehdotus on laitettu nähtäville yleiskaavoittajan päätöksellä 11.11.2015/9§.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Osayleiskaavan aloitusvaiheessa on pidetty yleisötilaisuus 22.8.2012, jossa esitelty käynnistävää kaavahankeetta, sekä sen tavoitteita.

Alustavia kaavaluonnosvaihtoehtoja on esitelty yleisölle 18.9.2013 ja luonnosvaihtoehdot ovat olleet nähtävillä 11.9.-14.10.2013 ja niistä on voinut esittää mielipiteensä.

Kaavaluonnosta on esitelty 4.11.2014 ja lisäksi on ollut mahdollisuus tavata kaavoittaja myös henkilökohtaisesti vastaanottopäivän aikana 5.11.2014. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 29.10.-1.12.2014 ja luonnoksesta on voinut jättää mielipiteensä.

Kaavaehdotusta on esitelty yleisölle 3.12.2015 ja ehdotus on ollut yleisesti nähtävillä 20.11.-21.12.2015 ja ehdotuksesta on voinut jättää muistutuksen.

Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavoituksen vaiheista on kerrottu tarkemmin kaavaan liittyvässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

4.4 Osayleiskaavan tavoitteet

Osayleiskaavaa varten on laadittu erillinen tavoite- ja mitoitusperiaateraportti, joka on selostuksen liitteenä.

4.5 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Alustavien kaavaluonnosvaihtoehtojen nähtävilläolon jälkeen mitoitusperiaatteita on päädytty muuttamaan siten, että rakennusoikeuden muodostumisessa on huomioitu rannan rakennettavuus. Rakennettavuudeltaan selvästi muita alueita heikompi alue on Sylvöjärven eteläosassa, jolta osin rakennettavuus kertoimeksi annetaan 0,5. Tämän johdosta kyseiseltä alueelta muodostuu rakennusoikeutta puolet vähemmän kuin muualta. Muutoksen seurauksena joitakin uusia rakennuspaikkoja on Sylvöjärven lounaisrannalta poistettu alustavaan kaavaluonnokseen verrattuna.

Osayleiskaavan alustavassa luonnosvaiheessa kaavakarttaan oli huomioitu 8 tarkastelualueita, joiden maankäytöstä esitettiin vaihtoehtoisia ratkaisumalleja. Nähtävilläoloaikana saatujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä muiden esille nousseiden seikkojen perusteella varsinaiseen kaavaluonnokseen valittiin kultakin alueelta parhaiten soveltuvaksi katsottu ratkaisu. Tarkastelualueet koskivat seuraavia Uudenkylän muutoskohteita:

- **Rakokiven keskustan laajentaminen ja/tai asumisalueiden osoittaminen betonitehtaan ja soraomontun alueelle**

Rakokiven keskusta-alueen luoteispuolella sijaitsee toiminnassa oleva Parman betonitehdas ja käytöstä poistunut soraomontun alue. Alue sijaitsee hyvien liikeneyhteyksien varrella. Rakokiven keskustan alueen ja betonitehtaan ja soraomontun alueen välistä kulkee Elementintie, joka johtaa koillisessa Harjuviidantielle ja lounaassa Kausantielle ja Kouvolantielle. Soranotto on loppunut ja monttu on met-

sittynyt. Sora tuodaan betonitehtaalle nykyisin Elementintietä pitkin rekkakuljeuksina.

Betonitehtaan toiminnan lakattua alue on luontevaa osoittaa joko keskustan laajenemisalueeksi tai asumisen alueeksi. Sekä keskusta- että asumisen alue liittyvät luontevasti jo olemassa olevaan maankäyttöön. Soramontun ja betonitehtaan alue on pinta-alaltaan noin 28,5 ha ja sille on mahdollista osoittaa useita ratkaisumalleja edellä mainittujen maankäyttömuotojen sijoittamisen suhteen.

Alustavan luonnosvaiheen palautteessa esitetty huoli teollisen toiminnan loppumisesta johti kaavamerkinnän uuteen harkintaan. Katsottiin, että kaavamerkinnällä tulee selkeämmin osoittaa, että nykyinen yritystoiminta on alueella mahdollista niin pitkään, kuin se toiminnan harjoittajalle on mielekästä. Osayleiskaava on kuitenkin pitkän aikavälin maankäytön suunnitelma ja kaavalla varaudutaan uuden maankäyttötarkoituksen osoittamiseen teollisen toiminnan joskus mahdollisesti loppuessa.

- **Loistopolun pohjoispuolella sijaitsevan, luonnonarvoiltaan merkittävän Tammela-Toivelan alueen merkintätapa**

Osayleiskaava-alueelle laaditussa luontaselvityksessä todettiin Tammela-Toivelan noin 20 ha laajuiselta alueelta uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä ja lähteikköjä, ruohokorpea ja lehtokorpea. Lisäksi alue täyttää maatalouden ympäristökohde (METSO I) kriteerit. Maankäyttösuosituksena luontaselvityksessä esitetään, että alue varataan joko maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) tai virkistysalueeksi (V).

METSO-ohjelman keskeisenä tavoitteena on turvata suomalaisen metsäluonnon monimuotoisuus. Tavoitteen toteuttamiseksi metsiä pyritään saamaan pysyvään suojeluun. Kaavoitettavalle alueelle sijoittuvassa METSO-inventoinnissa (Kekki & Muuronen 2011) rajatun kohteen, Tammelan metsän, on arvioitu täyttävän METSO:n luokan 1 kriteerit 4,6 hehtaarin osalta.

Alustavassa kaavaluonnosvaiheessa vertailtiin alueen osoittamista luonnonsuojelualueeksi (SL) tai virkistysalueeksi (V), jossa luontoarvot merkitään joko piste- tai katko-viivalla luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviksi tai virkistysalue-merkintään liitetään /s-merkintä = Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Alustavan luonnosvaiheen palautteessa esitettiin usealta taholta, että alueen osoittaminen luonnonsuojelualueeksi on

paras esitetyistä vaihtoehdoista kuitenkin siten, että myös virkistystoiminta on edelleen alueella mahdollista. Alue esitettiin luonnos- ja ehdotusvaiheessa SL alueena.

Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan yhdistyminen 1.1.2016 alusta toi uusia tavoitteita alueen maankäytön suunnitteluun, sekä uusia toimintatapoja yleiskaavan laadintaan. Lahden kaupungissa on ollut tapana merkitä luonnonsuojelualueet yleiskaavaan alueiden rauhoitus päätöksen jälkeen. Tästä syystä myös Tammela-Toivelan alue muutettiin vielä ennen hyväksymiskäsittelyä lähivirkistysalueeksi jonka hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelliset näkökohdat (VL/s-1).

Vastaavasti ehdotusvaiheessa SL-merkinnällä ollut Kurenojan on muutettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo) ja Hautaanmäen alue maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

- **Kerrostaloasumista henkilöliikenne- aseman läheisyyteen**

Yhtenä osayleiskaavan tärkeimmistä tavoitteista työn alusta lähtien on ollut raideliikenteeseen tukeutuvan asumisen osoittaminen. Henkilöliikenneaseman läheisyyteen osoitettiin siten yhdessä vaihtoehtotarkastelussa kerrostaloasumista radan molemmin puolin.

Alustavan luonnosvaiheen palautteessa vastustettiin kerrostaloasumisen osoittamista radan eteläpuolelle. Melu- ja värinä häiriöiden sekä tilan ahtauden vuoksi kerrostaloasuminen todettiin hankalaksi ilman radan läheisyydessä.

- **Uuden palvelu-, työpaikka- ja teollisuusalueen osoittaminen**

Nykyisten teollisuusalueiden sijaitessa haastavalla paikalla pohjavesiolosuhteiden ja lähellä sijaitsevan asutuksen vuoksi, pohdittiin vaihtoehtotarkastelussa uuden melko laajan palvelu-, työpaikka- ja teollisuusalueen osoittamista valtatie 12, Kuivannontien ja Hedelmäntien rajaamalle alueelle.

Tehdyn maaperäselvityksen ja esille nousseiden uusien maankäytön tarpeiden vuoksi aluetta päädyttiin tutki- maan jätteiden käsittelyyn ja kierrättämiseen hyödynnettävänä alueena valtatie 12 eteläpuolella ja pohjoispuolella teollisuus- ja palvelualueena. Tätä prosessia on kuvattu tarkemmin kohdassa 4.5.2. Palveluiden sijoittamista tutkittiin Kuivannontien molemmin puolin.

- **Palvelujen ja/tai asumisen alueiden osoittaminen Heinolantien varteen, Uudenkylän urheilukentän alueelle**

Heinolantien pohjoispuolella sijaitsevan käytöstä poistuneen urheilukentän aluetta tutkittiin palvelujen ja/ tai asumisen alueena.

Alustavan luonnosvaiheen palautteessa esitetty huoli teollisen toiminnan loppumisesta ja toisaalta kaavan yhteydessä tehty pohjavesivaikutusten arviointi johti alueenkäytön uuteen harkintaan.

- **Taajaman laajentaminen itään**

Uudenkylän asemakaavoitettu alue päättyy idässä Jousalantien puoleen väliin ja valtatie 12 ja Uudenkyläntien väliin jää harvaa asutusta, jota on mahdollista tiivistää. Vaihtoehtoisessa tarkastelussa vertailtiin kyläalueeksi osoittamista ja asemakaavalla tiivistettäväksi asuinalueeksi osoittamista.

- **VT 12 linjaus**

Osayleiskaavaaluonnoksessa Valtatie 12 linjaukselle esitettiin silloin voimassa olleen maakuntakaavan 2006 mukaisen linjauksen lisäksi vaihtoehtoisia linjausvaihtoehtoja. Linjausvaihtoehtoja on tutkittu ELY:n toimesta kustannustehokkaamman vaihtoehdon löytämiseksi uudeksi tielinjaksi. Tutkittavat linjausvaihtoehdot sijoittuvat nykyisen valtatie ja maakuntakaavassa 2006 esitetyn valtatielinjauksen välille.

Usealta viranomaistaholta alustavan kaavaaluonnoksen lausunnoissa esitetty näkemys maakuntakaavan mukaisen moottoritielinjauksen mahdollisuudesta johdi siihen, että kaavatyo tulee tukeutumaan jatkossa ELY:n laatimaan valtatie yleissuunnitelmaan. Valtatie suunnittelun vaiheita on kuvattu tarkemmin kohdassa 4.5.1.

- **Vanhan valtatie hyödyntäminen**

Valtatie 12 uuden linjauksen toteuduttua maantie 312 (Kouvolaantie) on hyvä muuttaa valtatie 12 rinnakkaistieksi.

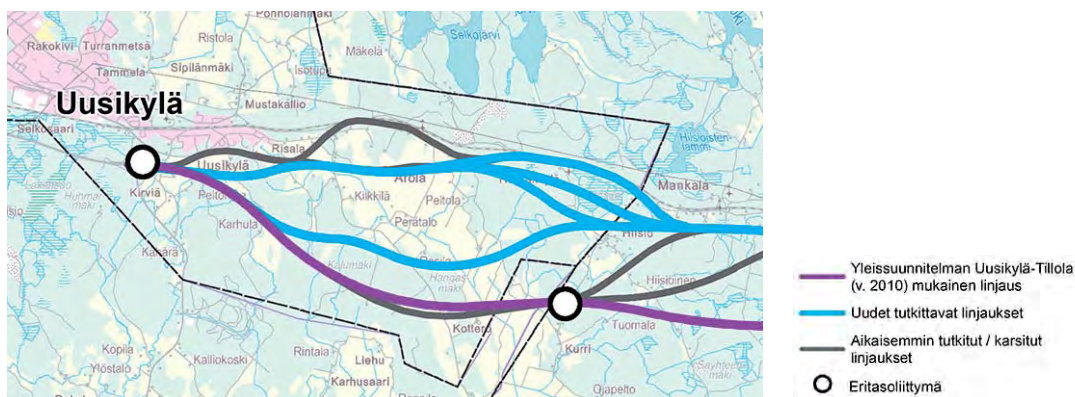
4.6 Valtatie 12 yleissuunnitelma

Valtatie 12 yhteysväli Lahti – Kouvola on tärkeä osa itä-länsisuuntaista valtatieverkkoa ja merkittävä poikittaisyhteys sekä henkilöliikenteelle että elinkeinoelämän kuljetuksille. Koko yhteysväli on ns. moniongelmainen tieosuus, joka on standardiltaan epäyhtenäinen, sen liikenneturvallisuustilanne on huono ja tiejaksolla on sujuvuusongelmia. Näiden palvelutasopuutteiden lisäksi ongelmana ovat tiestä, sen sijainnista ja liikenteestä aiheutuvat ympäristöhaitat erityisesti Nastolassa Arolan kylän ja laajojen pohjavesialueiden pilaantumisriski.

Tien yleissuunnittelu

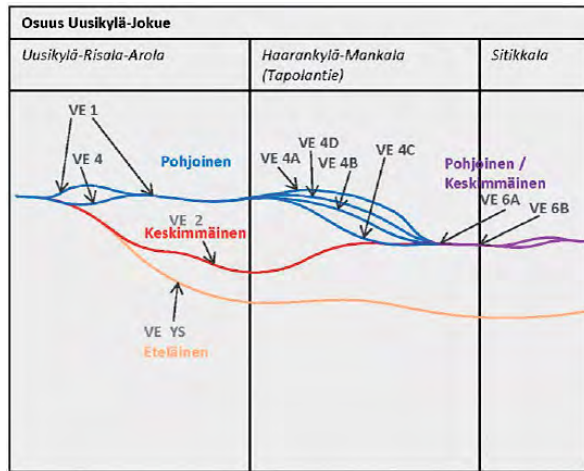
Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) tieosuudella Uusikylä–Jokue valmistui vuonna 2005. Maakuntakaavassa 2006 tieosuus merkittiin moottoritieksi. Valtatie 12 parantaminen välillä Uusikylä–Tillola -yleissuunnitelma on valmistunut vuonna 2010. Yleissuunnitelman hallinnollinen käsittely keskeytettiin lausuntojen saamisen jälkeen. Liikennepoliittisen selonteon mukaan tulevaisuudessa ei ole nähtävissä rahoitusmahdollisuuksia aiemmin laadittujen suunnitelmien toteuttamiseen.

Vuonna 2014 ELY-keskus laati Lahti–Kouvola yhteysväliä koskevan palvelutasoanalyysin. Sen perusteella määritettiin tiejaksoittain ensimmäisen vaiheen toimenpidevaihtoehdot ja niiden vaikuttavuudet sekä alustavat kustannusarviot. Hankkeen uudelleenarvioinnin perusteella todettiin, että laaditussa yleissuunnitelmassa Uusikylä – Jokue välille esitetyn pitkän uuden tielinjauksen tilalle on löydyttävä uusi kustannuksiltaan edullisempi ja hyväksyttävä vaihtoehto.



Kuva 4-1 VT 12 yleissuunnittelussa tutkitut vaihtoehdot.

Valtatien yleissuunnittelussa vertailuun otettiin seuraavat vaihtoehdot:



Välillä Uusikylä-Risala-Arola yleissuunnittelussa tutkittiin kahta alavaihtoehtoa:

- **Vaihtoehto 1** sijoittuu nykyisen tien kohdalle Uudessakylässä Risalaan saakka, jossa tie erkaantuu VE 4 mukaisille linjoille
- **Vaihtoehto 2** sijoittuu Uudenkylän eritasoliittymästä noin kahden kilometrin matkalla aiemman yleissuunnitelmaratkaisun mukaiseen käytävään. Arolan peltoaukean vaihtoehto 2 halkoo aiempaa yleissuunnitelmaratkaisua noin kilometrin. Takaisin nykyiseen valtatiekäytävään vaihtoehto 2 liittyy ohitettuaan Hiisön kylän sen pohjoispuolelta. VE 2 kokonaispituus välillä Uusikylä – Mankala on 10800 m.
- **Vaihtoehto 4** sijoittuu Uudenkylän kohdalla uuteen maastokäytävään noin 0,5 kilometriä nykyisen valtatie eteläpuolella.

Suunniteltu tie erkanee Risalan kohdalla uuteen maastokäytävään, jossa se sijoittuu enimmillään noin kilometrin etäisyydellä nykyisen tien eteläpuolella. Haarankylän kohdalla Arolan itäpuolella peltoaukean itäpuolella linjaus on lähellä nykyistä valtatieä ja se jakaantuu välillä Haarankylä-Mankala neljäksi alavaihtoehdoksi:

- **Vaihtoehto 4A** linjaus yhtyy nykyiseen valtatiehen Haarankylän kohdalla Arolan peltoaukean jälkeen. Vaihtoehto 4A kulkee uudessa maastokäytävässä noin kilometrin. VE 4A kokonaispituus välillä Uusikylä – Mankala on 10720 m.
- **Vaihtoehto 4B** kulkee noin puoli kilometriä nykyisen tien eteläpuolella Luukkaanmäen pohjoispuolella ja Purusuon halki edelleen uudessa maastokäytävässä Arolan peltoaukean jälkeen. Takaisin nykyisen tien käytävään linja-

us liittyy Mankalan kohdalla. VE 4B kokonaispituus välillä Uusikylä – Mankala on 10550 m.

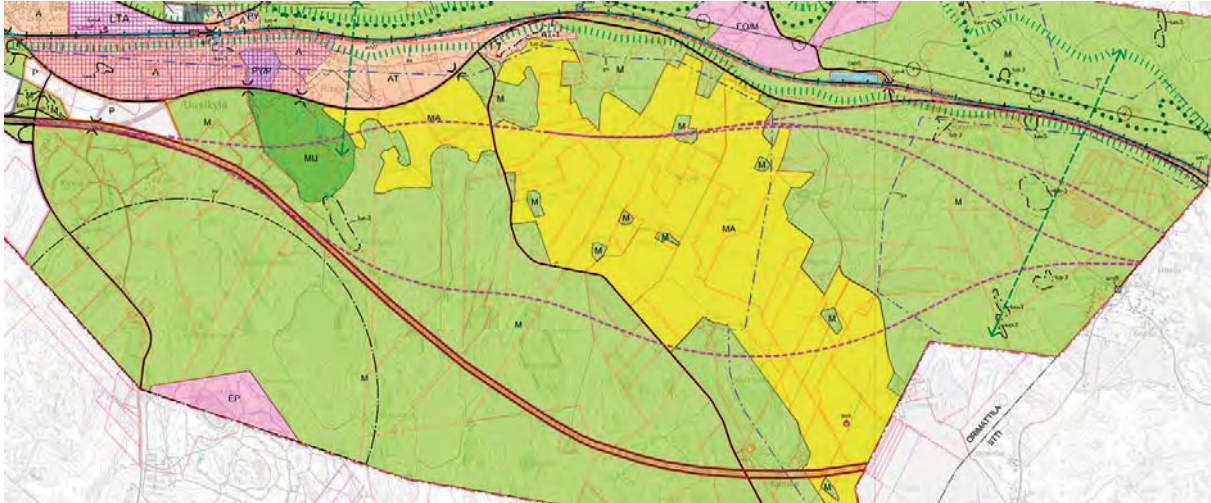
- **Vaihtoehto 4C** sijoittuu edelleen uuteen maastokäytävään Arolan peltoaukean itäpuolella noin kilometrin nykyisen tien eteläpuolella. Linjaus kulkee Luukkaanmäen ja Purusuon eteläpuolelta ja sijoittuu Hiisön kylän pohjoispuolella. Takaisin nykyisen tien käytävään linjaus liittyy Mankalan kohdalla. VE 4C kokonaispituus välillä Uusikylä – Mankala on 10600 m.
- **Vaihtoehto 4D** hakeutuu Arolan peltoaukean jälkeen nykyisen tien käytävään, mutta erkanee heti noin 300 metriä nykyisen tien eteläpuolelle uuteen maastokäytävään Luukkaanmäen pohjoispuolelle. Takaisin nykyisen tien käytävään linjaus liittyy Mankalan kohdalla. VE 4D kokonaispituus välillä Uusikylä – Mankala on 10580 m.

Tien yleissuunnitelma valmistui vuonna 2016. aikana. Suunnittelun hankeryhmä on valinnut yleissuunnitelman ratkaisuksi Vaihtoehdon 4B/4D mukaisen linjauksen. Valittu vaihtoehto voi mahdollistaa tien toteuttamisen vaihteittain.

Osayleiskaavaluonnos

Osayleiskaavaluonnokseen oli merkitty kaikki vaihtoehdot:

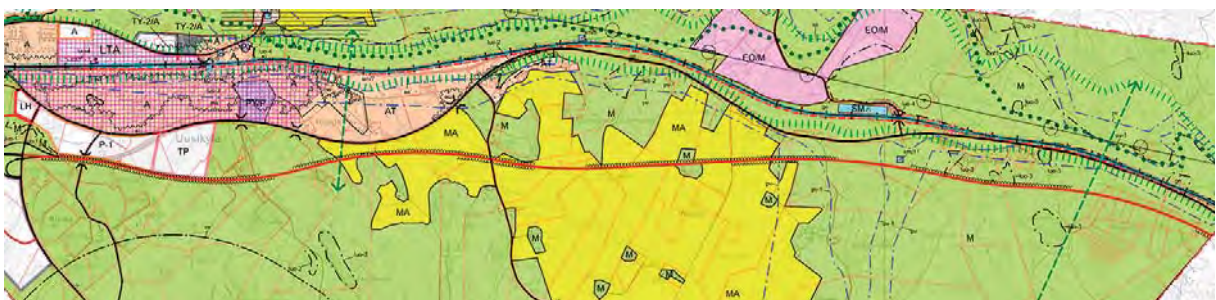
- Maakuntakaavan 2006 mukainen tielinja
- VE 2, jota Nastolan kunta ehdotti soveltuvaksi maankäyttöratkaisuksi
- VE 4 ja sen alavaihtoehdot



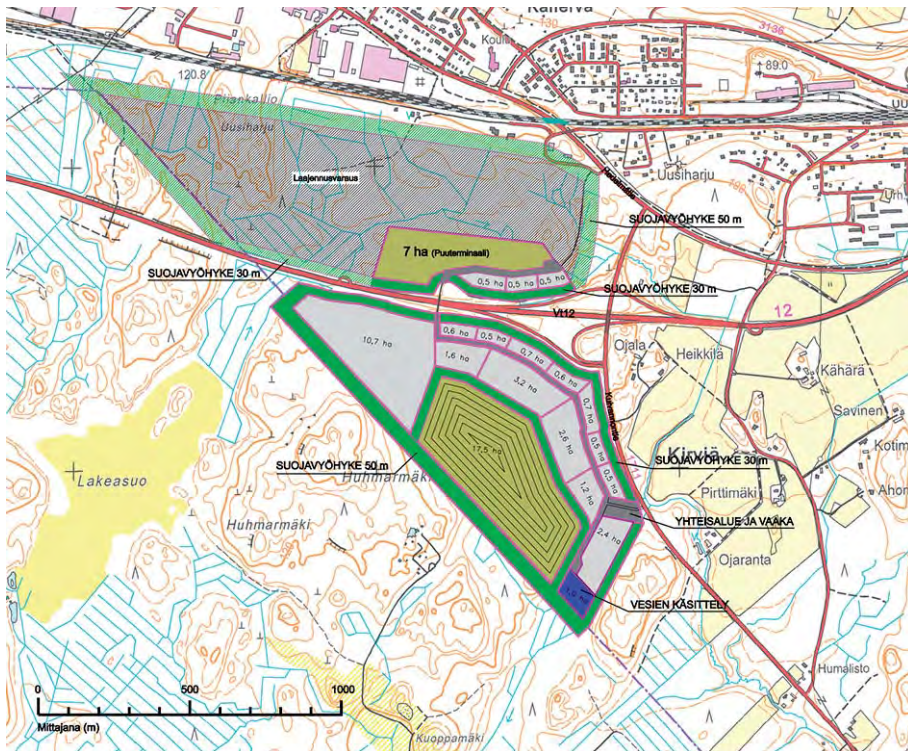
Kuva 4-2 Ote osayleiskaavaluonnoksesta

Osayleiskaavaehdotus

Osayleiskaavaehdotukseen VT 12 oli merkitty yleissuunnitelmaa tekevät ohjausryhmän päätöksen mukaisesti. Tietä ei enää merkitty moottoritieksi, vaan merkinnällä vt - uusi valtatie. Uuden valtatieen varteen oli merkitty meluntorjunnan tarve.



Kuva 4-3 Ote osayleiskaavaehdotuksesta



Kuva 4-4 Ympäristövaikutusten arvioinnissa oleva hankesuunnitelma Nastolan Kirviän kierrätyspuistosta.

4.7 Vt 12 eritasoliittymän ympäristö ja kierrätyspuistohanke

Valtatien 12 eritasoliittymän ympäristö on maakuntakaavassa ja kunnan aikaisemmissa suunnitelmissa nähty tärkeäksi kehittämiseksi. Alueelta on erinomainen yhteys valtakunnalliseen päätieverkkoon ja rautatieverkkoon. Alue sijaitsee Uudenkylän taajamarakenteen lähellä.

Alueelle käynnistyi Nastolan kierrätyspuiston ympäristövaikutuksen arviointi (YVA) keväällä 2015. Nastolan kunta suunnitteli kunnan alueelle sijoitettavaksi kierrätyspuistoa ja jätteen kä-

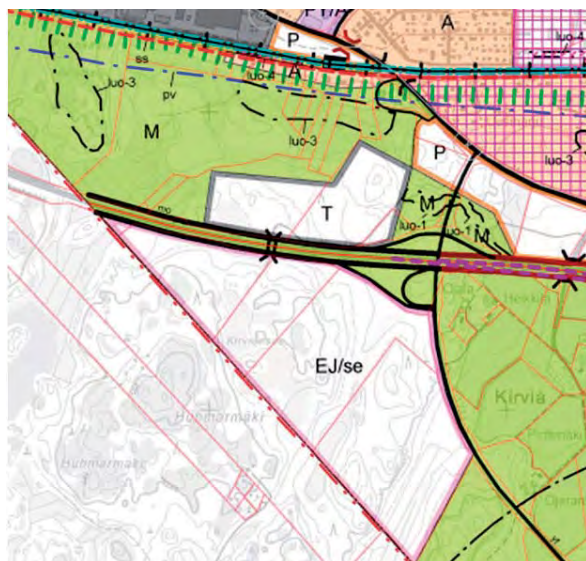
sittelykeskusta. Mahdolliset vaihtoehtoiset sijainnit olivat Kirviän hankealue (itäinen alue) ja Montarin alue (läntinen alue). Näistä Kirviän alue sijoittuu Uudenkylän osayleiskaavan kaava-alueelle.

Yhteysviranomaisen, Hämeen ELY-keskus antoi YVA-selvityksestäsiitä lausuntonsa 13.5.2015. Yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti molemmilla alueilla arvioidaan loppusijoituksen kanssa tai ilman sekä se, että alueiden väliin rakennetaan yhdystie.

Osayleiskaavaluonnoksessa alueelle merkittiin pohjoispuolelle teollisuutta ja eteläpuolelle EJ/se-alue (Uusi tai olennaisesti muuttuva jätteenkäsittelyalue / Selvitysalue). Alueelle voidaan sijoittaa jätteen hyötykäyttöön ja kierrätykseen liittyviä toimintoja. Alueelle ei sallita yhdyskuntajätteen loppusijoittamista). Kouvolaan varten merkittiin palvelualue.

Luonnoksen tästä maankäyttöratkaisusta saatiin runsaasti palautetta. Palautteen johdosta:

- aluetta pienennettiin valtatie eteläpuolella
- eteläpuolisen alueen pääkäyttötarkoitukseksi merkittiin T- EJ (Uusi tai olennaisesti muuttuva teollisuus- ja varasto-alue/ jätteenkäsittelyalue). Alueelle voi sijoittaa teollisuus ja varastotiloja sekä raaka-aineiden kierrätykseen ja jätteenkäsittelyyn ja väliaikaiseen varastointiin tarkoitettuja tiloja.



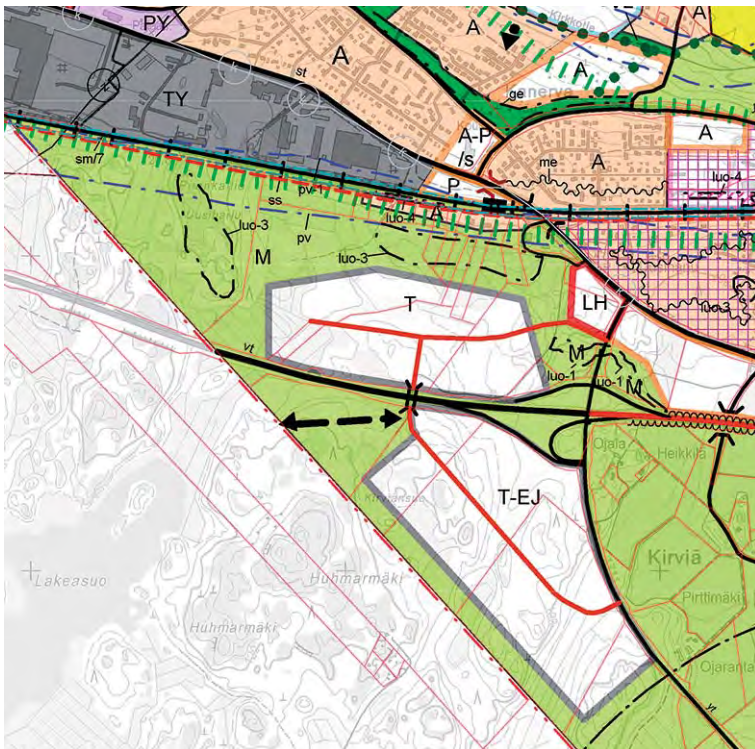
Kuva 4-5 Ote osayleiskaavaluonnoksesta

Kouvolantien varressa oleva alue muutettiin huoltoasemaksi (LH). Sen tarvetta lisää se, että Rakokivessä pohjavesialueella oleva huoltoasema on jouduttu lopettamaan.

Lisäksi osayleiskaavaan merkittiin yhteystarve länteen kohti Monttarin aluetta sekä pohjois- ja eteläosaa yhdistävä tieverkko. Se käyttää hyväkseen valtatie ylittävää olemassa olevaa siltaa. Silta on kapea ja soveltuu yhdensuuntaiseen liikenteeseen.



Kuva 4-6 Valtatien 12 ylittävä silta



Kuva 4-7 Ote osayleiskaavaehdotuksesta

5. OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne ja mitoitus

5.1.1 Mitoitus

Kaava-alueella on nykyisin noin 4 000 asukasta ja se keskittyy pääosin Rakokiven, Turranmetsän, Kanervan ja Uudenkylän alueelle. Osayleiskaavassa on varauduttu 0,5 % vuotuisen väestömäärän kasvuun, jolloin 0,5 % kasvulla kaavan tavoitevuoteen 2030 mennessä kaava-alueen asukasmäärä kasvaa 379 asukkaalla.

Kaava-alue on kooltaan noin 5860 ha ja kaavassa osoitettujen maankäyttömuotojen pinta-alat ovat seuraavat:

Kaavamerkintä	Maankäyttömuoto	Pinta-ala (ha)
A, A-1, A-2, AKR A-P, A/res, AT, AM	Asumisen alueet	526
P, P-1, PY, PY/A, PY/P	Palvelujen alueet	41
YSA-1	Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten alue	11
C, CY	Keskustatoimintojen alueet	53
TP, TY, TY-1, TY-2/A, TY/AKR, TY/TP	Työpaikka- ja teollisuusalueet	145
V, VU, VL	Virkistysalueet	137
RA, RM/P	Loma-asunto- ja matkailupalvelujen alueet	35
LTA, LV	Liikennealueet	16
EO/M, EP	Erityisalueet	74
SM	Luonnonsuojelu- ja muinaismuisto-alueet	2
M, MA, MY	Maa- ja metsätalousalueet	4606
W	Vesialueet	235

5.1.2 Asumisen alueet

Osayleiskaavalla asuinrakentamista ohjataan Uudenkyläntien ja Hedelmätien väliselle alueelle, jossa asemakaavoittamalla tiivistetään ja tutkitaan vanhentuneiden ja toteutumattomien asemakaava-alueiden käyttöön~~ottoa~~. Kokonaan uusi asumisen alue on osoitettu Kanervan alueen jatkoksi, sen itäpuolelle sekä Osmontien ja Heinolantien kulmaukseen (A).

Asumisen reservialueella (A/res), Turranmetsän itäpuolella varaudutaan kaavan tavoitevuoden jälkeiseen alueen kehitykseen, jolloin muut asuinalueet ja täydennysrakentamisalueet ovat toteutuneet. Reservialueita ei ole mitoitettu tässä osayleiskaavassa.

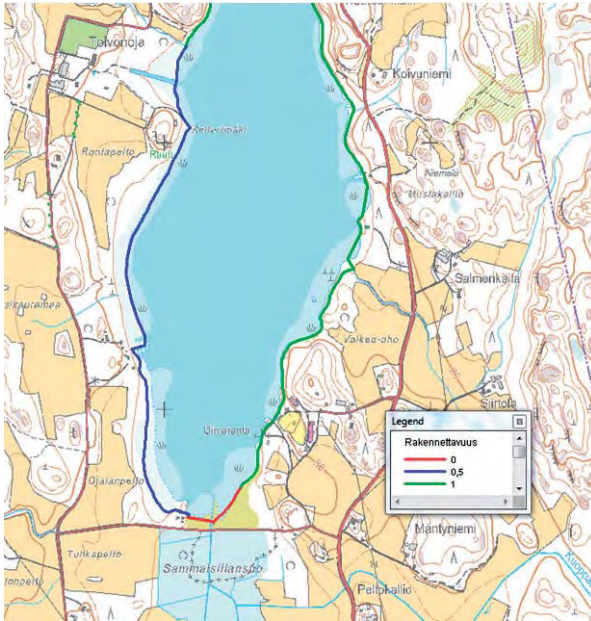
Manna-kodin yhteyteen on osoitettu palveluasumisen ja palvelutoiminnot mahdollistava kaavamerkintä YSA-1.

5.1.3 Rantarakentaminen

Sylvöjärven, Immilänjoen ja Arrajoen rannoille on määritelty rantarakennusoikeudet mitoitusperiaatteiden mukaisesti ja osoitettu se tilakohtaisesti kaavakartalle. Mitoitusperiaatteiden tarkoituksena on osoittaa rantarakennuspaikkoja määrällisesti maanomistajia tasapuolisesti kohdellen. Lisäksi on määritetty ranta-alue, joka rajautuu kaikkialla 200 m päähän rantaviivasta. Ranta-alueella rakentaminen on mahdollista ainoastaan kaavassa osoitetuilla rakennuspaikoilla, joil-

le voidaan myöntää suora rakennuslupa RA-, A-1 ja AM-alueilla osayleiskaavan perusteella. Ranta-alueen ulkopuolella yksittäisiä rakennuspaikkoja ei ole juridisesti tarpeen osoittaa ja rakentaminen tällä alueella perustuu suunnittelutarveratkaisuihin.

Uusia rakennuspaikkoja on mitoitusperiaatteiden mukaisesti osoitettu Immilänjoen rantaan 1 ja Arrajoen rantaan 3. Arrajoen ranta-alueelle on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka, joka ei rajoitu rantaan. Sylvöjärven rantaan rajoituen on osoitettu 7 uutta lomarakennuspaikkaa ja ne sijoittuvat pääosin Sylvöjärven eteläpäähän. Lisäksi Sylvöjärven ranta-alueelle on osoitettu 3 uutta asuinrakennuspaikkaa, jotka eivät rajoitu rantaan. Pohjoisosan rannoilla on olemassa olevaa rakentamista ja kaksi ranta-asemakaava-alueita. Uusista rakennuspaikoista 5 ovat sel-

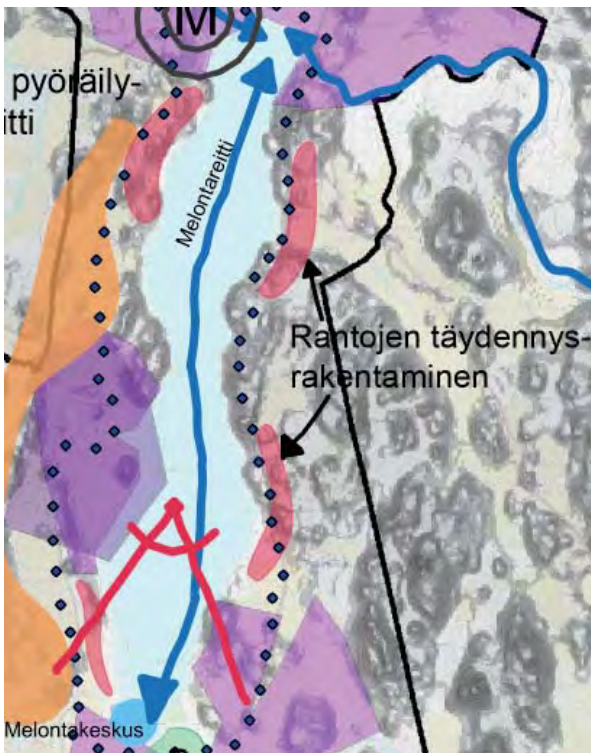


Kuva 5-1 Sylvöjärven etelä- ja lounaisosassa on päädytty alustavan kaavaluonnosvaiheen jälkeen määrittämään rannan rakennettavuuskertoimeksi 0 ja 0,5. Ranta on ruovikkoista ja alavaa.

laisia, jotka on osoitettu sen perusteella, että ne ovat lohkottomia emätiloja, vaikka niiltä muutoin ei mitoituspäätösten mukaista rakennus-oikeutta muodostu. Näistä rakennuspaikoista kaksi rajoittuu rantaan ja kaksi sijoittuu ranta-alueelle taustamaastoon.

Ympäristöselvityksen kehitysehdotuksessa Sylvöjärven rantojen täydennysrakennuspaikkoja on esitetty maiseman näkökulmien kannalta neljään kohtaan. Sylvöjärvi on kuitenkin näiltäkin osin niin rakennettu, että mitoituspäätösten mukaan uusia rakennuspaikkoja ei kaikille näille alueille voida osoittaa. Kaavaan osoitetut uudet rakennuspaikat soveltuvat niille osoitetuille paikoille.

Kaavaluonnosvaihtoehtojen nähtävillöön jälkeen tehtiin mitoituspäätöksiin muutos. Tarkoituksena oli, että Sylvöjärven lounaisranta säilyisi luonnontilaisena, alueella on todettu luontoselvityksen perusteella olevan luontoarvoja. Varsinaisen kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen Sylvöjärven luontoarvoja tutkittiin tarkemmin. Erityisesti järven eteläosassa todettiin olevan viitasammakon lisääntymisalue, joka osoitettiin kaavaan. Samalla arvokkaalle alueelle sijoitettiin uudet rakennuspaikat siirrettiin pohjoisemmaksi saman kantatilan alueelle. Näin voidaan todeta, että kaava ei heikennä viitasammakoiden lisääntymisaluetta. Siirtämistä puoltaa lisäksi se, että selviä perusteita rakennuspaikkojen merkitsemiseen lohkoille tiloille ei löytynyt.



Kuva 5-2 Ote ympäristöselvityksen kehitysehdotuskartasta

5.1.4 Kylä- ja haja-asutusalueet

Kaavassa osoitetut kyläalueet (AT) mahdollistavat myös asumista ja muuta kylän säilymistä edistävää rakentamista, mutta asemakaavoitettavia alueita pienemmässä määrin. Kyläalueita on osoitettu Immilänjoen varteen, Sipilänmäelle Heinolantien molemmin puolin sekä Uudenkyläntien ja valtatie 12 väliselle alueelle Uudenkylän itäpäässä.

Taajama-, ranta- ja kyläalueiden ulkopuoliset alueet ovat haja-asutusaluetta. Nämä alueet on pääosin osoitettu maa- ja metsätalousalueina (M) sekä maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA). Alueiden yksittäisiä rakennuspaikkoja ei ole osoitettu kaavassa erillisillä merkinnöillä, vaan ne sisältyvät M ja MA -alueisiin.

Kylä- ja haja-asutusalueella kaava sallii uudisrakentamisen kaikille em. alueille. AT-alueiden tuntumassa kaava kuitenkin ohjaa rakentamista mieluiten AT-alueelle. Maisemallisesti arvokkaiden peltoalueilla (MA) kaavamääräyksellä ohjataan uudisrakentaminen maatilojen talouskeskusten yhteyteen.

Haja-asutusalueella on lisäksi laajoja kyläkuvaluunnossa arvokkaita osa-alue rajauksia (sk), joilla rakentamiselle on annettu MA-alueitakin tarkempia maisemalliset arvot turvaavia kaavamääräyksiä.

Kylä- ja haja-asutusalueilla uusien rakennuspaikkojen rakentaminen ratkaistaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.

5.1.5 Maa- ja metsätalousalueet ja maisemallisesti arvokkaat peltoalueet

Kaavoitettavasta alueesta suurin osa on osoitettu maa- ja metsätalous alueeksi (M). Lisäksi kaavakarttaan on merkitty maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA) ne peltoalueet, jotka sijaitsevat joko valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkailla kulttuuri- ja maisema-alueilla. Näitä ovat Toivonojan kartanon alue, Uudenkylän kulttuurimaisema, Immilän kulttuurimaisema ja Arrajoen kulttuurimaisema. Lisäksi kaavaan on varattu MA-merkinnällä ne alueet, jotka ovat osayleiskaavaa varten laaditussa ympäristöselvityksessä arvioitu paikallisesti merkittäviksi: Sipilän peltoalueet suunnittelualan kaakkoisosissa, Uudenkylän peltoaukeat Salpausselän pohjoispuolella sekä Sylvöjärven länsipuolen peltoaukeiden sarja.

5.1.6 Kaupan ja palvelujen alueet

Kaupan ja muiden keskusta toimintojen laajenemiselle on osoitettu alueita käytöstä poistuneen sora- ja betonin alueelta sekä Rakokiventien, Muovitie ja Kouvolahtien välisellä alueella. Eritasoliittymän tuntumaan osoitettujen kaupan-alueiden (P-1) osalta on kaupan määrää rajattu siten, että alueelle ei sijoittuisi kauppaa, joka kilpailee Rakokiven palvelujen kanssa kiihdyttämällä sen elinvoimaisuutta. Tämän johdosta alueelle ei sallita sijoitettavan päivittäistavarakauppaa.

Kouvolahtien varressa oleva huoltoasemaksi (LH) varattu alue muutettiin ennen hyväksymiskäsittelyä palvelujen ja hallinnon ja logistiikan alueeksi (P-1). Kaavamääräystä tarkennettiin siten, että alueelle saa sijoittaa huoltoaseman. Kaavaratkaisu mahdollistaa elinkeinoharjoittajan vapaamman sijoittumisen alueelle. Asemakaavoituksessa on mahdollisuus määritellä eri toiminnon alueella tarkemmin.

Koulujen ja päiväkotien alueet on osoitettu kaksosmerkinnöillä siten, että ensimmäinen kaavamerkintä osoittaa alueen käytön julkisten palvelujen ja hallinnon alueena (PY) ja toinen merkintä osoittaa alueelle tavoiteltavan tulevaisuuden käytön; Uudenkylän koulun osalla asumisen ja Männistön koulun osalla palvelu- ja yritystoiminnan. Kanervan koulu on merkitty A-P (Asunto- ja palvelujen alue). Alueelle voi sijoittaa asuntoja, palveluasuntoja sekä yksityisiä ja julkisia palveluita).

5.1.7 Työpaikkojen ja teollisen toiminnan alueet

Kouvolahtien varressa sijaitsee yhtenäinen teollisuusalue, jolla sijaitsee mm. Uponor ja Raute kaava-alueella. Alue on osoitettu teollisuustoiminnan käyttöön, jossa ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Piiankallion alue Uponorin ja Rauten välissä, on nykyisellään lähes joutomaana, vaikka siellä on käyttöön otettavissa oleva teollisuusraide, joka

voidaan kääntää jatkamaan nykyisen päätepuskurin ohi Novartin ja Levvyyörän teollisuuslaitosten taakse.

Heinolantien pohjoispuolella toimii teollisuusyritys, jonka alue on osoitettu kaksivaiheisella merkinnällä alueen pohjoispuolella sijaitsevan pohjaveden ottamon vuoksi. Teollinen toiminnan päätyttyä aluetta tullaan kehittämään asumiskäyttöön. TY-2/A Teollisuusalue, jossa ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alueella huomioitava pohjavedenottamon läheisyys, pohjaveden suojelun vaatimukset ja onnettomuusriskit. / Asuntoalue.

5.1.8 VT 12 eritasoliittymän ympäristö

Päijät-Hämeen liitto käynnisti Lahden seudun kierrätyspuistoselevityksen alkuvuonna 2017. Selvityksessä tarkasteltiin seudullisesti mahdollisia sijaintipaikkavaihtoehtoja uuden kierrätyspuiston sijoittamiseksi. Tarkastelussa olivat mukana Nastolan alueelta aikaisemmin YVAtut kohteet Montari ja Kirviä. Nastolan alueet eivät osoittautuneet parhaiksi alueiksi uuden kierrätyspuiston sijoittamiselle. Tästä ja aikaisemmista saaduista tiedoista johtuen Kirviän alueen kaavamerkintää muutettiin vielä ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä.

Alue on osoitettu teollisuusalueeksi, jossa ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) sekä valtatie 12 etelä- että pohjoispuolella. Valtatie eteläpuoliselle alueelle sallitaan kaavamääräyksessä sijoittaa teollisuus- ja varastotiloja sekä kierrätysraaka-ainesten käsittelyyn sekä välivarastointiin tarkoitettuja tiloja. Samalla eteläistä aluevarausta pienennettiin ottaen huomioon alueen luontoarvot ja maastonmuodot alueen virkistyskäytön mahdollistamiseksi. Alueelle osoitettiin ulkoilun yhteystarve otettavaksi huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

5.1.9 Erityisalueet

Soranottoalue Haarankylän alueella on osoitettu kaavassa kaksivaiheisella merkinnällä maa-ainesten ottoalueeksi / Maa- ja metsätalousalueeksi (EO/M). Puolustusvoimien varastoalueeksi vuokraama maa kaava-alueen eteläosassa, Terrikallion alueella on osoitettu Puolustusvoimien alueeksi (EP). EP-alueen ympärille on varattu Puolustusvoimien lausunnossa esittämä suojavyöhykkeen alue (sv).

5.1.10 Tavaraliikenteen terminaali

Uudenkylän itäosassa toimiva tavaraliikenteen terminaali on osoitettu kaavaan LTA-merkinnällä. Alueella sijaitsee halleja varastointiin ja niitä on mahdollista osoittaa alueelle lisää asemakaavassa. Asemakaavassa tulee ratkaista myös alueen liikenne, joka nykyisin kulkee Osmontietä pitkin asuinalueen läheisyydestä. Osayleiskaavaa varten on laadittu liikenneselvitys ja kaavakarttaan on osoitettu uusi liikenneyhteys alueelle Heinolantien suunnasta.

5.1.11 Liikenne

Joukkoliikenne

Päijät-Hämeen maakuntakaavaa varten on tehty esiselvitys, jossa yhtenä rakennemallivaihtoehtona on ratoihin tukeutuva maankäyttö. Päijät-Hämeen lähijunaliikenteen edellytykset –esiselvityksessä (Sito 2013) on tarkasteltu rataosuuksien ja asemapaikkojen nykytilannetta sekä kunnostustarvetta. Selvityksen johtopäätöksenä oli, että lähijunaliikenteen käynnistäminen Päijät-Hämeessä vaikuttaa kannattavimmalta Järvelä-Lahti-Uusikylä –ratakäytävällä, jossa on jo nykyisin taajama- ja lähijunaliikennettä. Maankäytön kehittyessä ratakäytävällä voidaan kehittää myös junaliikennettä lisäämällä uusia asemia ja tihentämällä vuoroväliä selvityksessä esitetyn mallin mukaisesti. Lahden ja Uudenkylän välillä nykyinen kaksoisraide on riittävä 60 minuutin vuorovälillä kulkevalle lähijunaliikenteelle. Kun vuoroväli tihennetään 30 minuuttiin, Lahti-Uusikylä välille tarvitaan yksi lisäraide kokonaisjunamäärän noustessa. Junamäärän kasvamisen myötä on häiriöherkkyyden ja tasavuorovälisyyden kannalta perusteltua rakentaa välille lisäraide. Tarvittaessa Nastolan teollisuusraidetta voi käyttää lisäraiteen pohjana, mikä vähentää kustannuksia. Selvityksen pohjalta osayleiskaavaluonnokseen oli merkitty lisäraide ja uusi henkilöliikenteen pääteasema. Luonnosvaiheen palautteen johdosta pääteasema poistettiin kartalta, mutta radan kehittämistä osoittava merkintä jätettiin, joka tulevaisuudessa mahdollistaa lisäraiteen ja pääteaseman tarkemman suunnittelun.

Kevytliikenne

Kaavaprosessin aikana on käynyt ilmi, että kevyenliikenteen yhteystarpeita on erityisesti tarpeen saada Lahti – Kouvola radan yli tai ali. Nykyisiä taajamassa olevia alikulkuja on ainoastaan henkilöliikenneaseman itäpuolella, Kouvolaan varressa sekä vanhan Uudenkylän ratapihan itäpuolella. Uusi ohjeellinen ali-/ylikulku -merkintä on kaavassa esitetty Uudenkylän aseman pohjoispuolelta asuinalueelta Kouvolan tien yli.

Turranmetsän alue on rakennettu 1980 - 2000 välisenä aikana ja alueella asuu noin 1 000 asukasta. Liikenne alueelle on järjestetty Urheilutieltä erkanevan Turranmetsäntien kautta, joka on pituudeltaan noin 1,5 km. Turranmetsäntieltä erkanevat tonttikatuja, joiden varsilla omakotitalot sijaitsevat. Turranmetsän itäpuolelle on osayleiskaavassa osoitettu asumisen reservialue, joka on tarkoitus toteuttaa vasta sen jälkeen, kun varsinaiset asumiseen osoitetut alueet ovat toteutuneet. Kaavakartassa on osoitettu asumisen reservialueelle tietyhteystarve Toivonojantien suunnalta, joka Turranmetsäntien lisäksi palvelisi uutta asumisen aluetta.

Uusi kevyenliikenteen yhteystarve on osoitettu Turranmetsän nykyisen ja reservialueen asuinalueen sekä Tammelan VL-alueen lävitse Kanervan alueelle.

Kaavassa on osoitettu kevyenliikenteen reitti Uudenkylän koululta pohjoisen suuntaan, Mannan tien risteykseen asti ja Rakokiventien ja Toivonojantien välille.

5.1.12 Valtatie 12

Valtatien 12 uusi linjaus on osoitettu yleissuunnitelman Uusikylä-Mankala mukaisesti. Linjaus on yhtenäinen myös uuden Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 kanssa. Valtatie erkaneekin nykyisestä linjauksesta Uudenkylän eritasoliittymän jälkeen ja kulkee uudessa maastokäytävällä nykyisen valtatie eteläpuolella aina kaupungin ja maakunnan rajalle asti ja yhtyy nykyiseen valtatielinjaukseen Kymenlaakson puolella.

Kaavakarttaan on merkitty rautatien ja valtatie 12 nykyisen linjauksen mukaiset melualueet Uudenkylän taajaman ja kaavaan osoitettujen kyläalueiden kohdalle. Melualueeksi on määritetty liikenne-ennusteen vuoden 2040 mukaiset melutason päiväajan ohjearvon 55 dB ylittävät alueet. Yleisen käytännön mukaisesti on päädytty esittämään päiväajan ohjearvon ylittävät melualueet.

Valtatien 12 nykytilanteen liikenneverkon ennustevuoden 2040 päiväajan melutasotiedot perustuvat vuonna 2016 valmistuneeseen valtatie 12 parantaminen välillä Uusikylä - Mankala yleissuunnitelmassa esitettyihin meluselvityksiin. Rautatien osalta melutasot perustuvat Ramboll Finland Oy:n kaavaa varten laatimaan meluselvitykseen ja melualue on määritetty vuoden 2030 ennusteen mukaisilla liikennemäärillä.

Kaavaan osoitetuilla Kanerva alueen uusilla asuinalueilla ylittyy myös yöajan melutason ohjearvo 45 dB. Meluntorjunta tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa.

5.1.13 Virkistysalueet ja -reitit

Osayleiskaavaan on osoitettu laaja-alaisimmat virkistysalueet virkistysaluemerkinnällä (VL). Oleellisimpana näistä on Turranlammen ympäristön virkistysalue sekä Tammela-Toivelan alue Kanervan asuinalueen pohjoispuolella. Rakokivestä alkava ja Kanervaan jatkuva virkistysalueeksi osoitettu alue mahdollistaa laajan viheryhteyden säilymisen myös tulevaisuudessa. Väliltä osoitetaan myös viherkäytäviä Salpausselän pohjoispuolella kulkevalle ylimaakunnalliselle ulkoilureitille, Loistopolulle.

Viheralueiden ulkopuolella on osoitettu ulkoilureitteinä tärkeimmät laaja-alaiset ulkoilureitit. Oleellisimpana näistä on Loistopolku siihen liittyvine yhteyksineen. Loistopolulle on osoitettu uusi ohjeellinen alikulku Heinolantien alitse.

Ehdotusvaiheen nähtävillä olon jälkeen kaavakartalle lisättiin saatujen muistutuksien perusteella ulkoilun yhteystarvemerkinnyt Uudenkylän taajamasta valtatie 12 ylitse Huhmarmäelle, sekä Sylvojärven rantaan Mannakodin kohdalle.

5.1.14 Luonto

Kaava-alueella ei ole perustettuja luonnonsuojelualueita. Kaava-alueella on METSO kriteerit täytäviä alueita. METSO-kohteita ovat Kurenajan lehto, Hautaanmäen kalliometsä sekä Tammela-Toivelan vanhan metsän alue. Alueita ei ole merkitty kaavaan luonnonsuojelualueina (SL), mutta niiden arvot on pyritty turvaamaan muilla luontoarvot esiin tuovilla kaavamerkinnoillä.

Kaavaratkaisussa on osoitettu muut luontoselvityksessä esiintyneet arvokkaat luontokohteet luonnonmerkinnoin. Palosirkan esiintymispaikat on merkitty punaisella vinorasterilla ja merkintätapa poikkeaa muista luontokohteiden merkinnöistä, jotta se voidaan esittää kaavakartalla tarpeeksi selvästi osoittaa sen sijoittuessa aivan junaradan varteen.

Luo-kohteita on merkittävä määrä ja ne on luokiteltu seuraaviin luokkiin:

luo-1: Kohteella on vesilain 11§:n mukainen suojeltava vesiluontotyyppi. Kohteella on ne toimet kielletty, jolla luontotyypin luonnontilan vaarantuu.

luo 2: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueen osa, jolla sijaitsee liito-oravan havaittu elinpiiri. Alueen metsänhoidossa ja muussa käytössä tulee huomioida lajin suojelusta annetut määräykset.

luo 3: Kohteella on metsälain 10 §:n mukainen erityinen arvokas elinympäristö. Alueella voidaan tehdä varovaisia poimintaluonteisia hakkuita, jotka säilyttävät puuston luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena siten, ettei elinympäristön luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous muutu.

luo-4: Kohteella on uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin merkittävä esiintymä. Kohteella ei saa tehdä toimia, jotka vaarantavat lajin esiintymän.

luo-5: Muut arvokkaat luontokohteet: Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueen käyttöä suunniteltaessa tai toteutettaessa on turvattava luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.

luo-6: Sammalsillansuon kosteikkoalue sekä Sylvöjärven avo- ja pensaikkoluhdat. Alueella on runsas kasvi- ja eläinlajisto. Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueen osa, jolla sijaitsee viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla.

Ehdotusvaiheen jälkeen lisättiin viitasammakko-alueille oma luo-6 aluumerkintä saatujen lausuntojen ja muistutuksien perusteella.

Kaava-alueella esiintyvää huomionarvoista kasvillisuutta, kangasvuokkoa, ei ole merkitty kaavakartalle sen esiintymien turvaamiseksi.

Salpausselkä-kaavamerkintä on osoitettu vastaavasti, kuin Lahden yleiskaavassa 2025. Merkintä velvoittaa huomioimaan kaikessa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa reunamuodostuman arvot.

Geologisesti arvokkaana muodostumana (ge) on kaavakarttaan osoitettu Salpausselkä ja Kanervan alueen eteläpuolella sijaitseva muinainen rantakivikko. Geologisesti arvokkaana kohteena on osoitettu Arrajoen rantaan sijoittuva hiidenkirnu.

Kaavassa on osoitettu neljä ekologista yhteystarvetta. Tammela-Toivelan VL-alueelta länteen on osoitettu yhteystarve Turranmetsän lähivirkistysalueelle sekä pohjoisen laajoille maa- ja metsätalousalueille Turranmetsän asumisen reservialueeksi osoitetun alueen läpi. Pohjois-eteläsuuntaisina yhteyksinä on osoitettu maakuntakaavasta 2014 tulevat yhteydet radan yli Uudessakylässä ja Haarankylässä. Muut ekologisen yhteydet tulevat kaavaratkaisussa turvatuiksi laajojen toisiinsa yhteyksissä olevien maa- ja metsätalousalueiden, maisemallisesti arvokkaiden peltoalueiden sekä virkistysalueiden myötä.

5.1.15 Kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-2009) on esitetty aluerajauksena.

Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt on merkitty vaakaviivasterilla kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi (sk).

Kaavakarttaan on osoitettu säilytettäväksi alueeksi tai rakennukseksi sr-merkinnällä 8 kohdetta. Kohteiden valinta perustuu vuonna 2005 laadittuun Hämeen ympäristökeskuksen ja Nastolan kunnan teettämään rakennusinventointiin sekä maakuntamuseon, kunnan ja konsultin käymään maastokäyntiin ja neuvotteluun (4.4.2014).

Lahden kaupunki on lisäksi käynnistänyt Nastolan kulttuuriympäristöselvityksen laadinnan, jonka maastokännit on tehty vuosien 2016-2017 aikana. Selvityksen laadinta on kesken, mutta työ on antanut varmistuksen kaavaan osoitettujen kohteiden kulttuuriympäristöllisestä arvosta.

Rakennusinventoinnin ja maastokäyntien perusteella kaavakartalla on osoitettu inventoinnin K1 (Säilytettävä kohde tai rakennus) ja A1 (Säilytettävä maisemallinen, taajama- tai kyläkuvallinen aluekokonaisuus) luokkien kohteista kulttuurihistorialliset arvonsa säilyttäneet kohteet suojelumerkinnällä (sr). Kaavoituksen valmisteluvaiheessa osalliselta saadun selvityksen (Uudenkylän rakennuskulttuuri) ja mainitun maastokäynnin perusteella kaavaan on merkitty suojeltavaksi (sr) myös Pönkän talo.

sr/1 Toivonon kartano (K1)

sr/2 Immilän Myllymäki (K1)

- sr/3 Miilumäki eli maamiesseurantalo (K1)
- sr/4 Arrajoen kartanon rakennukset (A1)
- sr/5 Uudenkylän koulu (K1)
- sr/6 Jarla I. Sipilä (K1)
- sr/7 Meriluodon kauppa (K1)
- sr/8 Pönkkä

Inventoinnin aluekohteet sisältyvät kaavassa esitettyihin laajempiin valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin, lukuun ottamatta Arolan viljelymaisemaa (A1), joka on kaavassa osoitettu maisemallisesti merkittäväksi peltoalueeksi (MA).

Salpausselkää noudatteleva yleiskaavamerkintä ja määräys edellyttävät, että maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunanmuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnon ympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta. Merkintä ohjaa mm. Uudenkylän rakennetun ympäristön suunnittelua, jonka alueella sijaitsee useita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, kuten asemamiesten talo, Lankisen rivitalo, terveystalo ja Säästöpankin liiketalo. Uudenkylän aluetta koskee myös asemakaavalla kehitettävän alueen merkintä ja tarkemmassa suunnittelussa on huomioitava alueen taajamakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti kerroksellinen kokonaisuus

5.1.16 Arkeologiset kohteet

Kaavassa on osoitettu arkeologisissa selvityksissä esitetyt 11 kohdetta muinaismuistolain rauhoittamaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi merkinnällä sm.

- sm/1 Sylvöjärvi 1
- sm/2 Näkkimistö
- sm/3 Sipilän ja Seppälän torpat
- sm/4 Immilänkosken myllyt
- sm/5 Lepomaa
- sm/6 Ratavartijan tontti
- sm/7 Kipinäaita
- sm/8 Hiisiö
- sm/9 Immilänjoki
- sm/10 Immilä Taarasti
- sm/11 Tervahauta

Muut selvityksessä tarkemmin esitetyt kulttuuriperintökohteet on osoitettu kaavakarttaan s-merkinnällä.

- s/1 Arrajoen kartano
- s/2 Uusikartano
- s/3 Uudenkylän kylätontti
- s/4 Immilän kylätontti

6. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

VT 12 vaikutusten arviointi on koottu omaksi luvuksi 7.

6.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Osayleiskaava luo edellytyksiä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi tiivistämällä jo rakennettuja alueita taajamassa ja kannustamalla sijoittamaan hajarakentaminen kyläalueiden yhteyteen. Uudet aluevaraukset tukeutuvat nykyisiin teknisen huollon verkostoihin ja liikenneväyliin tai ovat niihin helposti liitettävissä.

Rakentaminen on sijoitettu ja mitoitettu siten, että se hyödyntää ja tukee olevaa yhdyskuntarakennetta ja poistaa siinä havaittuja toiminnallisia puutteita.

Rakokiven keskustatoimintojen laajentamista varten on osoitettu kaksi uutta aluetta. Laajentamismahdollisuudet edistävät Rakokiven liikekeskustan elinvoimaisuuden eheyttämistä. Keskusta-alueen ulkopuolelle ei ole mahdollista toteuttaa Rakokiven houkuttelevuutta uhkaavia kauppoja. Väestömäärän, työpaikkojen ja saavutettavuuden parantaminen kaavaratkaisussa edesauttaa Rakokiven kauppojen elinvoimaisuuden parantamista.

6.2 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Osayleiskaavan vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ovat myönteisiä, Immilän mylly ja Toivonjojan kartano on merkitty yleiskaavaan suojeltavina rakennuksina. Ne sisältyvät myös kyläkuvallisesti arvokkaaseen alueeseen, jonka rakentamista ohjataan kaavamääräyksiin rakennustalvaltaan ympäristöön sopivaksi. Myös RKY-alue raja on merkitty kaavaan.

Osayleiskaavan suojelumääräykset edistävät kaava-alueen arvokkaimman rakennusperinnön säilymistä, joten vaikutukset yksittäisiin rakennusperintökohteisiin ovat myönteisiä.

Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat ja -ympäristöt pääosin säilyvät. Maisemallisesti arvokkaille peltoalueille ei ole osoitettu kulttuurimaisema- tai -ympäristöarvoja heikentävää maankäyttöä, lukuunottamatta VT 12 uutta linjausta Arolassa (tarkempi vaikutusten arviointi kohdassa VT 12 vaikutukset). Kaavamerkintä maisemallisesti arvokkaista peltoalueista edistää maisema-arvojen säilymistä. Kyläkuvallisesti arvokkaat alueet on otettu kaavassa huomioon niiden täydennysrakentamista ohjaavilla määräyksillä.

Kaava-alueen arkeologinen perintö on inventoitu ja kaava turvaa sen säilymistä.

Osayleiskaavan vaikutukset kulttuuriympäristön kokonaisuutena ovat pääosin myönteisiä, ja kaava edistää niiden säilymistä. Merkittävimmät haitalliset vaikutukset kohdistuvat Arolan paikallisesti arvokkaaseen viljelymaisemaan.

6.3 Vaikutukset kuntatalouteen

Suurimmat vaikutukset osayleiskaavan toteuttamisesta kuntatalouteen kohdistuvat maanhankintaan, tie- ja kevyenliikenteen yhteyksiin toteuttamiseen, asemakaavoitettavien alueiden infran rakentamiseen sekä asemakaavoitusvaiheessa tehtävien selvitysten ja suunnitelmien laatimiseen.

Asukkaiden määrän lisääminen olevien teknisten verkostojen ja palveluiden yhteyteen pienentää kaupungin investointeja verrattuna siihen, että uusia asumisen alueita olisi osoitettu nykyisille rakentamattomille alueille.

Kaavan toteuttamisen mahdollistama väestömäärän lisäys on melko pieni, vajaa 400 uutta asukasta, mutta se tuo kaupungille verotuloja. Uusi rakentaminen myös vahvistaa olemassa olevien asumisen alueiden houkuttelevuutta ja estää niiden autioitumista.

Uusi teollisuus- ja palvelualueen sekä kierrätysraaka-aineiden käsittelyä varten osoitetun alueen rakentamisen kustannukset jakautuvat siellä toimivien yritysten ja kaupungin kesken ja kaupunki saa toiminnasta verotuloja.

6.4 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Osayleiskaava-alueella sijaitsevien ja toiminnassa olevien koulujen ja päiväkotien alueet on osoitettu karttaan palvelujen ja hallinnon alueina. Uusina alueina kaava mahdollistaa Rakokiven keskustatoimintojen alueen laajentamisen saavutettavuudeltaan hyvällä alueella. Kaava mahdollistaa uuden palvelualueen rakentamisen valtatie eritasoliittymän yhteyteen siten, että alue ei kilpaile Rakokiven taajaman kanssa. Näin ollen palvelujen saatavuus paranee kaavoitettavalla alueella toteutumisen myötä.

6.5 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavassa esitetyt uudet asumisen sekä kaupan, palvelujen, työpaikkojen ja teollisen toiminnan alueet sekä uudet liikenneyhteystarpeet on osoitettu pääsääntöisesti luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan

arvokkaimmat alueet voidaan säilyttää rakentamattomana. Kaavaratkaisun luontoon kohdistuvat vaikutukset jäävät siten kokonaisuudessaan melko vähäisiksi.

Kaava-alueelle sijoittuvien METSO-ohjelman luokan I kriteerit täyttävien kohteiden luontoarvojen säilyminen on turvattu luontoarvot esiin tuovilla kaavamerkinnöillä ja määräyksillä. Tammela-Toivelan alue on merkitty lähivirkistysalueeksi, jonka hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulliset näkökohdat (VL/s-1). Kaavamääräyksessä on kerrottu alueella sijaitsevan sekä metsälain 10 §:n mukaisia arvokkaista elinympäristöjä, sekä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueella sijaitsee useampia liito-oravan elinpiiriksi määriteltyjä alueita. Hautaanmäen alue on osoitettu kaavaan maa- ja metsätalousalueena, jolla on erityisiä luontoarvoja (MY). Kujenojan lehto on osoitettu kaavaan luo-3 alueena, jolla sijaitsee metsälain 10 §:n mukainen erityisen arvokas elinympäristö.

Muut luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet on merkitty kaavaan luo-merkinnällä. Luo-kohteilla rakentamiselle on annettu tarkempia, kohteiden luontoarvoihin perustuvia kaavamääräyksiä, joilla kohteiden luontoarvot voidaan turvata. Rakentamisen painopistealueiden ulkopuolelle sijoittuvilla maa- ja metsätalousalueilla metsälaki suojaa ympäristöstään erottuvat, pienialaiset, metsäluonnon monimuotoisuudelle arvokkaat elinympäristöt eli mahdolliset metsälakikohteet ja vesilaki suojaa arvokkaat pientäjäkohteet. Luonnonsuojelulaki suojaa kaava-alueella olevat liito-oravan ja viitasammakon elinympäristöt, jotka on kaavaan merkitty omilla luo-merkinnöillään.

Uhanalaisen palosirkkan tunnetut elinympäristöt keskittyvät tiiviisti radanvarren välittömään läheisyyteen ja ovat riippuvaisia alueen nykyisestä maankäytöstä. Laji voi myös levittäytyä vastaaville elinympäristöille radan lähiympäristöön. Mahdollisen asemakaavoituksen yhteydessä raitaa ympäröivät alueet tulee inventoida tarkemmin, jotta palosirkkan elinalueet voidaan huomioida ja säilyttää. Uhanalaisen kangasvuokon kasvupaikkoja ei ole merkitty kaavakartalle esiintymien turvaamiseksi. Kangasvuokon ja muiden uhanalaisten kasvilajien kasvupaikat tulee niin ikään huomioida maankäytön jatkosuunnittelussa ja lopullisissa rakennustöissä.

Uusi kevyenliikenteen yhteystarve on osoitettu Tammela-Toivelan lähivirkistysalueen lävitse. Toteutuessaan kevyenliikenteenväylä jakaa suojelualueen kahteen osaan. Alue on nykyisellään aktiivisessa virkistyskäytössä ja alueella risteilee useita polkuja. Kevyenliikenteenväylän vaikutukset alueen luontoarvoihin jäävät melko vähäisiksi. Alueelta on osoitettu ekologinen yhteystarve länteen, joka turvaa ekologisten yhteyksien säilymisen alueella, mikäli alueen pohjoispuolelle esitetty asumisen reservialue toteutuu. Alueen itäpuolelle on merkitty lähivirkistysalue, joka toimii ekologisena yhteytenä idän suuntaan.

Valtatie 12 eritasoliittymän alueelle osoitettujen palvelutoimintojen eteläpuolelle ja uuden teollisuus- ja toimintoinnoille osoitetun alueen itäpuolelle sijoittuu vesilain mukainen puro. Uuden teollisuusalueen pohjoispuolelle puolestaan sijoittuu mahdollinen metsälain mukainen, paikallisesti arvokas suo- ja lähteikköalue. Nämä paikallisesti arvokkaat luontokohteet sijoittuvat maa- ja metsätalousalueelle ja ne on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Kohteille ei ole osoitettu rakentamista. Kohteille ei aiheudu kaavaratkaisusta suoria vaikutuksia, mutta lähiympäristöön suunniteltu maankäyttö voi välillisesti muuttaa alueiden vesitasapainoa. Tämä voi teoriassa vaikuttaa kohteiden luontoarvoihin pitkällä aikavälillä. Erityisesti purokohteen länsipuolelle osoitetun teollisuusalueen toteutuessa on huolehdittava siitä, ettei pintavesien pääsy purouomaan esty. Suo- ja lähteikkökohteen alueella pintavesien virtausuunta on etelään, eikä alueen vesitasapainoon ja kohteen luontoarvoihin todennäköisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia.

Sylvöjärven lounaisrannalla oleva viitasammakoiden lisääntymisalue on kaavalla turvattu luomerkinnällä ja jättämällä rakentaminen niin, etäälle, että se ei heikennä alueen arvoja. Luomerkintä on osa laajempaa Sammalsillansuon aluetta. Rannan luontoarvot perustuvat lisäksi avo- ja pensaikkoluhtaluontotyyppisiin sekä rantavyöhykkeellä esiintyvään lahoppuustoon.

Rantarakentamisen epäsuorana vaikutuksena vesialueen virkistyskäyttö ja siitä pesimälinnustolle aiheutuva häiriö voivat hieman lisääntyä. Lisääntyvän häiriön vaikutuksia linnustolle on vaikea arvioida, mutta ihmistoiminnan huippu ranta-alueilla ei kuitenkaan yleensä ajoitu linnuston kannalta herkimpään aikaan eli kesän alkuun. Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu Sylvöjärven rannoille vain 7, joten maankäytön muutosten laajuus ja niistä aiheutuvat linnustovaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan melko vähäisiksi.

Koivuniemen alueella uudet rakennuspaikat sijoittuvat MY-alueen keskelle ja luo-1-alueen tuntumaan. Alueen arvot perustuvat kohteella laukuittain puron varressa esiintyvään lehtokasvillisuuteen, sekä pohjoisosassa olevaan kallioiseen metsäalueeseen. Kohteen luonnonarvot voivat heikentyä, mikäli lehtokasvillisuutta jää rakentamisen alle tai lehtolaikkujen lähiympäristön kosteus- ja valaistusolosuhteet muuttuvat ympäröivän puuston raivauksen myötä. Alueella esiintyvä tuoreen lehdon luontotyyppi on luokiteltu valtakunnallisesti vaarantuneeksi. Luontotyyppi on kuitenkin paikallisesti ja alueellisesti melko yleinen, jonka vuoksi vaikutukset paikallisen luonnon monimuotoisuuteen arvioidaan melko vähäisiksi. Kohteen arvot voidaan myös pyrkiä huomioimaan tarkemmissa suunnitteluvaiheissa sijoittamalla tulevat rakennukset tavanomaiseen kangasmetsään ja säästämällä lehtolaikut luonnontilaisina. Kohde muodostaa laajemman metsäkokonaisuuden sen pohjoispuolelle sijoittuvan METSO-ohjelman I-luokan kriteerit täyttävän alueen kanssa. Tämä alue on myös kaavassa

osoitettu kaavamääräyksellä MY. Kaavaratkaisun toteutuessa rantametsäalueen rakenne muuttuu hieman tällä alueella. Vaikutukset rantametsien rakenteeseen arvioidaan kuitenkin paikallisesti melko vähäisiksi, koska muilla ranta-alueilla säilyy yhä rakentamattomia metsäalueita. Kaavamääräyksen mukaisesti alueen käyttö tulee pyrkiä toteuttamaan siten, että alueen olosuhteet säilyvät mahdollisimman luonnontilaisen kaltaisina. Koivuniemen kohdalla rannassa sijaitsee lisäksi pienialainen ruovikko, joka on kaavaan osoitettu viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Alue ei estä rantarakentamista, mutta vaikuttaa rannan käsittelymahdollisuuksiin.

Osayleiskaavassa on huomioitu riittävällä tavalla kaavoitettavan alueen luonnonpiirteet. Kaavaratkaisulla ja kaavaan merkityillä ekologisen yhteyden tarpeen merkinnöillä turvataan merkittävimpien viheryhteyksien sekä eläimistön kannalta tärkeiden metsäalueiden eli niin sanottujen luonnon ydinalueiden säilyminen. Kaavan pohjalta toteutettavassa maankäytössä voidaan turvata luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden alueiden ja luontotyyppien sekä kasvistolle ja eläimistölle tärkeiden alueiden ominaispiirteiden säilyminen.

6.6 Vaikutukset vesistöihin

Sylvöjärven veden tilan parantaminen on yksi tärkeimmistä osayleiskaavalle asetetuista tavoitteista. Lomarakennuspaikkojen rakentamisen myötä on lupaprosesseissa arvioitava vaadittavat jätevesien käsittelymenetelmät, jotta pystytään ehkäisemään jätevesikuormituksen lisääntyminen.

Sylvöjärven eteläpään on suunniteltu ja toteutettu veden laadun parantamista varten altaita, joiden toteuttamisen ja ylläpidon kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) ja luo-alue mahdollistaa.

6.7 Vaikutukset pohjaveteen

Osayleiskaavan toteuttaminen tukee pohjaveden suojelua monin tavoin. Merkittävimmät pohjavesien pilaantumisen riskiä pienentävät toimet ovat:

- Valtatien 12 siirtäminen pois Salpausselän päältä lähes 6 km matkalta.
- Uudet teollisuus- työpaikka- ja kierrätystoiminnan alueet on osoitettu pohjavesialueiden ulkopuolelle
- Käytöstä poistuneen soramontun alueen muuttuminen keskustatoimintojen alueeksi CY merkinnällä
- betonielementtitehtaan muuttuminen tulevaisuudessa AKR alueeksi vähentää pohjavesiriskiä, kun muutoksen yhteydessä maaperän tila tutkitaan ja tarvittaessa kunnostetaan.

Pohjavesialueelle jää lukuisia toimintoja, joihin sisältyy eri asteisia pohjavesiriskejä. Tätä riskiä on pienennetty yleiskaava merkinnöillä. Näitä ovat:

- Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu teollisuusalueeksi, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Toiminnan laadulle on esitetty erityisiä vaatimuksia pohjavesialueen suojelun vuoksi.
- Uudenkylän vedenottamon eteläpuolella sijaitseva teollisuusalue ja liikennealue (LTA) sijoittuvat Uudenkylän vedenottamon valuma-alueelle. Etäisyyttä vedenottamolle on teollisuusalueelta lyhimmillään n. 170 m ja liikennealueelta n. 200 m. Alueella tapahtuva toiminta voi vaikuttaa pohjaveden laatuun tai määrään, toiminnasta riippuen ja kaavan mahdollistamat toimintojen laajentumisalueet on suunniteltava siten, ettei pohjaveden laatu tai määrä heikkene.

6.8 Vaikutukset maisemaan ja taajamakuvaan

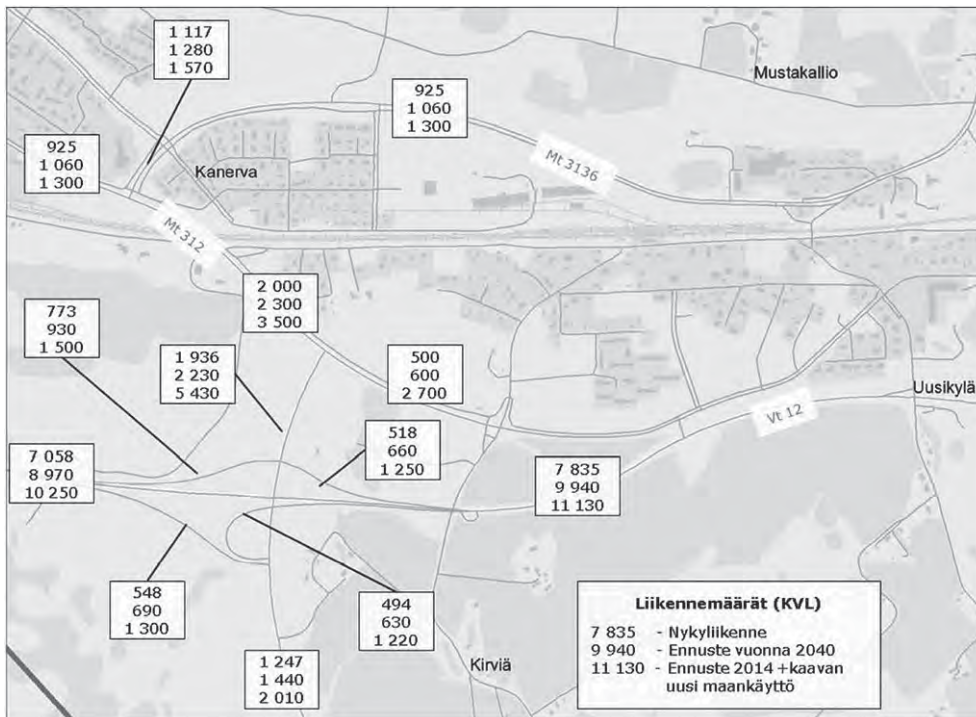
Ympäristöselvityksen kehitysehdotuksessa Sylvöjärven rantojen täydennysrakennuspaikkoja on esitetty neljään kohtaan. Suurin osa uusista rantarakennuspaikoista sijoittuu kahteen eteläsimppään ehdotettuun alueeseen. Pohjoisrannoilla on olemassa olevia rakennuksia siinä määrin, ettei niitä mitoituslaskelman perusteella voitu niille enää osoittaa yhtä itärannalle sijoitettavaa rantarakennuspaikkaa lukuun ottamatta. Uusien rakennuspaikkojen on näin ollen maisemallisesti arvioitu soveltuvan niille osoitetuille paikoille. Kapealla vesistöllä maisemavaikutuksia eniten aiheuttavat sellaiset uudet rakennuspaikat, joilla ei ole vielä suojapuustoa. Mitoitusperiaatteisiin tehty muutos Sylvöjärven lounaisrannan osalta parantaa alueen säilymistä luonnontilaisena. Alueella on todettu luontonselvityksien perusteella olevan luontoarvoja.

Kaava mahdollistaa olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja eheyttämistä mikä parantaa Uudenkylän taajamakuva.

Kylä- ja haja-asutusalueen osalta kaavalla ei juuri muuteta nykytilannetta. Merkityksellisimmät muutokset nykytilanteeseen verrattuna ovat kyläalueiden lähialueilla rakentamisen ohjaaminen kyläalueelle, jonka seurauksena kylärakenne tiivistyy sekä rakentamisen ohjaaminen maisemapelloilla ja sk-alueilla maisema-arvoja nykytilannetta paremmin turvaten.

Kaava rajoittaa arvokkaimpien peltojen rakentamista ja metsittämistä ja sitä kautta metsätalouden laajentumista näille alueille. Näin ollen kaavalla parannetaan maisemallisesti arvokkaimpien peltojen edellytyksiä säilyä avoimina jatkosakin.

6.9 Liikenteelliset vaikutukset



Kuva 6-1 Selvitysalueen liikenne-ennuste v. 2040. Ylemmät luvut kuvaavat nykytilannetta, keskimmäiset taustaennustetta ja alemmissa on otettu huomioon myös osayleiskaavan matkatuotos.

Ajoneuvoliikenne

Vaikka kaava-alueen ennusteen mukainen auto-liikennemäärien kasvu on suhteessa nykyliikennemääriin merkittävä, niin liikennemäärät jäävät kuitenkin niin pieniksi, ettei liikenneteknisen toimivuuden vuoksi tarvita erityisjärjestelyjä. Alueen liittyvät toimivat ongelmitta myös aamun ja illan huipputunteina.

Kaavaan osoitettu tieyhteistarve Turranmetsän asuinalueen ja Toivonjantien välillä helpottaa alueen liikennettä tulevaisuudessa, jos asumisen reservialue toteutuu ja väestö alueella kasvaa.

Teollisuus-, palvelu- ja kierrätyspuistoalueelle suuntautuva liikenne ei häiritse Uudenkylän asuntoalueita, sillä liikenne ohjautuu alueelle valtatie 12 suunnasta.

Rakokiven alueelle on merkitty yhteistarve Rakokiventien ja Urheilutien välillä. Sen tavoitteena on helpottaa Rakokiven liittymisen sujuvuutta. Tieyhteys lyhentäisi ajomatkaa Urheilutieltä idän suunnasta Rakokiveen noin 1 kilometrillä. Tieyhteys parantaa uuden rakennettavan Rakokiven koulun liikenteen sujuvuutta.

Joukkoliikenne, kävely ja pyöräily

Nykyisen valtatie 12 eteläpuolelle sijoittuva työpaikka-alue jää osittain kauas joukkoliikennepalveluista, mutta sen muodostama kysyntä ei edellytä linjaston muuttamista. Turranmetsän palvelutaso jää heikoksi, ellei esimerkiksi linjan 4C tai 4 itäpäähän kiertoreittiä voida oikaista niin, että valittu linja kulkisi Immiläntietä Turranmetsään kiertämättä Niinitien ja Rakokiventien kautta. Linjan 4C muutos heikentäisi hieman nykyisen reitin varrella olevaa palvelua, ellei sinne lisättäisi muiden 4-sarjan bussien vuoroja. Linjan 4 muutoksella ei olisi suurta vaikutusta, ellei siitä tehtäisi koko päivän liikennöivää. Joukkoliikennelinjaston kehittämistä ja taajamajunien vuoromääriä tulee tarkastella osana suurempaa kokonaisuutta sitten kun seudullista ja maakunnallista joukkoliikennettä suunnitellaan seuraavan kerran.

Kävelyn ja pyöräilyn tarpeet saadaan tyydytettyä varustamalla kehitettävien alueiden pääkadut erillisillä jalankulku- ja polkupyöräteillä. Kierrätyskeskuksen suuntaan on mahdollista tuoda myös oma pyörätieyhteytensä valtatie 12 yli erillään tie- ja katuverkosta.

Liikenneturvallisuus

Tulevaisuuteen sijoittuva muutos maankäytössä käytöstä poistuneen soramontun ja betonitehtaan alueella saa aikaan myönteisiä liikenteellisiä vaikutuksia, kun raskas liikenne vähentyy maantieverkolla.

Uusi yhteys Turranmetsän ja Kanervan asuinalueelta henkilöliikenneaseman suuntaan, Kanervan asuinalueelta Kouvolantien yli tai ali parantaa toteuduttuaan liikenneturvallisuutta. Myös Uudenkylän koululta Heinolantien vartta etelän suuntaan ja Toivonojantien ja Rakokiventien välille osoitettu kevyenliikenteen reitti parantaa liikenneturvallisuutta alueella. Ohjaamalla rata-pihan liikenne uuden liittymän kautta, vierisen asuinalueen olosuhteet paranevat kun melu- ja päästöhaitat pienenevät ja liikenneturvallisuus paranee kun raskaat ajoneuvot eivät enää aja alueen vierestä.

Vanhan valtatie 12 hyödyntäminen rinnakkaistienä vähentää yksityistie liittymien määriä uudelle valtatielle parantaen liikenneturvallisuutta. Tällä saavutetaan etuja mm. liikenneturvallisuudessa. Lisäksi rinnakkaistie tukee uuden valtatie toimivuutta esimerkiksi onnettomuustilanteessa.

6.10 Sosiaaliset vaikutukset

Osayleiskaavan asuin- ja kyläalueet mahdollistavat monipuolista asuinrakentamista monipuolistaen alueen asuntotarjontaa ja väestörakenteen monipuolistumista. Uusien asuinalueiden sijoituessa olevien asuntoalueiden yhteyteen, toivotaan lisäävän Uudenkylän jo rakennettujen alueiden houkuttelevuutta.

Kaavaratkaisulla turvataan merkittävät itä-länsisuuntaiset ulkoilureitit ja taajaman sisäiset virkistysreitit ja alueet. Taajaman sisäisten laajojen virkistysalueiden osalta tämä tarkoittaa samalla osin luopumista tiiviistä yhdyskuntarakenteesta saavuttaen asuinviihtyvyyttä luontaista Salpausselän reunamuodostumaa säilyttäen.

6.11 Vaikutukset terveellisyteen

Henkilöliikenneaseman, työpaikkojen ja palvelujen läheisyyteen osoitetut uudet asumisen alueet vähentävät oman auton käytön tarvetta ja alueen asukkailla on hyvät mahdollisuudet liikua vähäpäästöisesti kävellen tai pyöräillen. Raideliikenteeseen tukeutuva asuinrakentaminen on valtakunnallisten tavoitteiden mukaista ekologisen kestävyden näkökulmasta.

Rakennettaessa radan ja valtatie läheisyyteen, on kuitenkin huomioitava melu- ja värinävaikutukset. Melu- ja värinähaittojen torjuminen rakenteellisesti nostaa rakentamisen kustannuksia.

Maankäytön muutosalueiden osoittaminen nykyisen teollisen toiminnan alueelle on myönteistä terveyden näkökulmasta, erityisesti pohjavesialueella, sillä toiminnan muutoksen yhteydessä maaperä joudutaan tutkimaan ja tarvittaessa puhdistamaan.

6.12 Vaikutukset turvallisuuteen

Uudella kevyen liikenteen yhteydellä Turranmetsästä etelän suuntaan lyhennetään merkittävästi matkaa Kanervan alueelle ja edelleen henkilöliikenneasemalle. Molemmat sekä edellä mainittu yhteys, että Uudenkylän koululta pohjoiseen osoitettu yhteys parantavat jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuutta.

6.13 Vaikutukset maanomistajien tasapuoliseen kohteluun

Kaavaratkaisun myötä ranta-alueen rakennettavat alueet ratkaistaan maanomistajia tasapuolisesti kohdellen. Kaava oikeuttaa suoriin rakennuslupiin, joten rakentamiseen liittyvä lupaprosessi on maanomistajille helpompi.

6.14 Valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden toteutuminen

Seuraavassa taulukossa on tunnistettu osayleiskaavaa koskevat valtakunnalliset alueidenkäytötavoitteet ja arvioitu miten tavoitteet toteutuvat.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Toimiva aluerakenne	Toteutuminen
	<p>Edistää aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn vahvistamista</p> <p>Edistää elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävästä kehittämistä</p> <p>Alueiden käytön kehittäminen perustuu alueen omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin</p> <p>Aluerakennetta kehitetään monikeskuksisena ja verkottuvana sekä hyviin liikenneyhteyksiin perustuvana kokonaisuutena</p> <p>Aluerakenne perustuu Helsingin, Kuvolan ja Pietarin kaupunkikeskusten välisiin raideliikenneyhteyksiin</p> <p>Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä</p> <p>Alueidenkäytössä hyödynnetään olemassa olevia rakenteita</p> <p>Alueidenkäytössä on huomioitu haja-asutukseen ja yksittäistoi- mintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita</p> <p>On huomioitu maanpuolustuksen tarpeet</p>
Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu	<p>Alueidenkäytöllä edistetään ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä</p> <p>Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään ja eheytetään taajamaa. Taajamaa eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua</p> <p>Kehitetään palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta</p> <p>Henkilöautoliikenteen tarvetta on minimoitu asuntoalueiden sijoittamisella ja kevyenliikenteen yhteyksillä</p> <p>Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan</p> <p>Edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot on suunnattu hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle</p> <p>Kaava edistää olemassa olevan liikekeskuksen kehittymistä monipuolisena palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueena</p> <p>Alueidenkäytössä on huomioitu terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäiseminen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen</p> <p>Kaavan lähtökohtana on perusteltu väestönkehitysarvio</p> <p>Asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei ole sijoitettu irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta</p> <p>Maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja on suunnattu tukemaan maaseudun kyläverkostoa sekä infrastruktuuria</p> <p>Edistää olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luo edellytykset hyvälle taajamakuvalle</p> <p>Viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa on otettu huomioon maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön</p> <p>Raideliikenteeseen tukeutuvaa asumista suojaamaan on osoitettu meluntorjuntaa</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti</p>

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat	<p>Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä</p> <p>Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä</p> <p>Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään</p> <p>Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä</p> <p>Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologistesti kestävää hyödyntämistä edistetään virkistyskäytössä</p> <p>Alueidenkäytöllä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä</p> <p>Alueidenkäytössä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä</p> <p>Alueidenkäytössä on varmistettu, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit on huomioitu alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Aluekokonaisuuksia ei ole tarpeettomasti pirstottu</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltu siten, että luontoarvoiltaan arvokkaiden rantaluokkien säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys on turvattu</p> <p>Pohjavesien pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot, kuten oleva ratapiha, teollisen toiminnan alue Heinolantien varressa sekä valtatie 12 uudet linjaukset itäiseltä osaltaan sijaitsevat pohjaveden muodostumisalueella ja lähellä pohjavedenottoa. Tulevaisuudessa näiden kehittämisessä on huomioitava, että toiminta suunnitellaan siten, ettei vedenhankintaan aiheudu häiriöitä.</p> <p>Hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei ole otettu taajamatoimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita ole pirstotettu muulla maankäytöllä</p>
Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto	<p>Liikennejärjestelmiä kehitetään kokonaisuutena käsittäen eri liikennemuodot jotka palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä</p> <p>Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö on sovitettu yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä</p> <p>Liikenneturvallisuuden parantamiseen on kiinnitetty huomiota</p> <p>Tarvittaviin liikenneyhteyksiin on varauduttu kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja -verkostoja</p> <p>Alueidenkäytössä on turvattu olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen ja maanteiden jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet</p> <p>Alueidenkäytössä on edistetty matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta ja turvattu edellytykset julkiselle liikenteelle sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiselle</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa on varattu riittävät alueet tavarajärjestelmien ja henkilöliikenteen terminaalien ja matkakeskusten toiminnalle ja kehittämiselle</p> <p>Alueidenkäytössä tulee varautua uusiutuvia ja jäteperäisiä polttoaineita käyttävien energialaitosten ja niiden logististen ratkaisujen aluetarpeisiin osana alueen energia- ja jätehuoltoa.</p>

7. VALTATIE 12 MAANKÄYTTÖRATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Mankala yleissuunnitelma (Sito 2016) käsittelee kattavan kuvauksen hankkeen eri vaiheista, vaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista. Tähän osayleiskaavan kaavaselostukseen on koottu yleissuunnitelman mukaisen uuden tielinjauksen (VE4) aiheuttamat vaikutukset, sekä tarkasteltu yleissuunnitelman vaiheittain toteuttamista toisena vaihtoehtona.

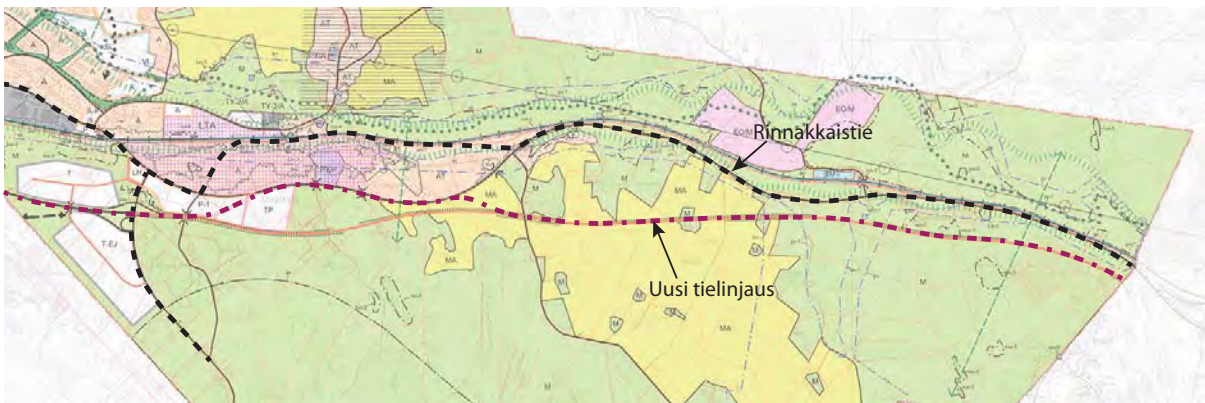
Yleissuunnitelman toteuttaminen vaiheittain tarkoittaa käytännössä, että valtatie 12 kulkee nykyistä tielinjaa pitkin Uudenkylän eritasoliittymästä Risalaan asti ja erkanee vasta tämän jälkeen uudelle linjaukselle (VE1+VE4). Vaiheittain rakentaminen vaikuttaa myös rinnakkaisten tieyhteyksien järjestämiseen. Uudenkyläntie – Asemantie muuttuu rinnakkaiseksi tieyhteydeksi. Tiet on kunnostettava riittävän palvelutason saavuttamiseksi.

7.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elin ympäristöön

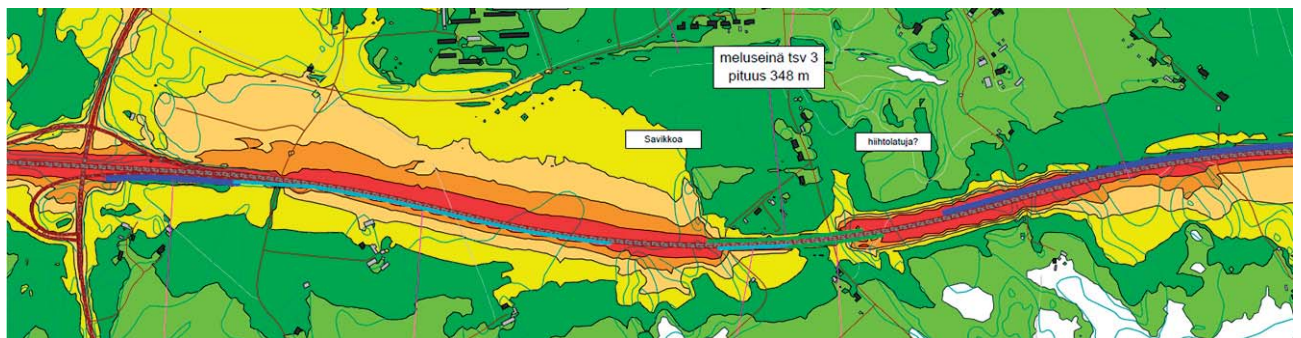
Tieliikenteen merkittävimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elin ympäristöön muodostuvat melusta, päästöistä ilmaan sekä estevaikutuksista.

Valtioneuvoston hyväksymien melutasojen ohjearvojen mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutaso yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Tällä hetkellä tieliikenteen melulle altistuu asukkaita valtatie 12:n lähellä Uudessakylässä, Risalassa, Arolassa ja Haarankylässä.



Kuva 7-1 Vaiheittain rakentaminen, VE1 + VE4 vaihtoehdon tieverkko yleiskaavakartan päälle piirrettynä



Kuva 7-2 Ote melu- ja liikennekartasta, tie- ja raideliikenne, päiväajan melu, melusuojaus tehty, liikenne 2040, raideliikenne 2015 luonnos, SITO 26.06.2015.



Kuva 7-3 Ote meluvyöhykekartasta, tie- ja raideliikenne, päiväjän melu, melusuojaus tehty, liikenne 2040, raideliikenne 2015 luonnos, SITO 26.06.2015.

Valtatien 12 yleissuunnitelman Uusikylä-Mankala mukaisen tielinjausvaihtoehdon VE4 varteen tulee monin paikoin rakentaa meluesteet, ettei melun ohjearvoja ylitetä. Melun torjuntatarpeet on merkitty yleissuunnitelman mukaisesti yleiskaavakarttaan.

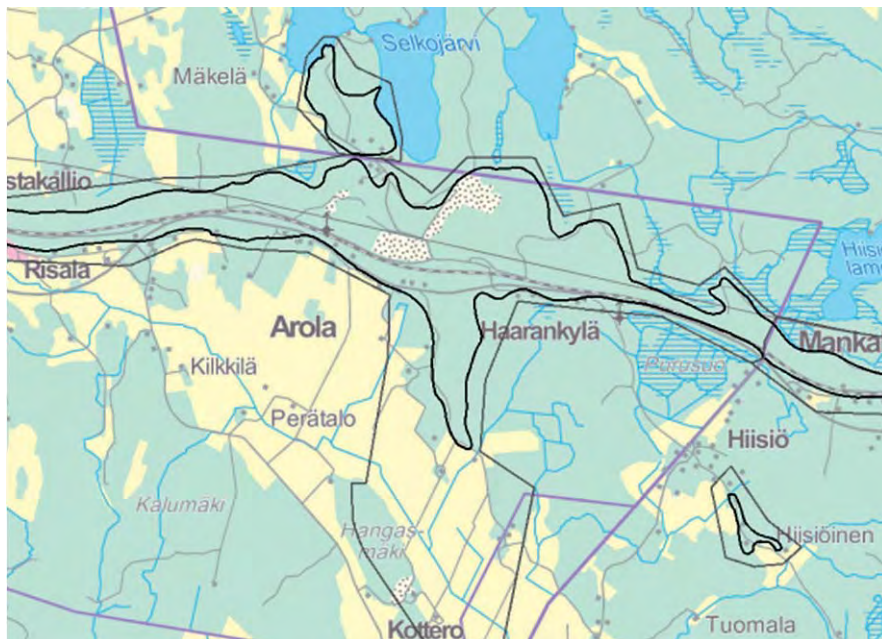
Melun torjuntatarve voi olla pienempi, mikäli uuden valtatie ja Hedelmätien väliin toteutetaan osayleiskaavassa olevat P-1 ja TP alueet.

Jos yleissuunnitelma toteutetaan vaiheittain (VE1 + VE4), tulee nykyisen tielinjan varteen rakentaa meluesteet lähes koko tieosuudelle. Vain Risalan länsipuolella olevan kalliioleikkauksen kohdalla on meluste tarpeeton. Tämän vaiheittain rakentamisen mukaiset melusuojaukset nykyisen valtatie kohdalla Uudessakylässä tulevat tarpeettomiksi, kun yleissuunnitelma toteutetaan kokonaisuudessaan. Yleissuunnitelman mukaisen linjan melun torjuntatarvetta Uudessakylässä ei vähennä se, että nykyisen valtatie varteen on rakennettu melusuojaat.

Valtatiellä ei tule olemaan merkittävää vaikutusta alueen ilmanlaatuun.

7.2 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ilmaan ja ilmastoon

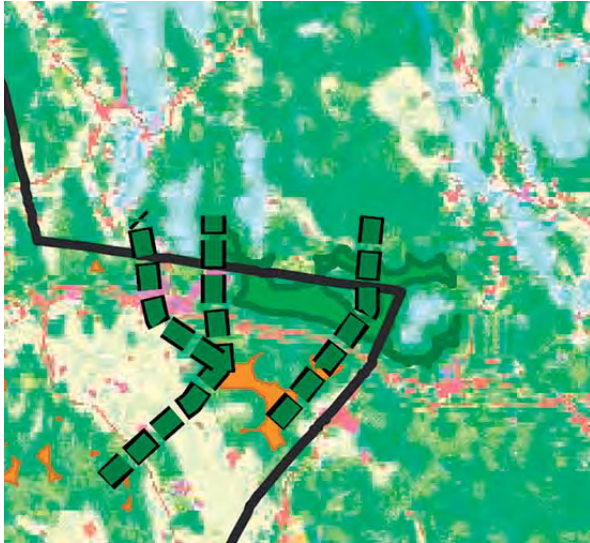
Valtatien 12 yleissuunnitelman mukainen tielinjaus VE4 kulkee noin 1000 metrin pituudelta pohjavesialueella. Tällä välillä noin 400–450 metrin matkalla on pohjaveden muodostumisaluetta, joka on määritelty Nastolan pohjaveden suojelemissuunnitelmassa (1999) myös Alimmaisten vedenottamon kaukosuojavyöhykkeeksi. Uusi linja edellyttää pohjavesisuojausta, mutta uuden tien rakentamisessa vedenottamon pohjaveden muodostumisalueelle on riskejä ja se saattaa vaatia vesilain mukaisen luvan. Tie tulee rakentaa pohjaveden pinnan yläpuolelle



Kuva 7-4 Pohjavesialuerajaukset, karttaikkuna.fi

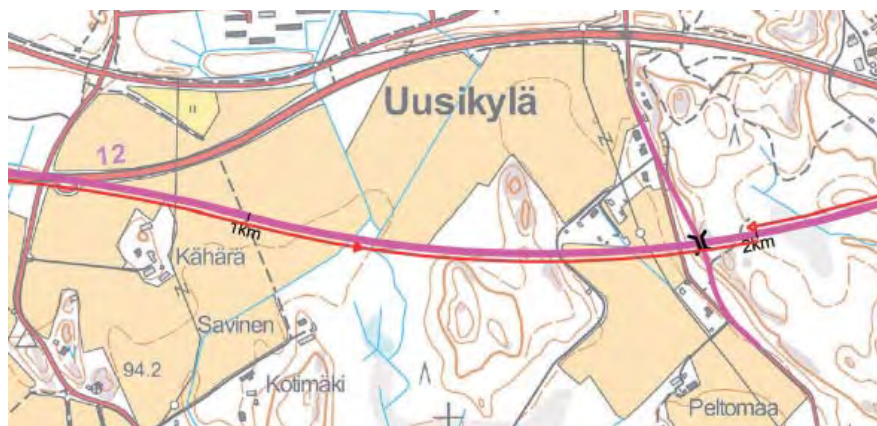
7.3 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Yleissuunnitelman lähtötiedoksi on laadittu luontoselvitys (Luontoselvitys Kotkansipi 2015). Selvityksessä havaitut Uudenkylän osayleiskaava-alueelle sijoittuvat arvokkaat luontotyypit sekä liito-oravien todetut elinympäristöt on viety kaavakartalle luo-kohteina. Yleiskaavatasolla lajille potentiaalisesti soveltuvia metsäalueita ei ole merkitty kaavakartalle.



Kuva 7-5 Maakunnalliset ekologiset yhteydet kaava-alueen itäosissa valtatielinjauksen alueella (Päijät-Hämeen ekologisen verkoston päivitys. SITO 2013).

Yleissuunnitelman mukainen tielinjaus VE4 sijoittuu liito-oraville soveltuvan metsäalueen läheisyyteen Patahuhdan alueella. Lajille soveltuvaksi rajatulla alueella ei selvitysaikaan tehty havain-toja liito-oravista. Tielinjaus sijoittuu liito-oraville soveltuvan metsäalueen pohjoispuolelle, eikä tielinjauksen vaikutuksia varttuneeseen sekametsäalueeseen arvioida merkittäviksi.



Kuva 7-6 Ote yleissuunnitelmakartasta Uudenkylän eteläpuolelta.

Tielinjaus sivuaa Luukkaanmäen alueella arvokasta kallioaluetta ja sijoittuu metson elinalueen läheisyyteen. Tielinjauksella on heikentävä vaikutus metson elinympäristöön ja paikallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen.

Tielinjauksen välittömään läheisyyteen Haarankylän alueella sijoittuu myös arvokas kasvillisuuskohte, Haarankylän lähteikkö. Lähteikkö on FCG:n laatimassa yleiskaavan luontoselvityksessä todettu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi, mutta ei vesilain 10 §:n mukaiseksi kohteeksi. Kyseessä on lähdevaikuttainen, metsäinen suo. Tielinjaus sijoittuu luontotyyppirajauksen välittömään läheisyyteen ja tierakenteet voivat vaikuttaa kuivatavasti heikentäen suoalueen eteläosien luontotilaa.

Tielinjaus aiheuttaa estevaikutusta eläimistölle. Tie katkoo viheryhteyksiä, ja heikentää maakunnallisesti arvokkaita ekologisia yhteyksiä. Oheisessa kuvassa on esitetty ote kaava-alueen itäosiin sijoittuvista maakunnallisesti arvokkaista ekologisista yhteyksistä (SITO 2013). Yhteyksiin kohdistuvia vaikutuksia olisi mahdollista lieventää toteuttamalla riista-alikulkuja valtatielinjauksen ali. Myös kaavakartalla on esitetty ekologinen yhteystarve Mankalan alueelle.

7.4 Alue ja yhdyskuntarakentamiseen

Valtatien rakentamisen merkittävät yhdyskuntarakenteen vaikutukset kohdistuvat Uudenkylän taajamaan. Tien sijainti vaikuttaa nykyiselle ja tulevalle asutukselle aiheutuvien häiriöiden laatuun ja määrään sekä maankäytön kehittymiseen.

Yleissuunnitelman mukaan Kouvolantie – Hedelmätie – nykyinen VT 12 itään jää yhtenäiseksi rinnakkaistieksi. Sen liikenne vähenee ja liikenteen aiheuttama haitta samoin. Tietä voidaan käyttää maankäytön kehittämiseen sen etelä- ja pohjoispuolella.

Merkittävin häiriö kohdistuu Uudenkylän taajaman eteläpuolella oleviin asuin- ja kiinteistöihin, joi-

den välistä uusi valtatie on suunniteltu. Näitä häiriöitä torjutaan melusuojuuksilla.

Jos yleissuunnitelma toteutetaan vaiheittain (VE1+VE4) Uudenkylän kohdalla ovat merkittävät vaikutukset seuraavia:

- Uudenkyläntie – Asemantie muuttuu rinnakkaiseksi tieyhteydeksi. Tiet on kunnostettava riittävän palvelutason saavuttamiseksi. Liikenneturvallisuus tieosuudella on heikko, koska tieosuus on kapea ja sillä on useita suoria tonttiliittymiä eikä kevyt liikenteen väylää ole
- Nykyiseen asutukseen kohdistuva meluhäiriö lisääntyy. Häiriöitä vähennetään rakentamalla melusteitä.
- Maankäytön kehittäminen nykyisen valtatievarressa estyy.

Näin vaiheittain rakentamisesta (VE1+VE4) aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia Uudenkylän nykyiselle maankäytölle ja maankäytön kehittämiselle.

7.5 Vaikutukset liikenteeseen

Valtatien 12 yleissuunnitelman yhteydessä tarkasteltiin useampia eri linjausvaihtoehtoja. Henkilöautolla kulkevan pitkämatkaisen liikenteen kannalta vaihtoehtoilla ei todettu olevan merkittäviä eroja. Valitussa linjauksessa VE4 täyttyvät asetetut tavoitteet:

- liikenneturvallisuus paranee.
- matka-aika lyhenee nykyverkkoon verrattuna. Matka-ajan ennakoitavuus paranee, kun ruuhkat vähenevät.
- valittu linjaus on 2 % lyhyempi kuin vaihtoehtoinen linjaus VE2 olisi ollut. Vaiheittain rakennettaessa (VE1+VE4) korjataan olemassa olevaa tietä 2980 m ja rakennetaan uutta tietä 7600 m.
- Paikallisen liikenteen kannalta rinnakaistieverkko on selkeämpi rakennettaessa valtatie kokonaisuudessaan yleissuunnitelman mukaisesti (VE4). Tällöin nykyinen tie jää rinnakaistieksi. Vaiheittain rakennettaessa (VE1+VE4) tulee kunnostaa 3,3 km mittainen katuosuus rinnakaistieksi.
- Tärkeimmät poikittaiset yhteydet turvataan eritasossa. Poikittaisyhteyksien liikenneturvallisuus sekä valtatielle liittymisen turvallisuus paranee. Harvaanasutuilla alueilla liittymisetäisyydet valtatielle kasvavat.

Myös kuljetusten kannalta tavoite täyttyy ja raskaan liikenteen matka-ajat lyhenevät.

Myös joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn tavoitteet täyttyvät. Pikavuorot siirtyvät uudelle parannettavalle tielle ja muu linja-autoliikenne jää rinnakaisteille. Uudet linja-autopysäkit sijoitetaan eritasoliittymien sekä ali- tai ylikulkusiltojen yhteyteen. Pysäkeille järjestetään turvalliset yhteydet ja tarvittaessa liityntäpysäköintimahdollisuus.

Vaiheittain rakennettaessa (VE1+VE4) keskikäide aiheuttaa merkittävän estevaikutuksen parannetulla valtatiellä, mutta valtatie suuntainen kävelyn ja pyöräilyn yhteys järjestyy rinnakkais tien yhteyteen. Valtatie poikki järjestetään riittävästi yli- ja alikulkuja.

7.6 Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Vaikutuksina kaupunkikuvaan tässä yhteydessä arvioidaan vaikutuksia taajamakuvaan ja kyläkuvaan. Yleissuunnitelman mukaisen linjauksen vaikutukset taajamakuvaan ovat vähäisiä, koska uusi tielinjaus toteutetaan taajaman eteläpuolelle. Kyläkuvalliset vaikutukset muodostuvat taajaman eteläpuoleisten maatilojen ja niihin liittyvien viljely- ja metsäalueiden ympäristön ja maisemakuvan muuttuessa.

Välillisenä myönteisenä vaikutuksena on vanhan valtatie muuttuminen rinnakkaiseksi tieyhteydeksi. Muutos mahdollistaa tieympäristön ja sen varrella olevan rakennetun ympäristön kehittämisen pienipiirteisemmäksi, turvallisemmaksi ja viihtyisämmäksi taajamaympäristöksi.

Valtatien yleissuunnitelman toteuttaminen vaiheittain (VE1+VE4) aiheuttaisi meluntorjuntatarpeen vuoksi haitallisia vaikutuksia taajamakuvaan ja mahdollisuus taajamakuvan kehittämiseen menetetään kunnes valtatie varren vaihe toteutuu.

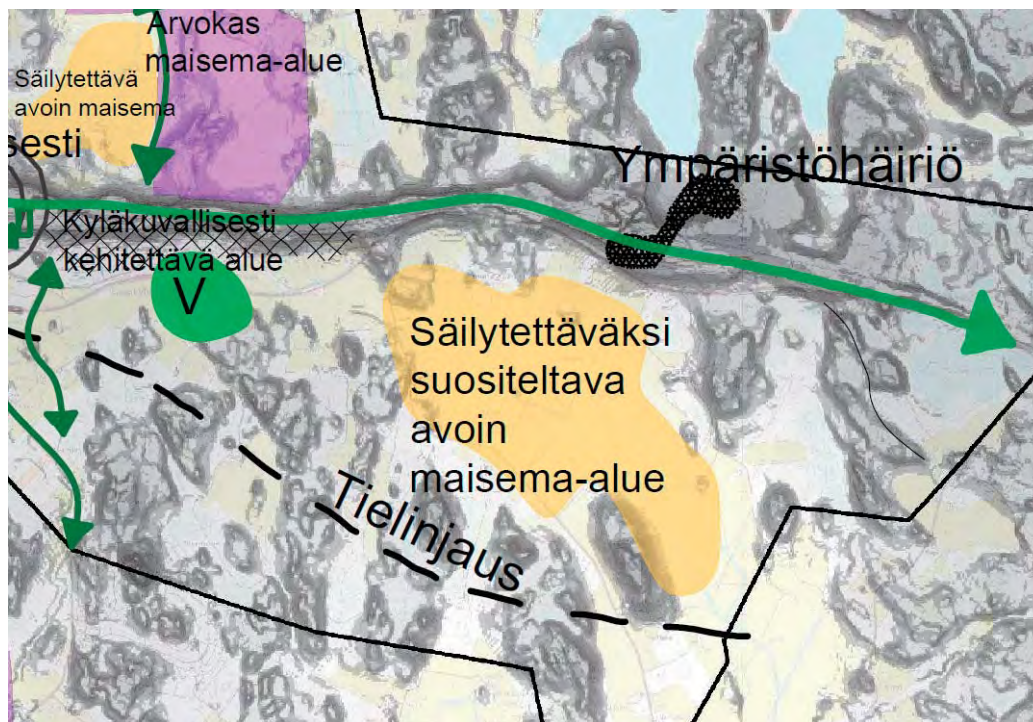
Yleissuunnitelman mukaisella linjauksella on haitallisia vaikutuksia maisemaan ja kyläkuvaan. Tielinja pirstoo noin kolmen kilometrin matkalta maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA). Pohjoisosan peltoalueista muodostuu pienialaisia irrallisia peltolohkoja, ja maisemalle tyypilliset pitkät näkymät taajamaan rajautuvien peltojen yli menetetään.

Uudenkylän Arolan ja Kotteron kyläkulmien välillä on neljän kilometrin pituinen yhtenäinen peltoaukea, joka jatkuu edelleen Itä-Uudenmaan puolelle. Tielinja katkaisee visuaalisesti talouskeskusten välisiä tieyhteyksiä, mikä heikentää kyläkuva ja alueiden yhteenkuuluvuutta.

Maisemaan kohdistuvaa vaikutusta voidaan lieventää suunnittelemalla tienpinnan taso mahdollisimman lähelle nykyistä maanpinnan tasoa. Yleissuunnitelman mukaisen linjauksen osalta maisemallisen vaikutuksen lieventämiskeinot ovat vähäiset, sillä linjaus edellyttää maisemasä näkyviä melusuojaustoimenpiteitä.

Osayleiskaavatyön perustaksi laadittiin ympäristöselvitys. Ympäristöselvitys toimii pohjana Uudenkylän osayleiskaavan mitoitusperusteille, tavoitteiden asettelulle ja kaavan laadinnalle.

Ympäristöselvityksessä tielinja on merkitty silloin voimassaoleen maakuntakaavan 2006 mukaisesti. Ympäristöselvityksessä pidettiin tärkeänä Arolan avoimen maisema-alueen säilyttämistä.



Kuva 7-7 Ote Uudenkylän osayleiskaavan ympäristöselvityksestä. (Ramboll 2013) Ympäristöselvityksessä on esitetty sen laadinnan aikana voimassa olleen maakuntakaavan 2006 mukainen valtatie 12 uusi linjaus.

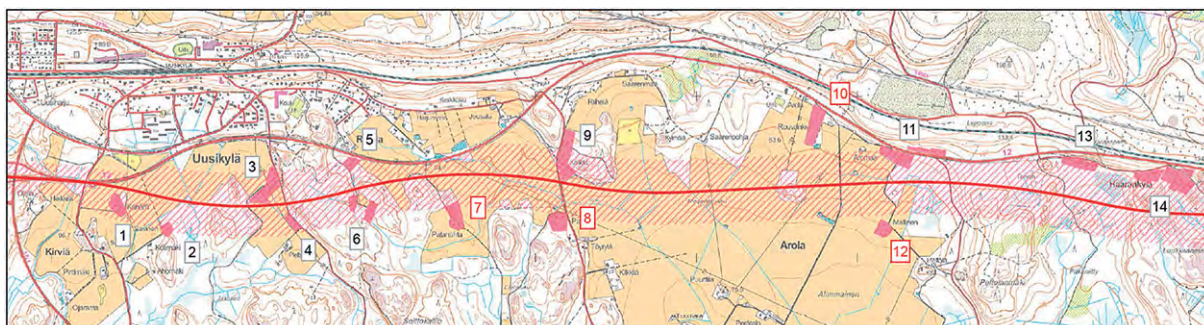
Valtatien 12 yleissuunnitelman yhteydessä on selvitetty valitun tielinjan lähiympäristön rakennuskantaa (Vt 12 Uusikylä-Tillola yleissuunnitelma, Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, Sito). Selvitysuunnoksen perusteella Arolan viljelymaiseman reunoilla on neljä rakennuskokonaisuutta, joilla on muuhun aineistoon verrattuna arvoa rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta. Nämä kohteet ovat Patahuhta, Pammo, Rouvankivi ja Mallinen. Muut 11 Lahden puolella olevista kohteista on arvioitu tavanomaiseksi rakennuskohteeksi. Peltoaukealta katsottuna rakennusryhmä kohteessa 11 on myös yksi Arolan viljelyaukean reunassa olevista maatilojen talouskeskuksista.

Kulttuuriympäristö on kokonaisuus, joka sisältää rakennusperinnön ja kulttuurimaise-

man. Uusi tielinjaus ei heikennä yksittäisten rakennusten kulttuurihistoriallisia arvoja. Kulttuuriympäristökokonaisuuteen vaikutus Arolan alueella on kuitenkin merkittävä, koska tielinjan ja melusuojausten rakentamisen jälkeen talouskeskusten ja peltoaukean muodostaman kokonaisuuden ymmärrettävyys ja kulttuuriympäristön yhtenäisyys heikkenevät.

Arkeologia

Uuden tielinjauksen lähiympäristössä ei ole muita tunnettuja muinaisjäännöksiä kuin tervahauta Haarankylässä. Yleissuunnitelman mukaisella linjauksella ei ole vaikutusta alueen arkeologisiin arvoihin.



Kuva 7-8 Kulttuuriympäristön kannalta merkittävät tilakeskusten muodostamat rakennusryhmät: Patahuhta (7), Pammo (8), Rouvankivi (10) ja Mallinen (12). Kartta Sito.

7.7 Yhteenveto

Vertailtaessa valtatie 12 yleissuunnitelman toteuttamista välillä Uusikylä-Mankala koko suunnitteluvälille kerralla tai vaihtoehtoisesti vaiheittain aikaisemmin kuvatun mukaisesti, voidaan yhteenvetona todeta kerralla toteuttamisen aiheuttavan vähemmän haitallisia ympäristövaikutuksia. Merkittävien ympäristövaikutusten perusteella vaiheittain toteuttaminen aiheuttaa enemmän haitallisia vaikutuksia melun, yhdyskuntarakenteen, maisema ja kulttuuriperinnön ja liikenteen osalta. Merkittäviä eroja ei ole pohjaveden ja luontoarvojen osalta.

Molemmat vaihtoehdot ovat toteutettavissa niin, että ympäristönormeja ei rikota.

Eri vaihtoehtojen kustannusarviot esitetään valtatie 12 yleissuunnitelmassa. Vaiheittain rakentaminen on todettu olevan kallein. Siinä kunnostetaan nykyistä valtatieä noin 3 km ja rinnakkaistietä varten nykyistä katuverkkoa 3,3 km. Sen jälkeen kun yleissuunnitelman mukainen VE4 toteutetaan kokonaisuudessaan, puretaan kunnostettu valtatie suurelta osin. Sen varten rakennetut melusteet tulevat tarpeettomiksi.

8. TOTEUTTAMINEN

Työpaikka-, palvelu-, keskusta- ja teollisuusalueiden osalta toteuttaminen riippuu alueiden kysynnästä, koska rahoitus niiden rakentamiseen tulee pääasiassa yksityisiltä tahoilta.

Rantarakennuspaikkojen osalta toteuttamiseen vaikuttaa yksityisten maanomistajien tahto toteuttaa tai myydä rakennuspaikkoja sekä rakennuspaikkojen kysyntä.

Valtatien uuden osuuden toteuttaminen edellyttää vielä monta vaihetta. Tien yleissuunnitelma voidaan vahvistaa vasta maakuntakaavan tai osayleiskaavan vahvistumisen jälkeen. Sen jälkeen laaditaan tiesuunnitelma ja rakennussuunnitelma. Tiesuunnitelman yhteydessä päätetään tehdäänkö koko tieosuus samalla kertaa vai vaiheistetaanko hanke.

8.1 Osayleiskaava-alue suhteessa muuhun taajamaan

Osayleiskaavalla ei voida määrätä kaava-alueen ulkopuolisten alueiden toteuttamisaikataulun suhdetta osayleiskaava-alueen varauksiin. Tämän priorisoinnin tekee kaupunki tulevaisuudessa. Kaavan toteuttamisen aikataulu riippuu siis uusien ja tiivistettävien asuinalueiden osalta kaupungin asemakaavoitusjärjestyksestä.

Kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaan pääasiallinen tavoite on Uudenkylän säilyminen ja sen elinvoimaisuuden kehittäminen. Tavoitteiden mukaan Rakokiven asemaa Nastolan nauhataajaman kaupallisena keskuksena tulee vahvistaa. Näihin tavoitteisiin ei päästä pelkällä osayleiskaavalla. Osayleiskaavalla voidaan enemminkin antaa edellytyksiä näiden tavoitteiden toteuttamiselle.

Esimerkiksi henkilöliikenneaseman lähimaastossa on merkittävä määrä tiivistettäviä asuinalueita, joiden asemakaavoitus voidaan käynnistää jo osayleiskaavatyön rinnalla. Kaupunki voi toisaalta ohjata resursseja kaava-alueen ulkopuolelle esimerkiksi Nastolan nauhataajaman länsiosaan Villähteelle.

8.2 Sisäinen toteuttamisjärjestys

Osayleiskaava-alueen sisäistä toteuttamisjärjestystä on hieman vaiheistettu. Turranmetsän reservialue on tarkoitettu kaavamääräysten mukaan toteuttaa vasta sen jälkeen kun muut asuinpienaloalueet ovat rakentuneet.

Lahdessa 1. päivänä joulukuuta 2017

LAHDEN KAUPUNKI

Konsernihallinto

Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut

Sanna Suokas
yleiskaavoittaja

Lahden kaupunki
Konsernihallinto
Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
yleiskaavoittaja
Sanna Suokas
Puh. 044 769 8640
sanna.suokas@lahti.fi
Askonkatu 2, 15100 LAHTI

Uudenkylän osayleiskaava on laadittu Nastolan kunnassa konsulttityönä ehdotusvaiheeseen asti.
Konsulttina toimistona kaavassa on toiminut:

Ramboll Finland Oy
Niemenkatu 73, 15140 LAHTI

Projektipäälliköt:
Matti Kautta
Annu Tulonen

Suunnittelijat:
Markus Hytönen, kaavoitusinsinööri
Niina Ahlfors, kaavoitusarkkitehti